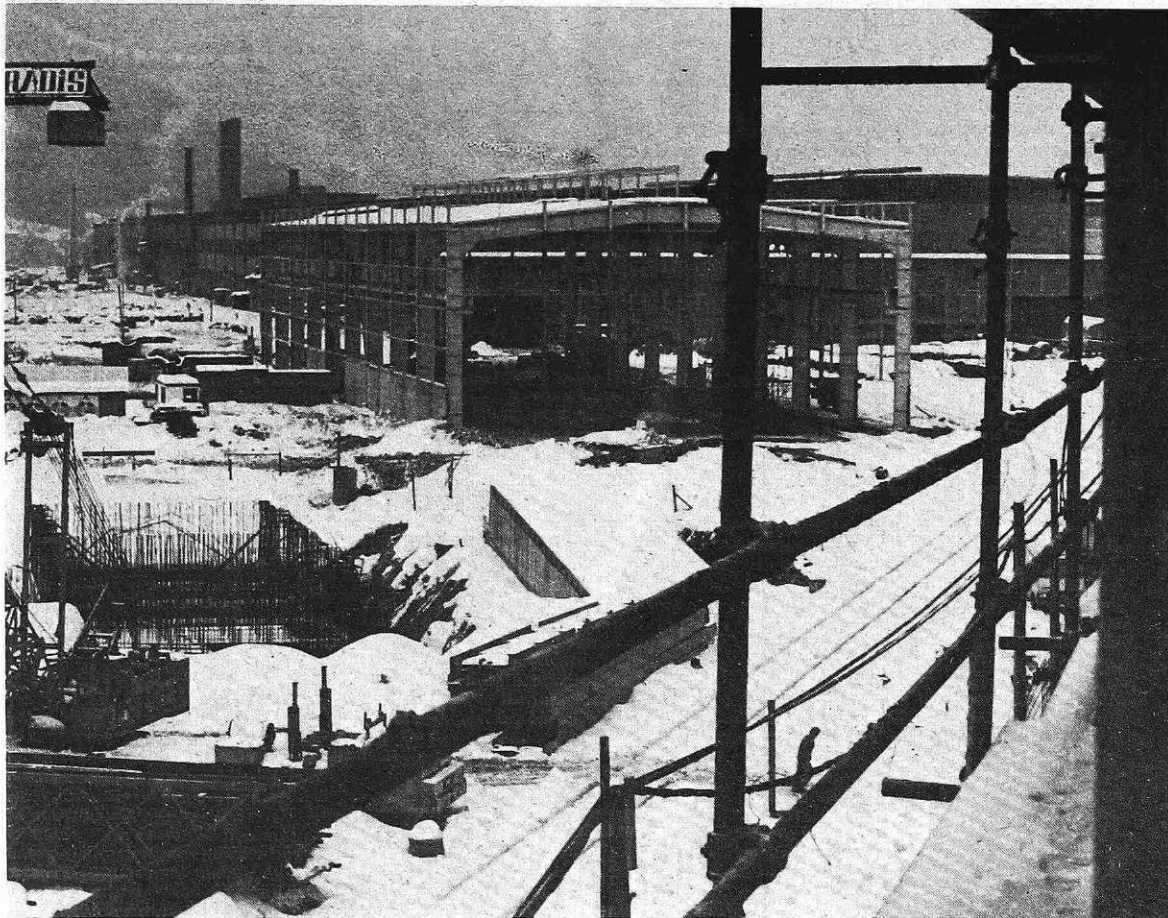

ŽELEZAR

JESENICE, DNE 12. DECEMBRA 1985

ŠTEVILKA 49 • XXXIV

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štiri-najstrednjak in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Ogrinc, tehnični urednik — novinar Dare Bradaskja, lektorica — novinarka Veronika Osredkar, novinar — fotoreporter Borut Grce, administracija — Marija Lužnik in Mira Keserovič. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, 25-19, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Gradbišče Jeklarnе 2 v teh dneh (foto I. Kučina)

USPEH VZDRŽEVALCEV Z JAVORNIKA

Vzdrževalci z Javornika so v novembru dosegli lep uspeh, saj v Valjarni debele pločevine v celnem mesecu ni bilo niti enega samega elektra ali mehanskega zastaja. Čeprav se odstotek zastojev v tej valjarni tudi sicer giblje med 3,5 in 4,5 odstotki, nemalokrat pa je že bil blizu ničle, je to vendarle zavidanje (in posnemanje) vreden uspeh. Še posebno zato, ker Valjarna debele pločevine obratuje že od leta 1949.

Ob zastojih, ki v nekaterih drugih temeljnih organizacijah požrejo tudi do polovico obratovalnega časa, se samo po sebi vsiljuje vprašanje, kako je sploh mogoče, da skoraj štiri-deset let stara valjarna dela brez zastojev en cel mesec. Odgovor v teoriji sicer poznamo, kadar pa ga je treba uresničiti v praksi, se ponavadi malo zatakne. Razen na Javorniku, kjer jim kar nekako uspeva stroje vzdrževati preventivno in kjer imajo delavci očitno nekoliko »nenavaden« odnos do strojev, s katerimi delajo. Pa bodi tokrat govora predvsem o vzdrževalcih.

Sami pravijo, da je dosledno preventivno vzdrževanje tudi zanje bolj ugodno. Kadar ugotovijo, da prihaja do motenj v obratovanju zaradi kakega preveč obrabljenega strojnega dela, ga zamenjajo še preden pride do loma ali večje okvare. To storijo najraje takrat, kadar valjarna ne obratuje, in če je treba tudi ponoči ali ob koncu tedna. Pri ugotavljanju napak pa dobro sodelujejo z delavci v valjarni, delovodji in dninskimi

vodji, saj ti možnost okvare najhitreje opazijo. Obojim, tako vzdrževalcem kot delavcem, se sodelovanje dobro obrestuje.

Čeprav so vzdrževalci s svojim delom zadovoljni, pa se včasih vendarle počutijo nekoliko zapostavljene, saj menijo, da so za bolj strokovno delo plačani slabše kot delavci v proizvodnji. Moti jih tudi, da za vzdrževalna dela najemamo zunanje delavce, hkrati pa dopuščamo opuščanje nekaterih izobraževalnih programov na CSUI. Trdijo, da zunanji vzdrževalci strokovno sicer niso slabše usposobljeni, vendar pa ne živijo vsak dan s temi stroji, včasih pa se jim tudi mudi, da bi svoje delo čimprej opravili in odšli, zato prihaja tudi do napak, ki jih morajo naši vzdrževalci potem popravljati. Kadar pa delajo sami, so seveda močno zainteresirani, da je delo dobro opravljeno, saj bi morali svoje napake sami tudi popraviti.

Seveda v pogovoru z javorniškimi vzdrževalci nismo mogli mimo vprašanja, kam pravzaprav sidiijo vzdrževalci: v lastno temeljno organizacijo ali v tisto, ki jo vzdržujejo. Ne da bi po nepotrebnem pogrevali stare stvari, vendar se je ob »novem« nagrajevanju jeklarjev spet pokazalo, da stvar še vedno ni povsem razčiščena. Tudi moji sogovorniki so povedali, da sedanje premije, ki močno zaostajajo za inflacijo, niso posebno stimulativne. Tudi vzdrževalci sami si niso edini v tem, ali hočejo biti skupaj ali vsak v svojem tozdu, zato je sedanja organizacija še vedno kompromis, ki pa je nujno potreben, saj morajo vsi vzdrževalci sodelovati med seboj, kadar gre za večje remonte. To pa vendarle pomeni, da potrebujemo manj tujih vzdrževalcev, kot bi jih sicer, s tem pa tudi manjše stroške za vzdrževanje. Kljub temu pa je organizacija vzdrževanja in nagrajevanja vzdrževalcev stvar, o kateri bomo morali v Železarni še razmišljati, če hočemo, da postanejo uspehi kakršne dosegaio vzdrževalci z Javornika, pravilo in ne izjema.

Borut GRCE

RAZVOJ ŽELEZARNE V SREDNJEROČNEM OBDOBJU 1986—1990

V preteklem obdobju smo sprejeli na delavskem svetu smernice v elemente dolgoročnih planov razvoja naše železarne. Tako smo v prvi fazi sprejeli fizionomijo razvoja naše železarne v prihodnje in usmeritve proizvodnje na posameznih področjih.

Pred nami je naloga, da se odločimo za skupne temelje srednjeročnih planov razvoja temeljnih organizacij in Železarne kot celote za naslednje srednjeročno obdobje, to je do leta 1990. To odločitev bomo sprejeli na referendumu še letos.

Temelji srednjeročnega plana razvoja vsebujejo vse pokazatelje, ki so pomembni za razvoj posameznih temeljnih organizacij in delovne organizacije. To so med drugim kazalci gospodarjenja, gibanja osebnih dohodkov ter zaposlenosti, programi komercialne dejavnosti, tako na domačem tržišču kakor tudi izvozu. Sestavni del plana so tudi usmeritve v proizvodnem asortimentu in seveda program investicijske dejavnosti. Pri tem načrtujemo med drugim rast dohodka z indeksom 10,3 in čistega dohodka z indeksom 3,0. Število zaposlenih bi naj do 1990. leta postopoma padalo z indeksom 0,7.

Predlog temeljev za pripravo srednjeročnih planov predstavljajo torej večjo konkretizacijo dejavnosti na vseh področjih in odloča že tudi obseg fizične proizvodnje naše železarne. Vse to pa je povezano predvsem z uresničitvijo investicij.

Gradnja Jeklarnе 2 predstavlja v investicijskem programu prvenstvo v vseh pogledih. To pa pomeni, da moramo vso investicijsko dejavnost v naslednjem srednjeročnem obdobju na ostalih področjih v prvi vrsti podrediti temu osnovnemu cilju naše železarne. Vse napore moramo usmeriti v to, da bo Jeklarna 2 čimprej dograjena do take faze, da bomo sposobni v kratkem opustiti sedanjo, ekonomsko nesprejemljivo proizvodnjo v SM peceh in s tem tudi prekiniti s proizvodnjo lastnega grodlja.

Realizacija investicije v Jeklarno 2 bo namreč omogočila prestrukturiranje proizvodnje v višje vredni kakovostni asortiment. Ob tem je potrebno poudariti, da se bo s proizvodnjo jekla v Jeklarni 2 povečal kvaliteten asortiment na področju ploščatih profilov za 43 odstotkov, in to v korist proizvodnje dinamo in nerjavnega jekla ter vseh vrst visoko vrednih konstrukcijskih jekel. To so proizvodi, ki bodo zagotavljali Železarni na Jesenicah dolgoročni razvoj in pravo mesto v slovenski in jugoslovanski metalurgiji.

Zato je razumljivo, da moramo v tem srednjeročnem programu razvoja poleg gradnje Jeklarnе 2 dati prednost vsem tistim investicijam v posamezne proizvodne programe, ki bodo bistveno vplivali na nadaljnjo predelavo jekla, odlitega v Jeklarni 2. To pa so investicije v naprave valjarne bluming-štel ter energetiko in opremo, potrebno za finalizacijo ploščatega dela proizvodnje v hladno valjane trakove in pločevino. Pri tem moramo upoštevati, da bo preko 60 odstotkov jekla, odlitega v Jeklarni 2 prevaljanega v valjarni bluming-štel, kar opravičuje predvideno investicijsko dejavnost v to fazo predelave jekla.

V osnutku dolgoročnih usmeritev Železarne smo se opredelili tudi za nadaljnji razvoj druge proizvodne veje, to je okroglih profilov, žice in vlečenega jekla. Ta odločitev je povezana z usmeritvijo v predelavo specialnih žic in vlečenih profilov. Glede na to so namenjena finančna sredstva tudi za investicije v prvo fazo predelave jekla, odlitega v Jeklarni 1, to je žična valjarna. V tej tehnološki fazi je potrebna postopna modernizacija tehnologije valjane žice.

Del finančnih sredstev pa je usmerjen tudi v nabavo strojne opreme za temeljne organizacije, ki predelujejo toplo valjano žico v končne izdelke.

Glede na finančna sredstva, potrebna za gradnjo Jeklarnе 2, je potrebno vsa preostala razpoložljiva sredstva razporediti čimbolj smotrno, tako da bo kot prvo zagotovljen primarni del proizvodnje, to je proizvodnja surovega kvalitnega jekla, in naslednja faza, to je vroča predelava preko valjarne bluming-štel do toplo valjanih trakov, oziroma preko

žične valjarne, do kvalitetne vroče valjane žice. Le taka investicijska dejavnost je lahko osnova za razvoj naslednje faze, to je nadaljnja dodelava v ploščate profile ter vlečeno jeklo.

Finančna sredstva za investicijsko dejavnost v naslednjem srednjeročnem obdobju so torej omejena. To pa pomeni, da bomo morali nekatere

opremo, potrebno za končno dodelavo našega jekla, nabaviti iz drugih sredstev, to je raznih kreditov, sovlaganja ipd., odvisno od vsakokratnega stanja in poslovne politike Železarne.

Predlagana investicijska politika torej pomeni, da ne bo srednjeročni plan le plan želja, ampak plan katerega bomo ob sedaj poznanih ekonomskih pokazateljih tudi uresničili.

Plani ne smejo biti statični, ampak se bomo morali pri izvajanju prilagajati proizvodnim in tržnim situacijam ter zakonitostim. To pa pomeni, da ne smejo biti vprašljive morebitne manjše spremembe oziroma dopolnitve, ki bodo v skladu s poslovno politiko Železarne v posameznih obdobjih in s tem doseganjem boljših ekonomskih efektov.

V temeljih srednjeročnega plana je opredeljena tudi proizvodnja jekla oziroma obseg proizvodnje končnih izdelkov. Od sedanjih 359.000 ton planiramo za leto 1990 proizvodnjo preko 400.000 ton končnih izdelkov. To povečanje proizvodnje je predvideno predvsem na področju srednje in tanke pločevine, jeklenih odlitkov ter le v manjši meri v ostalih temeljnih organizacijah. To dejstvo pa toliko bolj opravičuje razporeditev sredstev predvsem v investicije primarnega dela proizvodnje, to je izdelava jekla oziroma področje vroče predelave.

Pri planu proizvodnje do leta 1990 bo predvsem kritično prehodno obdobje, to je prenos proizvodnje iz sedanje SM jeklarnе v novo elektro jeklarno. Če bo gradnja Jeklarnе 2 potekala po predvidenem programu, to pa pomeni, da se bo februarja 1987 začela poizkusna proizvodnja, bomo v skladu z dinamiko osvajanja tehnologije posameznih faz izdelave in vlivanja jekla ustavljali proizvodnjo v SM jeklarni. Pri tem moramo zasledovati cilj, da na »X« dan, to je konec leta 1987, ukinemo proizvodnjo v sedanji SM jeklarni in s tem tudi proizvodnjo grodlja.

V primeru odstopanja od tega cilja bomo morali prilagajati delo SM jeklarnе, tako da bo zagotovljena ustrežna količina jekla za doseganje postavljenih letnih ciljev gotove proizvodnje, oziroma do realizacije druge faze Jeklarnе 2. Ob tem ne smemo zanemariti tudi možnosti, da začasno morebitni primanjkljaj jekla nabavimo bodisi doma, bodisi iz uvoza pod pogojem, da je kvaliteta tega jekla v skladu s proizvodnim programom in poslovno politiko Železarne. V tej smeri so se že začele nekatere dejavnosti.

Temelji srednjeročnega plana razvoja Železarne do leta 1990 so pripravljeni, tako da zagotavljajo nadaljnji razvoj proizvodnje na področju ploščatih profilov in žice; temelji torej zagotavljajo skladen razvoj celotne Železarne.

Pri tem se moramo zavedati prav vsi, da je razvoj naše železarne pogojen s predelavo kvalitetnih vrst jekel in da le zadostna količina proizvodnega jekla v ustrežni kvaliteti in polproizvodu, to so toplo valjani trakovi in toplo valjana žica, zagotavljajo nadaljnji razvoj temeljnih organizacij hladne predelave.

Na bližnjem referendumu se bomo odločali o nadaljnjem razvoju Železarne. Referendum mora potrditi našo enotnost pri odločitvah glede razvoja železarne v naslednjem srednjeročnem obdobju. Potrditi mora že dosedaj samoupravno sprejete dolgoročne cilje razvoja, ki pa ne smejo imeti osnovo v razvoju posamezne temeljne organizacije, ampak delovne organizacije. In ne nazadnje, referendum mora potrditi našo odločenost za ohranitev železarstva na Jesenicah in s tem tudi upravičiti sredstva širše družbene skupnosti, ki jih vlagamo v nadaljnjo modernizacijo izdelave in predelave jekla.

dr. Marin Gabrovšek

OPERATIVNI PROGRAM PRESEŽEN

Do 9. decembra smo po podatkih statistične službe izdelali 37.560 ton skupne proizvodnje in ob tem presegli operativni program za 13,9 odstotkov.

V TOZD Plavž so izdelali 3.530 ton grodlja, kar je 77,9 odstotka družbenega plana in 90,1 odstotka nekoliko nižjane operativnega programa.

V TOZD Jeklarna so vili 11.700 ton jekla, kar je 101,8 odstotka družbenega plana in enakega operativnega programa.

V šestih odpremnih dneh smo prodali 9.579 ton gotovih izdelkov in storitev, kar je 121,2 odstotka operativnega programa. Operativni program so dosegli skoraj vse TOZD — razen starih (Livarna, Valjarna Bluming-štel, Vratni podboji in Jeklarna), katerim to zaradi objektivnih razlogov ni uspelo.

ČEŠ DA JE

V Delu smo prejšnji teden lahko prebrali poročilo s seje Republiškega sveta Zveze sindikatov o aktivnosti sindikata pri dograjevanju samoupravnih organiziranosti v OZD. V taistem poročilu, ki ni skrivalo svojih komentatorskih ambicij, je bila tako rekoč mimogrede diskvalificirana tudi naša Železarna. Citiram: »Tudi v jeseniški železarni so hoteli iz enaindvajsetih tozdov narediti le tri, češ da je (podčrtal BG) to v smislu naročila gospodarske zbornice, da se morajo veliki sistemi ustrezno organizirati.«

Bistvo te diskvalifikacije je prav v besedni zvezi češ da je, s katero se je zapisovalec poročila postavil v položaj vsevednega razsodnika, ki mu svoje razsodbe že zaradi njegovega položaja ni treba utemeljevati, ne glede na to, da že sama predpostavka trditve, da so »v jeseniški železarni hoteli...« razodeva, da je zapisovalec nekoliko pomanjkljivo informiran. V začetku letošnjega leta je namreč Zavod za organizacijo poslovanja iz Ljubljane opravil raziskovalno nalogo o izboljšanju poslovanja v Železarni. To nalogo sta sofinancirali Gospodarska zbornica Slovenije in naša Železarna, v njej pa je kot osnovni ukrep za izboljšanje poslovanja, s tem pa kajpak tudi dohodka in nenazadnje osebnih dohodkov, reorganizacija Železarne, kar vključuje tudi zmanjšanje števila temeljnih organizacij. ZOP je predlagal več variant, med katerimi tudi najbolj radikalno — zmanjšanje števila temeljnih organizacij na samo tri. Vendar pa o predlaganih rešitvah še vedno razpravlja delovna skupina, ki jo je imenoval delavski svet železarne, zato je trditve, da so »v jeseniški železarni hoteli« karkoli, če nič drugega, preuranjena. Če pa nam nekdo poskuša očitati, da hočemo izboljšati poslovanje in dohodek, je tak očitek, ko vsi v en glas trobimo, da hočemo prav to in nič drugega, več kot smešen.

Bistroumna ugotovitev v nadaljevanju omenjenega poročila, da »so sedanje reorganizacije tudi v bistvu le popravljanje napak, ki so bile najprej (nekateri tudi na političen pritisk) v dobi ustanavljanja tozdov...«, je prav tako poskus političnega pritiska, in če jo preberemo nekoliko dobesedno, pomeni, da napak pač ne bomo popravljali, ampak bomo raje delali še nove.

Vsesplošni pavšalni obsodbi ukinjanja temeljnih organizacij, ki je očigledno v tem trenutku jako moderna, se zoperstavlja le nekaj glasnikov zdravega razuma, ki opominjajo, da pri detozdaciji ne gre za ukinjanje temeljnih organizacij, ampak za racionalizacijo poslovanja. In da nihče noče ukinjati tozdov kar povprek, ampak le tiste, ki so ukinjive potrebne. Žal pa je več takih, ki resno obžalujejo, da »je v našem vrednostnem sistemu zasedla prvo mesto učinkovitost, medtem ko je samoupravljanje prišlo v ozadje.« Bojim se, da bo tudi samoupravljanje bolj klavarno, če se bomo odrekli učinkovitosti, saj bomo kmalu na tem, da ne bomo imeli s čim samoupravljati.

Naslednji sklop ugovorov proti ukinjanju temeljnih organizacij izhaja s stališča, da nekdo (v konkretnem primeru sindikat) ve, kaj je dobro za delavce celo bolje od delavcev samih, kajti »treba je dokazati, da samoupravljanje v praksi deluje uspešno.« To dokazati pa kajpak pomeni, da je treba politično prepričati samoupravljalce, da bodo dejansko samoupravljali le tedaj, če se bodo odrekli svojemu prepričanju, da je reorganizacija (tudi samoupravna) potrebna. V tem kontekstu je vprašanje »ali sindikat lahko sprejme tezo, da delavci podpirajo samoupravno reorganizacijo, da so za ukinjanje tozdov,« sicer razumljivo, vendar zato nič manj cinično.

Torej: v Železarni nismo nič bolj kot kjerkoli drugje za to, da se tozdi ukinjajo kar povprek, če za to ni utemeljenih razlogov. Tudi ni naš osnovni namen, da bi kakorkoli du-

šili samoupravljanje, lahko pa s konkretnimi primeri dokažemo in tudi vseskozi dokazujemo, da so samoupravne delovne skupine ta trenutek najbolj učinkovita oblika samoupravljanja, kar jih imamo. Delovanja samoupravnih delovnih skupin pa zmanjševanje števila temeljnih organizacij ne bi niti najmanj prizadelo.

Sicer pa pobuda za prestrukturiranje gospodarstva, ki postaja iz dneva v dan bolj nujna, nikoli ni bila naperjena proti samoupravljanju, ampak proti neučinkoviti organizaciji dela. V 320. členu Zakona o združenem delu so jasno zapisani kriteriji za ustanovitev temeljne organizacije. Ti pa so prav tako ekonomski kot samoupravni. Ko smo v imenu samoupravljanja raztozdrali delovno organizacijo, smo ponekod delovnemu procesu postavili umetne meje in tako ustvarjene »delovne celote« so bile manjše od dejanskih. Čas je, da to presežemo, saj je z dobrim delovanjem samoupravnih delovnih skupin preseženo tudi pojmovanje tozda kot temeljne celice samoupravljanja, hkrati pa racionalizacija proizvodnje s svojo ekonomsko logiko zahteva, da umetno postavljene meje spet odpravimo. Najbrž pa smo kot samoupravljalci tudi dolžni sprejeti izziv, da končno ločimo samoupravljanje od vsakodnevnih poslovnih odločitev, ki naj jih sprejema tisti, ki bo zanje tudi odgovarjal, ne pa, da s formalnim potrjevanjem teh odločitev vzdržujemo videz samoupravljanja. Menim, da je treba samoupravljalca razbremeniti razpravljanja o zadevah, na katere se ne spozna, ga ne zanimajo in nanje nima vpliva. Merilo samoupravljanja prav gotovo ni število zadev, o katerih razpravljamo in število tozdov, ampak dejanski vpliv vsakega posameznega delavca na strateške poslovne odločitve.

Borut GRCE

PROGRAM SAMOUPRAVNIH AKTIVNOSTI ZA DECEMBER

Dnevni redi delavskih svetov TOZD (delovnih skupnosti) bodo v decembru zelo obsežni, saj bodo po programu samoupravnih aktivnosti nekateri obravnavali kar 12 točk. Smo pač pred zaključkom koledarskega leta in v času intenzivnih priprav na novo srednjeročno obdobje, zato je v programu tudi toliko planskih dokumentov.

SDS naj se pred referendumom, ki je razpisan za 26. december, seznanjajo z besedilom skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov TOZD, DO, SOZD za obdobje 1986—1990.

Prav tako se bodo delavci z osebnim izjavljanjem odločali o gradnji čistilne naprave Jesenice. Po samoupravnem sporazumu bomo sredstva za gradnjo čistilne naprave združevali po naslednjih razmerjih:

- sredstva razširjene reprodukcije, uporabnikov kanalizacijskega omrežja 25 odstotkov
- sredstva po SaS uporabnikov kanalizacije omrežja organizacije združenega dela 34 odstotkov
- sredstva območne skupnosti Gorenjske 30 odstotkov
- kredit celotne investicije 11 odstotkov

OZD bodo svojo obveznost razdelile po principu dejansko porabljenе vode v letu 1984. Po tem principu Železarne Jesenice porabi 79,8 odstotka pitne vode.

Delavski sveti bodo sprejemali:

- gospodarski načrt za leto 1986,
- SaS o skupnih osnovah in merilih za razporejanje in delitev dohodka v SOZD SZ,
- SaS o podaljšanju veljavnosti SaS o zagotavljanju sredstev za pospeševanje konvertibilnega izvoza in konvertibilnega deviznega priliva v SRS 1984 in 1985 za leto 1986,
- SaS o temeljih plana ekonomskih odnosov s tujino SRS za obdobje 1986—1990,
- SaS o temeljih plana KS Edi Giorgioni Javornik-Koroška Bela za obdobje 1986—1990.

Na seji se bodo delavski sveti seznanili s sklepom TOZD IGMĐ Monter Dravograd o izločitvi iz delovne organizacije ŽJ in se odločili, ali se s sklepom o izločitvi strinjajo. Delavci TOZD Monter so se na referendumu s 73,13 % glasov odločili za izločitev iz delovne organizacije Železarne Jesenice.

Skupaj z delegacijo za zbor združenega dela bodo obravnavali osnutek družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1986—1990. Povzetek objavljamo v tej številki Železarja, tako da ima vsakdo možnost, da se vključi v javno razpravo.

Delavski sveti bodo skupaj z delegacijo za zdravstveno varstvo obravnavali predlog prenosa nadomestil OD za čas bolezenske odsotnosti z dela in stroškov zdravljenja v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, zdravljenjem in rehabilitacijo poškodb pri delu in poklicnih boleznih na združeno delo. Bistvo predloga je v tem, da bi občinska zdravstvena skupnost prenesla nadomestila OD zaradi bolezni nad 30 dni in stroške zdravstvenih storitev, ki zadevajo preprečevanje, odkrivanje, zdravljenje in rehabilitacijo poškodb pri delu in poklicnih boleznih na združeno delo. Na ta način bo mogoče sproti valorizirati nadomestila v skladu z dvigom OD v OZD, prenos stroškov določenih vrst zdravljenja na združeno delo pa bo od vodstev zahteval, da bi varstvu pri delu posvetili še več pozornosti. Prenos obeh nadomestil OD na združeno delo naj bi začel veljati s 1. januarjem 1986. leta. O tem bo skupščina zdravstvene skupnosti sklepala še v decembru. OZD pa bi morale skladno s tem uskladiti tudi svoje samoupravne akte.

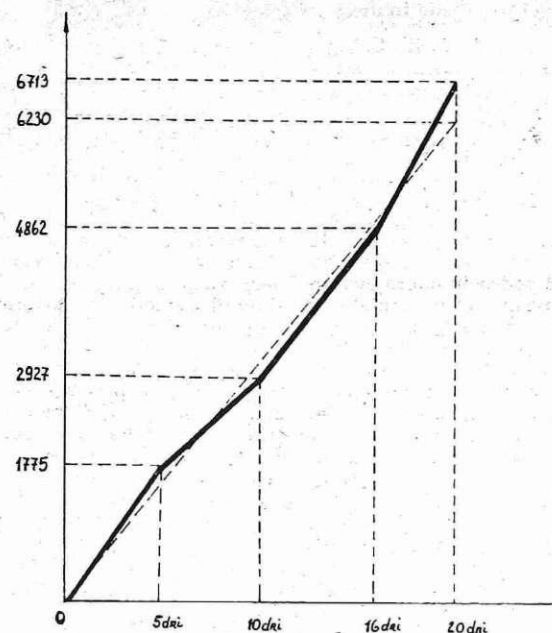
V primeru prenosa sredstev na združeno delo bomo pri občinski zdravstveni skupnosti še naprej združevali sredstva za nadomestila OD za čas bolezni v višini 0,44 odstotka (sedaj 0,60 odstotka), za stroške nesreč pri delu in poklicnih boleznih pa v višini 0,09 odstotka (sedaj 0,17).

Pred sejami delavskih svetov bomo z vodji delegacij za zdravstveno varstvo sklicali posvet v tej problematiki (predvidoma 17. decembra 1985 ob 13. uri) z IO OO sindikata Železarne in strokovno službo.

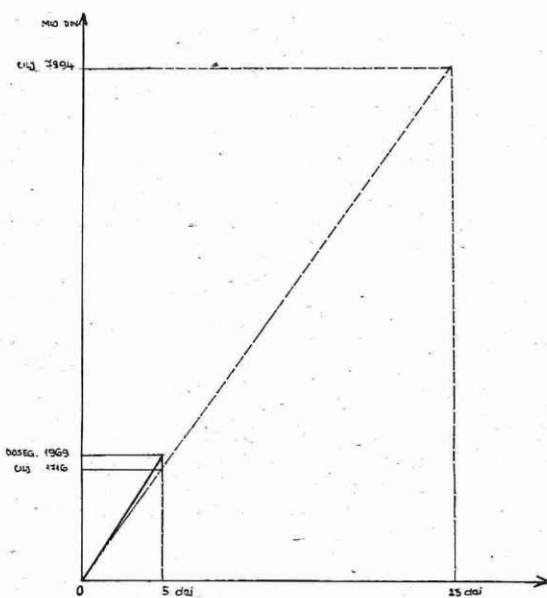
CPSI

DOSEGANJE SKUPNEGA CILJA POSLOVANJA: ZA NOVEMBER

V novembru smo dosegli 6.713 milijonov dinarjev realizacije, kar je za 7,7 odstotka več od načrtovanih 6.230 milijonov dinarjev. Z dobro odpremo v zadnjih štirih odpremnih dneh smo cilj presegle, s tem pa tudi povečali svoj osebni dohodek. Višina stimulacije za doseganje ciljev poslovanja bo ta mesec v poprečju 9.518 dinarjev.

ZA DECEMBER

V decembru smo začeli izredno uspešno, kljub temu, da je cilj postavljen izredno visoko. Nadaljevanje takšnega rezultata pomeni dober osebni dohodek za december in bolj uspešno poslovanje. V petih dneh decembra namreč presegamo cilj poslovanja za 15 odstotkov.

ŠE 16.751 PODBOJEV V ALŽIRIJO

Delavci temeljne organizacije Vratni podboji so si očitno ustvarili ugled dobrega poslovnega partnerja, s tem pa tudi nova naročila. Ko jim je prejšnji mesec že skoraj grozilo, da bodo morali proizvodnjo ustaviti, je prišlo iz Alžirije, kamor so doslej izvozili že 22.370 sestavljenih vratnih podbojev, naročilo za še 16.751 vratnih podbojev. Tako imajo dovolj dela še do konca februarja, z domačimi naročili vred pa do aprila prihodnjega leta.

Kajpak ima svoj delež zaslug za novo naročilo tudi prodajna služba, kjer pravijo, da ponujajo vrtnate podboje vseprek. Vendar so naši podboji izdelek, ki ga je mogoče najbolj učinkovito prodati gradbenikom, medtem ko so trgovska podjetja zainteresirana le za manjše količine. Te pa že zaradi neusklajenih norm in zelo različnih zahtev ne prinašajo pravega zaslužka. Zato je seveda najbolje, če je gradbeni objekt že projektiran tako, da je v njem mogoče uporabiti naše vrtnate podboje, to pa seveda zahteva precej drugačno prodajno dejavnost, kot pri drugih jeklarskih izdelkih. Največ podbojev gre torej v izvoz prek gradbenih podjetij, ki gradijo v tujini, nekaj pa tudi z izdelki drugih panog, predvsem lesnopredelovalne industrije, ki izvažajo podboje skupaj z vrati. Najnovejši alžirski naročilo je dober posel, saj je s ceno 18,5 dolarjev za kos povsem pokrita proizvodna cena, organiziran je kontejnerski prevoz iz Železarne in tudi plačilo teče v dogovorjenih rokih. Ob vsem tem pa nam daje, glede na to, da gre za neposredni izvoz, pravico do izvoznih stimulacij.

S tem poslom so nadvse zadovoljni tudi v Vratnih podbojih, čeprav so morali zaradi njega preiti na dvoimensko delo, delajo pa, kadar je potrebno, tudi ob koncu tedna. V proizvodnji in odpremi delajo tudi režijski delavci in delo teče brezhibno. Zadovoljni so tudi z vložkom, ki so ga v zadostnih količinah in kvaliteti dobili iz HVB in Profilarne, prav ta-

ko pa radi pohvalijo tudi vzdrževalce.

Zavedajo se, da ne morejo računati le na izvoz v Alžirijo, zato bodo po 13. decembru, ko bodo odpremili prvo pošiljko, začeli delati vrtnate podboje za domače naročnike.

V Vratnih podbojih, čeprav so zahteve kupcev vedno večje, nimajo težav s prilagajanjem posebnim zahtevam kupcev, saj vedo, da jim le hitro prilagajanje in izpolnjevanje dogovorjenih rokov prinaša nova naročila. Trdijo celo, da so sposobni s sedanjimi stroji in številom delavcev narediti 100.000 vratnih podbojev na leto, kar ob lanskoletni proizvodnji 72.000 in letošnji 80.000 vratnih podbojev ni majhna obljuba. Dobre volje imajo dovolj, le še naročil potrebujejo.

B. Grce

PROST TERMIN

Delavce Železarne Jesenice obveščamo, da je na voljo prost termin za odhiti v Ptujskih toplicah od 16. do 26. decembra.

Prijavite se na oddelku za družbeni standard, telefon 32-11, kjer dobite tudi ostale informacije.

Oddelk za družbeni standard

SEJA PREDSEDSTVA RAZISKOVALNE SKUPNOSTI SR SLOVENIJE NA JESENICAH

V sredo, 27. novembra, je bila v Železarni redna seja predsedstva raziskovalne skupnosti SR Slovenije. Člani predsedstva so si ob tej priložnosti ogledali nekatere proizvodne obrate Železarne: valjarno blumingštel, žično valjarno in hladno valjarno na Belu.

Po ogledu Železarne je bil tudi razgovor s člani poslovnega odbora o gradnji jeklarne 2 in predstavitve organiziranosti in financiranja raziskovalnega dela v Železarni in v okviru Slovenskih železarn.

Člani predsedstva so pozitivno ocenili aktivnosti na področju proizvodnje in razvoja Železarne.

dr. Marin Gabrovšek

OSEBNI DOHODEK ZA NOVEMBER

Na hitro pregledani podatki o osebnem dohodku za november kažejo ponovno napredek glede na prejšnje mesece. Približno enaka proizvodnja je bila dosežena z bistveno manjšo porabo časa. Struktura proizvodnje je tudi ta mesec ugodna. Osebni dohodek je večji kot v preteklih mesecih zaradi višje produktivnosti.

Na večje povprečje osebnega dohodka je še bolj kot produktivnost vplivalo delo na praznične dneve. Delavcem talilniških obratov in vročih valjarn ter energetikov, vratarjev in gasilcev so se tokrat pridružili tudi delavci nekaterih predelovalnih temeljnih organizacij, ki so s tem pomembno prispevali k dokaj ugodnemu proizvodnemu in prodajnemu rezultatu za november.

V zadnjih dneh novembra je bila dosežena zelo ugodna prodaja naših izdelkov. Čeprav je dolgo kazalo, da bo stimulacija za doseganje skupnega cilja poslovanja skromna, smo na koncu kljub temu dosegli skoraj maksimalno stimulacijo (maksimum je 10.000 dinarjev, dosegli smo 9.518 dinarjev na delavca).

SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Predsednik delavskega sveta Železarne Edo Kavčič je 26. novembra sklical tretjo redno sejo, na kateri so obravnavali: pregled izvajanja sklepov prejšnje seje, pregled sklepov delavskega sveta SOZD SZ, devetmesečno poslovno poročilo, skupne temelje za pripravo srednjeročnih planov TOZD, DO in SOZD za obdobje 1986-1990, ukrepe za izboljšanje poslovanja v TOZD Jeklarna, informacija o izločitvi TOZD Monter Dravograd iz sestava Železarne Jesenice, razno in delegatska vprašanja.

Sklepi, ki so jih sprejeli na prejšnji seji, se še izvajajo, ker je bil čas med prejšnjo in to sejo izredno kratek.

Delegacija TOZD Valjarna bluming-štelki do dobila odgovor poslovnega odbora o problematiki zadržanosti z materialom v hali adjuštaže.

Strokovna komisija je pripravila podrobnejši program nadaljnjih aktivnosti na področju nagrajevanja po delu. Delavski svet je sprejel nov terminski plan za sprejem predloga samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe: 27. decembra bo delavski svet Železarne razpravljal o osnutku sporazuma in ga posredoval v javno razpravo, ki bo potekala do 18. januarja prihodnjega leta. Po zaključeni razpravi bo do 27. januarja potekalo usklajevanje pripomb, delavski svet Železarne pa bo nekeje do 5. februarja obravnaval predlog sporazuma in razpisal referendum. Referendum bo predvidoma v času med 20. in 28. februarjem. Vse ostale aktivnosti pri izdelavi del in nalog morajo biti prilagojene zgoraj navedenim rokom. Sprejeli so tudi sklep, naj strokovna služba s tem terminskim planom seznani vodstva temeljnih organizacij in delovnih skupnosti.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja občine Jesenice je na osnovi sklepov druge seje delavskega sveta Železarne zahteval začasno zadržanje izvajanja sklepov pod šest točko. Delavski svet se je strinjal z ugotovitvijo družbenega pravobranilca, da so bile odločitve nepravilne in neskladne z določili samoupravnih aktov, zato je sprejel spremembe sklepov.

Predsednik poslovnega odbora je prisotne seznanil tudi s potekom projektne naloge »Organiziranost delovne organizacije Železarne Jesenice«.

V ljubljani je bila 22. novembra seja delavskega sveta SOZD Slovenske železarne. S sklepi te seje je delegata seznanil vodja delegacije Železarne Jesenice Igor Logar.

V prvi polovici novembra je bila zaključena razprava o devetmesečnem poslovnem poročilu. Delavski svet je ugotovil, da se delavci TOZD in delovnih skupnosti z osebnim izjavljanjem odločili za predlagano začasno delitev dohodka. Devetmesečno poslovno poročilo je obravnaval tudi odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne in uskladi pripombe delavskih svetov TOZD in delovnih skupnosti. Pri tem je ugotovil, da se je večina pripomb nanašala na problematiko znotraj temeljne organizacije in višino osebnih dohodkov, storitvene temeljne organizacije pa so imele pripombe še na število kadrov, s katerimi zaradi večanja števila novih naprav v Železarni (namenska proizvodnja, Jeklarna 2) ne bodo mogli opraviti vsega dela. Odbor je predlagal strokovnim službam, da pripombe storitvenih TOZD upoštevajo pri

pripravi planov za prihodnje leto. Po razpravi je delavski svet sprejel devetmesečno poslovno poročilo delovne organizacije in zadolžil poslovni odbor, da do naslednje seje pripravi poročilo, kako izpolnjujemo cilje, ki smo jih sprejeli z rebalansom plana za leto 1985.

Delavski svet TOZD in delovnih skupnosti so v okviru samoupravnih aktivnosti za oktober (delno november) razpravljali tudi o osnutku skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov. V Železarni smo sicer v skladu z veljavnostjo prejšnjega zakona smernice že sprejeli v juliju, ker pa je prišlo do spremembe zakona, smo morali prilagoditi novim določilom obliko in način sprejemanja. V predlaganih skupnih temeljih smo zadržali že sprejete usmeritve. Na seji delavskega sveta Železarne je analizo pripomb delavskih svetov podal Marin Gabrovšek, hkrati pa je odgovoril tudi na vprašanja iz razprave na tej seji. Sklenili so, naj se na peti strani gradiva črta beseda »splošnih« (vzdrževalcev). Po obravnavi in usklajevanju pripomb je delavski svet določil predlog skupnih temeljev in ga posredoval v obravnavo vsem temeljnim organizacijam. Povzetek gradiva je bil objavljen v Železarni 28. novembra, celotno gradivo pa je bilo dostavljeno še vodjem samoupravnih delovnih skupin. Delavski svet je razpisal tudi referendum za sprejem tega predloga, ki bo potekal 28. decembra v vseh temeljnih organizacijah. Na dan referenduma bodo v temeljnih organizacijah delovali volilni odbori in komisije, na nivoju delovne organizacije pa volilna komisija Železarne v sestavi Viktor Rakovec (pred-

sednik), Mojca Polc (tajnik), Bojan Dolinšek (član).

Ponovno so razpravljali tudi o ukrepih za izboljšanje poslovanja v TOZD Jeklarna in sprejeli predlagane ukrepe za povečanje deleža proizvodnje v elektro jeklarni in usposabljanje kadrov za Jeklarno 2. Strokovne službe so zadolžili, da morajo takoj izdelati posamezne naloge za uresničitev začrtanih ciljev, tako da bomo boljše rezultate v Jeklarni dosegli že v decembru in celotnem letu 1986. Sprejeli so tudi predlog odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne, ki je prav tako ponovno razpravljalo o tem predlogu, naj strokovne službe preverijo vpliv storitvenih delavcev na proizvodne rezultate v Jeklarni. Na podlagi teh ugotovitev bo delavski svet sklepal o vključitvi storitvenih delavcev v predlagani sistem nagrajevanja jeklarjev.

Seznani so se tudi z informacijo o izločitvi temeljne organizacije Monter Dravograd iz Železarne Jesenice. O tem je bil objavljen poseben prispevek v prejšnji številki Železarne.

Predsednik delavskega sveta Železarne je nato prebral še zaključke stalne akcijske konference ZK Železarne o problematiki delitve po delu.

Delegatsko vprašanje je postavila delegacija Valjarna bluming-štelki. Ta temeljna organizacija namreč že od leta 1978 prosi za prekatgorizacijo delovnih nalog žerjavovodjev 16-tonskega magnetnega žerjava. V temeljni organizaciji Valjarna debele pločevine so to prekatgorizacijo izvedli kljub dogovorom o moratoriju, zato delegacija Valjarne bluming-štelki želi odgovor, zakaj ni bila izvedena tudi za njihovo temeljno organizacijo. Odgovor mora do naslednje seje pripraviti oddelek za študij dela in časa.

V tem letu se bo delavski svet sestel še enkrat, in sicer predvidoma 27. decembra.

CPSI — Z. V.

ZIMSKI ODDIH V ČSSR

Vabimo vas, da preživite zimski del oddiha v Donovaly v ČSSR, v približno 700 km oddaljenem slovaškem mestecu, ki je znan rekreacijski center z modernim počitniškim domom. V njem je tudi bazen z ogrevano vodo.

V bližini doma je nekaj vlečnic in dve sedežnici, tekaške proge, okolica pa nudi tudi možnosti za lepe izlete in sprehode.

Počitnice na snegu so tudi letos desetdnevne, in sicer od 1. do 11. februarja. Na razpolago je 40 mest. To so tri štiriposteljne sobe, dve dvoposteljni sobi in osem troposteljnih sob.

Prijave bomo sprejemali dokler bodo mesta še prosta. Prednost imajo tisti, ki še niso letovali v Donovaly, in tisti, ki bodo razpisano prostorsko zmogljivost v celoti izpolnili.

Dnevna cena za letovanje v Donovaly na osebo:

- delavci ŽJ 1.600 dinarjev
- zaposleni svojci delavcev dinarjev 2.500 dinarjev
- otroci stari do 10 let 700 dinarjev
- nezaposleni svojci in otroci stari nad 10 let 1.600 dinarjev
- zunanji gosti 3.500 dinarjev
- otroci zunanjih gostov, stari do 10 let 2.200 dinarjev

Ostali stroški na osebo za 10 dni znašajo:

- dnevna osebna menjava (boni za pijačo) 4.000 dinarjev
- sprejemni večer 400 dinarjev
- zaključni večer 600 dinarjev
- izlet 1.000 dinarjev
- darilo 800 dinarjev
- turistična taksa 600 dinarjev

Potovanje bo z avtobusom, ob prijavi pa je potrebno obvezno plačati **prevozne stroške v višini 5.700 dinarjev**. Ostali stroški bodo odtegnjeni od osebnega dohodka v šestih mesečnih obrokih, če ne bodo drugače poravnani.

ZADNJI ROK ZA PRIJAVE JE 11. januar.

Če bi nam iz ČSSR javili, da imajo težave z vodo (rok je do 15. januarja 1986), bo letovanje odpadlo, o čemer bodo prijavitelci pravočasno obveščeni.

OPOZORILO REFERENTOM:

V primeru, da mest za zimski oddih v ČSSR ne bi koristili v TOZD oziroma DS, bo komisija za oddihe v vsakem primeru zmanjšala število v počitniških domovih Železarne zaradi sklenitve pogodbe o zamenjavi z ZSNP Žiar nad Hronom.

Prijave in plačila oddaje organizatorju za oddihe, izlete, prevoze in kulturo Sonji Jekovec — oddelek za družbeni standard, soba štev. 11, telefon 32-11.

OBVESTILO

Stanovanjska zadruga »Železar« Jesenice — »Finančna služba« obvešča člane zadruge, da v času od 20. decembra do 10. januarja ne bo izdajala naročilnic za nabavo gradbenega materiala. Pričakujemo vaše razumevanje.

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja delovne skupnosti KSJ in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge na Splošnem sektorju

EKONOM, šifra 5513, U-3, 8 ktg., 1 oseba

POGOJI: — poklicna trgovska šola in tri leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osemih dneh po objavi na kadrovski sektor Železarne Jesenice, z oznako »Za delovno skupnost KSJ«.

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 16. DO 22. DECEMBRA

16. decembra, Jože OSVALD, vodja TOZD Livarna, Rateče 21, tel. št. 88-012.

17. decembra, Janko PERNE, vodja invest. razvoja, Jesenice, Titova 20, tel. št. 81-904.

18. decembra, Janez POLJŠAK, vodja splošnega sektorja, Jesenice, Hrušica 12.

19. decembra, Boris PESJAK, vodja finančnega sektorja Jesenice, C. revolucije 2/a, tel. št. 82-726.

20. decembra, Ernest PUŠNIK, vodja komercialnega sektorja, Jesenice, Hrušica 130.

21. decembra, Bogdan RAVNIK, vodja TOZD HV Bela, Jesenice, Tavčarjeva 3/b, tel. št. 83-734.

22. decembra, Vinko ROTAR, vodja TOZD Remont. delavnice, Jesenice, C. talcev 8/a, tel. št. 82-792.

Dežurstvo je vsak delovni dan od 14. ure do 6. ure zjutraj naslednjega dne in sicer tako, da je dežurni v tem času dosegljiv doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva mora dežurni opraviti en obhod po Železarni, svoja zaupanja vpisati v dežurno knjigo ter o tem poročati ob predaji dežurstva podpredsedniku poslovnega odbora.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 16. 12.	IVAN MEŽIK	MARJAN DROLČ
TOREK — 17. 12.	MARJAN TRONTELJ	JOŽE CEJ
SREDA — 18. 12.	SAŠO DOLŽAN	FRANC NEČIMER
ČETREK — 19. 12.	KAREL KOBLAR	JANKO CERKOVNIK
PETEK — 20. 12.	MARKO SUŠNIK	BOŽIDAR ČERNE
SOBOTA — 21. 12.	DUŠAN BAK	BRANE CEPIC
NEDELJA — 22. 12.	PETER SEKLOČA	BERTI KRAPEŽ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 3551, vezni telefon je: 2317.

Ob rednih delovnih dneh dela dnevni dežurni od 14. do 18. ure, nočni pa od 18. do 6. ure.

Ob prostih sobotah, nedeljah in praznikih dela: dnevni dežurni od 6. do 18. ure, nočni pa od 18. do 6. ure.

Predaja poslov je na vodstvu TOZD Vzdrževanje, oziroma v sobi dežurnega vzdrževanja.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 16. do 21. decembra bodo delale naslednje obratne ambulante: DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.

POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

Dispanzer za borce: od 13.30 do 14.30.

V soboto, 21. decembra, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

ZOBNE AMBULANTE

DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in III. zobna ambulanta — mag. dr. Bela Gazafi.

Za Vatrostarno: od 9.30 do 10.30.

POPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.

Za borce: od 13.30 do 14.30.

V soboto, 21. decembra, samo dopoldne: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.

KADROVSKO GIBANJE V NOVEMBRU

	SKLENILI DELOVNO RAZMERJE				PRAKINILI DELOVNO RAZMERJE						dejanost srečanje	planirano število zaposlenih
	iz JLA	stipendisti	ostali	SKUPAJ	iz JLA	disciplinarno	po sklepu odb. za DR	upokojeni	umrli	SKUPAJ		
PLAVŽ				-						-	204	220
JTEKLARNA			7	7		4	2			6	676	723
LIVARNA			2	2						-	82	86
VALJARNA HL.ŠT.			2	2		1	2			3	340	380
VALJARNA ŽICE			2	2		1				1	151	165
VALJ. DEB. PLOČ.				-		1	1			2	196	182
HL. VALJARNA BELA			1	1		2	1			3	272	279
HL. VALJARNA JES.			1	1						-	204	216
ŽIČARNA		1	2	3						-	220	250
PROFILARNA			2	2						-	64	70
VRATNI PODBOJI			1	1						-	52	50
JTEKLOVLEK				-						-	144	148
ELEKTRODE			2	2				1		1	251	255
ŽELJARNA				-						-	82	82
STROJ. DELAVNICE	1			1					1	1	316	335
REMONT. DELAVNICE	1		1	2		1	1			2	508	505
VZDRŽEVANJE			3	3		1	1			2	571	560
ENERGETIKA			3	3		1				1	232	247
TRANSPORT			1	1			1			1	364	374
DS KO-FI				-						-	295	281
DS K S I				-			15			15	325	350
PRI PRAVNIKI S.V. VS ŠOLA	1		3	4						-	55	-
DS E T N			2	2			2			2	484	490
DRUŽBENA PREHRANA			1	1						-	177	171
SKUPAJ	3	1	36	40	-	12	26	1	1	40	6265	6419

STROKOVNA EKSURZIJA

Največji problem sta bila čas in beleženje vseh odgovorov in vtisov. Vtisov se izogibamo, saj ti vodijo v nepravilne ocene. Verjetno ne razumemo vseh njihovih ukrepov pri sanaciji gospodarstva in posameznih podjetij. Jeklarna Huckingen je ukinila tudi toplotno. Prevzela jo je uprava mesta, jeklarna pa jim prodaja plavžni plin.

Največ pišemo le o tovarnah, saj za ogled mest ni bilo časa. Od mesta Duisburga smo videli zelo malo; vožnja do hotela Novotel, nato vožnja v tovarno in nazaj v hotel. Ogledali smo si le bližnjo okolico hotela in glavno ulico. Žal šele po 22. uri. Čudovite izložbe, stari častiljivi tramvaj, bolj prazen, kakor so bile tudi široke ulice. Stavbe so še nove, saj je bil ta del mesta med vojno porušen in obnovljen po vojni. Zadnjič smo si mesto ogledali pred vožnjo v Witten. Zelo utrujeni smo izkoristili prijetno urejene sobe za počitek in pripravo za obširni program ekskurzije naslednjega dne.

V drugem delu ekskurzije so se nadaljevale težave z avtobusom Man. Namesto ob 8. uri, smo se šele ob pol desetih odpeljali v železarno Witten. Sprejem je bil kljub naši zamudi zelo pristrčen. Gostitelji so nam tudi pomagali popraviti avtobus.

Ogled posebne jeklarne je bil za nas železarje zelo zanimiv. Posebna peč ima centriran talni izpust. Pred njo ni skladišča starega železa in dodatkov. Peč nagibajo le za izliv žlindre, katero ohlajeno odstranjujejo z nakladačem. S hidravlično premikajo elektrode, vendar se te ne nagibajo s kotlom, ampak so ločene od vsega. Talni izpust je poznan šele nekaj let in je bil prvič ugrajen v jeklarni Witten. Zagovorniki ima v jeklarnah s širokim kvaliteten programom. Šaržni časi so okrog 90 minut. Že med prevozom izpušajo talino z argonom. Imajo triindvajset let staro vakuumsko napravo, ki še vedno uspešno obratuje. Zanimiva je tehnična rešitev nastanka odprave valne naprave iz hlajenih cevi. Vodo-hlajene panele je mogoče menjati brez ohlajevanja peči. Manjše puščanje vode ni problem. Kampanja peči traja 3500 šarž, vsak teden pa imajo 8-urno popravilo. Svojevrsne zakladnice košare zložijo z žerjavi z železniških vagonov. Vsi dodatki so uskladiščeni v silosih. Ves proces vodi računalnik in nadzirajo s terminali. Tudi peč nadzorujejo s terminali. Primerjajo zahtevane in dejanske količine v vsaki zakladnici košari in analizirajo kakovost taline. Vlivajo jo v kokile. Imajo enaindeset različnih oblik kokil.

Popoldanski čas smo izkoristili za ogled tovarne Demag-Benrath, kjer izdelujejo metalurške naprave. Med vožnjo smo videli višeco mestno železnico v Wuppertalu, ki je bila pred mnogimi leti edinstvena svetovna zanimivost. Benrath je del mesta Düsseldorf, kjer se nahaja tovarna metalurških naprav s tisočsto zaposlenimi in dvesto učenci v gospodarstvu. Presenečajo sorazmerno majhne zaloge materiala v skladišču na prostem. Pred

uporabo je material opeskan, sušen in prebarvan z zaščitno barvo. Vse tri operacije se avtomatizirano opravljajo v zato prirejeni komori. Barva ne povzroča težav pri varjenju. Tehnološka priprava dela pripravi vse od normativov materiala, strojev, do vpenjalnih priprav orodij in časov. Konstrukcije so rezultat dela njihovega konstrukcijskega biroja, ki je tudi sodelovalec za slabe in nepravilne rešitve in načrte. Poznajo timsko-skupinsko tehnologijo, ki jo tudi uspešno uvajajo v delovni proces. Vse varjene konstrukcije v treh pečeh žarijo, da odpravijo napetosti. Strojni park sestavljajo klasični in tudi CNC obdelovalni stroji, ki so različno obarvani. Učenci drugega letnika že delajo v proizvodnji. Njihova delovna mesta so dodatno označena s črko A.

Demag je nekatere tovarne ukinil, njihovo proizvodnjo prenesel v druge tovarne in pri tem obdržal imena (sloves) renoviranih tovarn. Tovarna Demag ima 160-letno tradicijo. Združila se je z Metalurškim gigantom Manessmannom. Kakšne so koristi — ljubezni pri teh poslih namreč ni. Odgovor je bil naslednji: njihove izkušnje — naše rešitve in preizkušnje — te v praksi. Prodajajo preizkušene naprave. Njihove letošnje tehnološke dosežke bomo imeli v jeklarni 2.

Naša radovednost ni poznala meja, kljub zaključku njihovega delovnega dne so še vedno ustrezljivo odgovarjali in prikazovali naprave, ki jih gradijo za razne jeklarne po svetu, tudi dele kontiliva za Jesenice. Prve pošiljke bodo na Jesenicah že letos v decembru.

Mrak je že bil ko smo zapuščali Benrath. Odhajali smo v Lönns, kraj, ki je danes le spomin na davno preteklost.

MESTA

TOZD ŽIČARNA

Sedma seja izvršnega odbora OOS je bila že 8. julija. Govorili so o evidentiranju kandidatov za občinski sindikalni svet in sklenili, da bodo izbrali še potrebne kandidate za SIS.

Dvaindvajset delavcev naj bi se udeležilo proslave na Poljanah ob 50-letnici stavke kovinarjev.

Štirin sodelavcem so odobrili denarno pomoč in še sklenili, da tistim sodelavcem, ki ne sprejemajo funkcij v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih, ne bodo odobrili izredno plačanega dopusta.

8. novembra pa se je izvršni odbor OOS TOZD Žičarna sestel na razširjeni seji konference IO. Po sprejetju poslovnika letne konference in izvolitvi delovnega predsedstva so o delu v preteklem obdobju poročali predstavnik IO OOS, blagajnik in referent za šport; izvedeli so, kako so letos letovali njihovi delavci ter kako so delali samoupravni organi. Ocenili so gospodarjenje v letošnjem letu in oblikovali program dela in finančni načrt za naslednje leto. Po razpravi o delovnih poročilih so izvolili člane izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata (predsednik je Jakob Veber) in člane za konferenco OOS Železarne ter kandidate za kongres Zveze sindikatov in za koordinacijski odbor sindikata SOZD Slovenske železarne.

TOZD VRATNI PODBOJI

Občni zbor osnovne organizacije sindikata je bil 8. novembra. O delu so poročali predsednik, blagajnik, referenti za kulturo, odih in šport ter nadzorni odbor. Prisotni v razpravi k poročilom niso imeli pomembnejših pripomb. Pritožili pa so se, da problem ropota na proizvodni

liniji še vedno ni rešen. Treba bi bilo razmisliti o posodobitvi tehnološkega postopka. Bolj bi tudi morali skrbeti za socialno ogrožene delavce, saj je sredstev pri IOS Železarne za podporo takim delavcem dovolj.

Sprejeli so finančni načrt za leto 1986 in izvolili delegate v izvršni odbor OOS, v nadzorni odbor in v konferenco OOS Železarne; potrdili so evidentirane delegate za občinski sindikalni svet, delegata za predsednika OOS Železarne in za predsednika OSS, za kongres ZS in koordinacijski odbor sindikata SOZD Slovenske železarne.

Ustanovna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 27. novembra. Za predsednika IO so imenovali Franca Pretnarja, za podpredsednika Dragico Mitrovič, blagajnik je Martina Jukič, tajnica pa Karmen Kalamar. Dogovorili so se, da bodo predsednik IO, predsednik združene delegacije SIS, ZSD in vodja TOZD analizirali dejavnost delegatov in poskušali odkriti vzroke za njihovo nedelo.

Iz poročila oddelka za nagrajevanje, o katerem so govorili na seji, je razvidno, da TOZD Vratni podboji po delovnem učinku sodi med najboljše v Železarni, po višini osebnih dohodkov pa je med najslabšimi.

Razpravljali so tudi o dopisu oddelka za študij dela in časa v zvezi z ocenitvijo novih delovnih mest.

KAKO NAPRAVIM DOBER PORTRET

Foto klub »Andrej Prešeren« organizira praktičen prikaz fotografiranja portretov v studiu v klubskih prostorih v Delavskem domu.

Studio je opremljen s potrebnimi lučmi in ostalo opremo, delo v njem pa bo vodil Franc Kolman, kandidat za mojstra fotografije. Prikaz, kako se napravi dober portret, kako se postavi luči in ostalo opremo, boste videli in pri tem tudi sami lahko sodelovali v četrtek, 12. decembra, od 16.30 dalje. S seboj prinesite fotoaparati in film.

Vabljeni so člani in tudi nečlani foto kluba. Hkrati se lahko tudi vpišete v foto klub.

T-A

SEJEM RABLJENE FOTO OPREME

Vedno več je ljudi, ki se ukvarjajo s fotografijo in začno fotografirati z enostavnim aparatom. Po nekaj poslikanih filmih, ko vidijo da »gre«, se nemalokateri odloči za boljši, seveda dražji aparat. Potem je treba dokupiti še svetlomer, stojalo ali bliskovno luč.

Foto klub »Andrej Prešeren« načrtuje organizacijo sejma rabljene fotografske opreme. Na sejmu bo vsak, tudi nečlan kluba, lahko kupil ali prodal svoj fotografski arzenal po zmerni ceni. Foto klub poziva vse, da prinesejo na sejem fotoaparate, povečevalnike, razvijalne banjice in drugo. Sejem bo v Delavskem domu (pri Jelenu) 14. decembra od 16. do 20. ure.

Foto klub želi s sejmom pomagati ljudem, da pridejo hitreje in ceneje do fotoaparata, s katerim bodo napravili uspešne posnetke v črnobeli ali barvni tehniki.

TA

PREGLED SESTANKOV SDS

Iz TOZD VZDRŽEVANJE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, vzdrževanje plavž 1, 2 in 3, vzdrževanje jeklarne 1 in 2, vzdrževanje HVZ 1 in 2, vzdrževanje Jesenice 1 in 2, vzdrževanje Javornik 1 in 2, vzdrževanje Bela 1, 2, 3, 4 in 5 ter vzdrževanje HVB 1 in 2. SDS vzdrževanje plavž 1 predlaga pod razno, naj bi se regres in jubilejne nagrade izplačevale ločeno od osebnih dohodkov. Člane SDS plavž 2 pa zanima, kdaj se bo povečala vrednost bona za malico. SDS vzdrževanje jeklarne 1 in 2 menita, da bi morali obvezno na vsakem sestanku obravnavati pomoč socialno ogroženim sodelavcem. Predlagali sta tudi, da se socialna pomoč dodeli sodelavcu O. L., ker je bil bolan več kot tri mesece. Zanima jih, kdaj se bo kaj ukrenilo z delavnico »hlevom« na elektropeči. Opozarjajo, da bo po odhodu nekaterih sodelavcev prišlo do pomanjkanja sposobnih električarjev in ključavničarjev. Glede orodnega skladišča vzdrževanja pa ugotavljajo, da je vodja TOZD že sprožil postopek, da se ga uredi in Javorniku. SDS vzdrževanje HVZ 1 in 2 ugotavljata, da sklepi prejšnjega sestanka niso v celoti izvršeni, ker niso uredili vprašanj v zvezi s skupinskim orodjem. SDS vzdrževanje Javornik 1 in 2 se pritožujeta, da še vedno ni odgovora na vprašanje, kaj je z novimi kadri za vzdrževanje novih naprav v valjarni 2400. »Vsi vemo, kako velika je investicija«, pravijo, »in zato še enkrat prosimo kadrovske sektor oziroma pristojne službe za analizo vzdrževalnega kadra.« Priporočajo imajo tudi v zvezi s prostimi deli in nalagami »mazilni ključavničar«, ki že več mesecev niso zasledeni. Ocenjujejo, da še dolgo ne bodo, ker je to delo preslabo nagajeno — tako kot tudi drugi profili vzdrževalnega kadra. Za delitev socialnih podpor — vprašanje so obravnavali kot posebno točko — se SDS nista odločili. Menijo namreč, da bi moral IO OOS poprej pripraviti pravilnik o delitvi. Pritožujejo se tudi, da zbiranje odpadnih kovin ni zadosti stimulirano (prenizka cena!). SDS vzdrževanje Bela 1 in 2 se zanimata — zaradi predvidenega valjanja na kvarto ogrođu bluminga — kje je predvidena pralnica vstavkov in ležajev kvarto ogrođa. Preveriti je treba tudi možnost presajanja v hali bluminga in (nujno!) dopolniti kadrovske zasedbe vzdrževanja na bluming-školu. V delavnici je treba pospešiti delo na montaži ogrevanja. Redne tedenske remonte je treba izvajati po programu. Poskrbeli naj bi tudi za delavca (upokojenca ipd.), ki naj bi čistil delavnico. SDS vzdrževanje Bela 3 in 4 se pritožujeta, da se problemi prepočasno rešujejo. Premalo je poskrbljeno za varno delo vzdrževalcev (po desti žerjavov, zatrpami prehodi). Tudi snemalnih naprav se ne

da dobiti. Pod točko razno so spregovorili o koriščenju dopustov do konca leta in opozorili na slabe delovne razmere. Le-te so še zlasti izrazile po večjih remontih, ko je precejšnje število delavcev na bolniški. SDS vzdrževanje Bela 5 je v zvezi s sklepi prejšnjega sestanka dobila odgovore, vendar pa ugotavlja, da sklepi niso uresničeni. Zato pod točko razno ponovno postavlja vprašanje ogrevanja delavnice, zaposlitve upokojenca za čiščenje delavnice, izvajanje tedenskih remontov po planu, namestitve 1,5-tonskega dvigala nad strožnico v mehanični delavnici jeklovleka in snemalne naprave (kdaj jo bodo dobili?). SDS vzdrževanje HVB 1 in 2 pod razno zastavljata naslednje vprašanje: »V hali Hladne valjarne Bela v kioskih (nekdanja sejna soba) so postavili sobo za računalnik. Kljub dolgotrajnim izkušnjam in opozorilom vseh zaposlenih na tem področju, da prostor niti približno ne ustreza zahtevam, se še vedno vztraja pri tej lokaciji. Zanimajo nas stroški za ureditev tega prostora in kaj delajo nadzorne službe.«

Iz TOZD ENERGETIKA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, energetiki 1, 3 in 4, parne naprave 1, 2, 3 in 4, delavnica elektroenergije, delavnica PIV energije, delavnica toplotne energije ter PIV energija 1, 2, 3 in 4. Na sestanku SDS vodstvo TOZD je eden izmed sodelavcev predlagal, naj bi OOS naročila Goldsteinov »Predlog 1985«. SDS energetiki 3 pod razno ugotavlja, da je premijski dodatek že tri leta vrednostno nespremenjen in zato predlaga delavskemu svetu, da osvoji sklep o revalorizaciji premijskega dodatka glede na devalvacijo dinarja in povečanja osnov OD v tem času. SDS v zvezi z izvajanjem sklepov prejšnjega sestanka ponovno opozarja na katalog del in opravil oziroma, da je potrebno ponovno ovrednotiti dela in opravila stikalničarjev in strojnikov v elektroenergiji. SDS parne naprave 2 na sestanku 4. novembra pod prvo točko omenja, da so odgovore s prejšnjega sestanka (13. oktobra) prejeli in zato problematike prejšnjega sestanka (deficitarnost, manjkajoče ure, plačilo nadur, malica in kosilo pri nadurnem delu, pomanjkanje kadrov) posebej ne povzemamo. V celoti pa kaže povzeti pripombo pod razno z njihovega zadnjega sestanka. Takole pravijo: »Pripravljamo se na ponovitev referendumov o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe, toda v oddelku toplotne energije delavci niso bili seznanjeni s spremembami, zaradi katerih je prejšnji referendum propadel. Ne bo čudno, če tudi drugi referendum ne bo uspel.« SDS parne naprave 3 zahteva, da se popravilo vsa vhodna vrata. Glede na to, da opravljajo remonte na vseh parnih kotlih, pa zahtevajo tudi delovne kombinezone. SDS parne naprave 4 vprašuje, kaj je ukrenjeno glede povečanja osebnih dohodkov v toplotni energiji glede na veliko fluktuacijo delavcev. »Menda je bil pogovor med predstavniki sindikata in tovarškim Kobentarjem«, pravijo. Po njihovem bi glede tega vprašanja »vodstvo TOZD lahko malo bolj energično nastopilo, saj zaposleni v TE zelo zaostajajo v plačah v primerjavi z drugimi TOZD«. SDS se tudi vprašuje, »do kdaj bo strojnica TBG smetišče, skladišče, garderoba,

garaža itd.« In nadaljuje: »Če bi nas obiskal inšpektor, menimo, da bi vsa roba kaj kmalu morala najti kako drugo mesto, vključno z garderobo, ki jo ima civilna zaščita naše TOZD, ki se tudi nahaja v strojnici.« Vodstvo prosijo, da bi določilo delavce, ki naj bi opravljali dispečerska dela v nočni in popoldanski izmeni, ob nedeljah, sobotah in praznikih. Predlagajo tudi, da se jih primerno nagradi: »Dve uri ali temu nekaj primernege«. SDS delavnica elektroenergije pod razno med drugim omenja, da so nabavili dva kosa električnih talnih loščilcev za lažje in boljše čiščenje razdelilnih transformatorskih postaj. SDS delavnica toplotne energije vprašuje, če je kakšna možnost, da se sodelavcema R. M. in B. B. dodeli posebna plačilna kategorija, ker sta pred upokojitvijo z zelo nizkim osebnim dohodkom, se pa izkazujeta s svojim dolgoletnim delom v DO ŽJ in s svojo vestnostjo pri opravljanju delovnih nalog. SDS delavnica PIV energije v zvezi s »Pregledom izvajanja sklepov prejšnjega sestanka« ugotavlja, da »še ni rešena ocena delovnih nalog in opravil v delavnici PIV«. Delovna skupina meni, da naj se to uskladi s pogoji dela in nagajevanjem, tako kot imajo to urejene ostale delavnice v ŽJ. Vzdrževalci delavnice z 11. plačilno kategorijo namreč ne dosegajo poprečje OD v ŽJ. SDS PIV energija 1 se je na sestanku 6. novembra seznanila tudi s povečanjem osnov osebnega dohodka. Ob tej priložnosti so izrazili željo, da bi se v ŽELEZARJU objavili odstotni dodatki za posebne pogoje dela: nočno, popoldansko, nedeljsko in praznično delo. SDS je imela pod razno tudi pripombe na praznovanje dedka Mraza: »Vsi otroci ne dobijo vabila na prireditev. Če pa nima vabila, dedek Mraz otroka ne obdari. Najbolje bi bilo, da se otroke od 3. do 10. leta obdari v delovni organizaciji.«

Iz TOZD TRANSPORT smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, promet + vleka 1, 2, 3 in 4, avtomobilski prevozi, tovor, tehtalci, lokomotivna delavnica, vozovna delavnica, delavnica motornih vozil, elektromotorna delavnica in vzdrževanje proge. SDS promet-vleka 3 zahteva od službe za varstvo pri delu, da se dodela normativ zaščitnih sredstev, tako da se vsakemu delavcu prometne in vlečne službe dodeli za vsako zimsko obdobje en komplet toplega spodnjega perila (spodnje hlače in srajco). Pritožujejo se tudi nad čistoto v garderobah (pomanjkanje snailk) in nad stanjem v kopalnicah. SDS avtomobilski prevozi se pritožuje zaradi prestativte ogledala v križišču na Javorniku (Sedejev mlin). Zanima jih tudi, kaj je z mostom in cesto v železarno (pozimi bodo težave s sedaj obstoječim obvozom pri valjarni debele pločevine). Menijo tudi, da bi bilo treba sklicati sestanek delovne skupine s predstavniki sindikata in predstavniki sindikata železarne glede neurejenih odnosov v TOZD. SDS delavnica motornih vozil je pod razno razpravljala o pogojih dela. Delavci zahtevajo, da se delavnico dogradi v najkrajšem času po prvotnem načrtu.

Center za preučevanje samoupravljanja ter informiranje — Božidar Lakota

OB PROSLAVI DNEVA REPUBLIKE

Verjetno se bo našel pisec, ki bo bralcem prenesel vtise z osrednje občinske proslave ob dnevu republike, ki je imela zaradi svoje lokacije — nova kinodvorana Železar — še dodatni slovesni ton. Zato ta članek ni namenjen tej, ampak neki drugi proslavi, oziroma boljše: izvajalcem te proslave.

V delovni skupnosti upravnih organov, kar pa sicer pri vseh stvari sploh ni pomembno, smo se na predlog družbenopolitičnih organizacij, zlasti OO ZSMS, odločili, da bomo letošnji dan republike proslavili malo bolj slovesno. Tako smo v četrtek, 28. novembra, pisarne zaprli nekoliko prej in se v sejni dvorani udeležili proslave, ki je tudi povod za to pisanje. Čeprav je proslava potekala z-

naj »tradicionalne režije in scenarija« in brez najodličnejših občinskih kulturnikov, smo vsi prisotni dvorano zapuščali zelo zadovoljni, po svoje presenečeni, predvsem pa z občutkom prijetnega doživetja. In to doživetje, to zadovoljstvo so nam na najboljši možni način, predvsem pa z vso otroško prisrčnostjo, nudili učenci osnovne šole Tone Cufar Jesenice in Glasbene šole Jesenice.

Skoraj enourni program je bil sestavljen iz posameznih glasbenih točk, tako da so se prepletale z domiselno zasnovanim (vsebinsko in režijsko) govornim delom. Na odru smo videli kitariste, harmonikarje, slišali smo muziciranje na kljunasti flavti, primerno izbrane pesmi oziroma

ma recitacije in prav duhovito povezovalni tekst.

Prepričani smo, da so morali učenci za ta nastop (upamo, da so ga predstavili še kje) porabiti kar precej vadbene ur. Ob tem naj velja vsem nastopajočim naslednje sporočilo: naj vam ne bo žal tega truda in tako naj bo tudi v prihodnje. Bili smo vas veseli, presenetili ste nas in zagotavljamo vam, da boste tudi v prihodnje dobrodošli med nami. Krivično pa bi bilo, da ob tem ne bi omenili tudi pedagogov, ki so sodelovali pri tem programu, predvsem vsa pohvala Igorju Škrliju, Mariji Reichman, pa tudi Sandiju Jakopiču in tovarišu Janku Pribošiču.

Želimo, da bi vam bila naša zahvala in pohvala ustrezno povračilo za ves vložen trud, hkrati pa tudi hkrati za takšno izvenšolsko dejavnost v prihodnje.

Delovna skupnost
upravnih organov
občine Jesenice

MOJE DOZOREVANJE

Doma me imajo še vedno za majhno deklico, ki bo nekoč velika in pametna. Ne morejo sprejeti mojega odrasčanja, tega, da se bom kmalu od njih ločila, šla v srednjo šolo in me med tednom ne bo doma. Pozabljajo, da bom kmalu stara štirinajst in me bodo morali drugače razumeti. Drugače bodo morali govoriti z menoj. Dovoliti mi bodo morali več lastnih odločitev, obravnavati me bodo morali bolj enakopravno.

Tudi v šoli se mi zdi, da nas imajo nekateri učitelji še vedno za majhne otroke, ki še ne znajo dobro razmišljati. Zamerimo jim krivice, pa četu di so narejene nehoče. Vem, da to marsikdaj težko. A vendarle bo treba sprejeti resnico: »Saj so vendar že odrasli, prav je, da se postavijo na lastne noge!«

Monika
OŠ Mojstrana

OB PRVI REDOVALNI KONFERENCI

Na CSUI Jesenice je bila 12. novembra prva redovalna konferenca, na kateri so bili poleg učiteljev in vodstva šole prisotni tudi predstavniki mladinskih organizacij in razrednih skupnosti vseh oddelkov na šoli.

Če hočemo razčleniti oziroma analizirati uspehe in neuspehe po prvem četrtletju, bi lahko z eno besedo rekli, da je slab. Celó zelo slab, saj je le v redkih oddelkih izdelalo več kot 50 odstotkov učencev.

Najboljši dijaki so iz naravoslovno-matematičnih in družboslovno-jezičnih razredov, najslabši pa metalurgi, z izjemo 1. SKR metalurške, ki je takoj za 1. B družboslovno-jezikoslovne usmeritve drugi najboljši oddelk na šoli. Največ problemov imajo učenci z matematiko, sloven-

ščino, delno tudi z angleščino, v višjih razredih pa jim delajo preglavice tudi strokovni predmeti.

Sklep vseh prisotnih na konferenci je bil, da se je treba zavzeti za to, da bodo učenci ob polletju pokazali boljše rezultate svojega dela, torej se bo treba do januarja še močno potiti ob včasih res kar preobsežnih knjigah.

Irina Vauhnik,
Novinarski krožek
CSUI Jesenice

SESTANEK PREDSEDSTVA OSNOVNE ORGANIZACIJE ZSMS V TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Konec novembra se je zbralo predsedstvo OO ZSMS TOZD Hladna valjarna Bela. Na dnevnem redu je bila ena sama točka, in sicer, kako poživiti delo mladih v TOZD.

V živahni razpravi so največ sodelovali vodja TOZD in predstavniki družbenopolitičnih organizacij v TOZD. Govorili smo o tem, kako poživiti aktivnost mladinske organizacije, in sicer tako, da bi k delu mladinske organizacije pritegnili čim več mladih, saj je v TOZD HVB za-

poslenih približno osemdeset mladincev. Ugotovili smo, da bi morala biti pri takem številu mladincev OO ZSMS precej bolj aktivna, kot je.

Da ne bi ostali samo pri ugotovitvah, smo se odločili, za konkretno akcijo: ustanovili smo iniciativni odbor, ki bo deloval s predsedstvom OO ZSMS in mu dajal pobude za konkretno delo. Iniciativni odbor šteje trenutno šest članov, vendar število članov odbora ni omejeno. Član tega odbora lahko postane vsak mladinec v TOZD, ki je pripravljen delati v OO ZSMS.

Prva naloga iniciativnega odbora je ugotoviti tiste interesne dejavnosti, ki bi zanimale mlade v TOZD, in potem, glede na ugotovitve, spodbuditi mlade za delo na področjih, ki jih zanimajo.

Na koncu naj omenim, da so ustanovitev iniciativnega odbora podprle družbenopolitične organizacije in vodstvo TOZD.

Mladinci v TOZD HVB: PRIDRUŽITE SE NAM!

Predsedstvo OO ZSMS
TOZD HVB
Iniciativni odbor

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

Da bi izvozila, mora poprej uvoziti, to pa je pomenilo nadaljnje zadolževanje. Za načrte specialne vojne so bile s tem ustvarjene možnosti, da se Poljska razglasi za državo pod hipoteko. List Tribuna Ludu je julija 1982 ugotovil, da je to samo finale dolgoročne, domisljene politike, s katero je bila Poljska postavljena v ekonomsko odvisnost od gospodarskih vezi z zahodom.

DRUŽBENE IN SVETOVNE KRIZE

Kriza je stanje skaljenosti družbeno ekonomskih in političnih odnosov, v kateri instrumenti gospodarskega in političnega sistema države ne morejo delovati normalno. Začetek krize se najpogosteje izraža kot protest družbene skupine v obliki stavke, demonstracije, kolektivne peticije proti notranjemu ali pa umetno povzročenemu problemu. Če z zavestno in organizirano družbeno politično akcijo kriza ni v kali zatrta, se bo razširila do neslutnih razmerij.

Pred državnim udarom proti režimu predsednika Allendeja v Čilu leta 1973 je bilo obdobje umetno izzvalne krize v notranjem gospodarskem in političnem življenju države. V tem smislu je Čile šolski primer vrstnega reda uporabe danes znanih metod nekonvencionalnega delovanja specialne vojne na ozemljih drugih držav.

Izzivanje in izvajanje krize kot oblike nekonvencionalnega delovanja lahko strnemo v tri faze. V prvi fazi proučujemo možnosti za izzivanje kriznih situacij. To je obveščevalno raziskovanje političnih razmer, gospodarskega razvoja, stanja obrambe in varnosti, javnega mnenja, stanja kadrovske strukture in družbenih razmer v državi — žrtvi. V drugi fazi se postavijo določene zahteve oblastnim organom in političnemu vodstvu. Kriza se razširi, vključijo širše plasti prebivalstva ter pritegne domača sredstva javnega obveščanja, z namenom nadaljnjega razširjanja krize. V tretji, končni fazi se napadeni državi vsiljuje program nadaljnjega notranjega razvoja ali pa se zaradi uspešnega odpora naprednih sil napadene države sile specialne vojne umaknejo s čim manjšimi lastnimi izgubami.

DRŽAVNI UDARI

Državni udar se v dosednji praksi specialne vojne uporablja kot oblika boja za ohranitev že pridobljenih pozicij tuje sile. Pravzaprav takrat, kadar je nevarno, da se zaradi korenitih sprememb zunanje politične usmeritve vlade neke države zgubi takšna pozicija. Državni udar v neki suvereni državi, ki ga povzroče reakcionarne sile iz tujine, je pravzaprav ena največjih operacij specialne vojne. Danes je sprememba vlad pogostna. Kot navaja revija »Le Mond Diplomatique«, je bilo samo v obdobju od leta 1960 do leta 1975 po svetu izvedenih več kot 200 državnih udarov (prevratov). Torej povprečno eden v mesecu. Kot oblika nevojnega delovanja državni udar vsekakor najhitreje pripelje do cilja. Samo dejanje državnega udara je finale dolgoročnih priprav. Glavna akterja sta vojska in policija. Seveda vključevanje vojske in policije v politično življenje države nikoli ni prikljubljen ukrep. Zato je potrebno to dejanje poprej pripraviti psihološko, pri tem imajo sredstva javnega obveščanja pomembno vlogo. Načrtovalci državnega udara si vedno prizadevajo, da čimprej izvedejo to dejanje, bliskovito in brez prelivanja krvi. Sovjetska vojaška intervencija v Afganistanu decembra 1979 skupaj s protipornimi gibanjem v tej državi je zelo ilustrativen zgled vrstnega reda pri uporabi specialne vojne.

V ta namen uporabljajo metodo dezinformacije in s tem prikrijejo neposredno udeležbo vlade tuje sile. Priprava in izvedba državnega udara v Čilu je temeljila na obsežnem dezinformiranju. (se nadaljuje)

KAJ IGER, DAJTE NAM KRUHA

VROČA JESEN

Socialnoekonomski položaj študenta se od leta 1980 zaostruje, kulminacija pa je dosegel s spomladanskim bojkotom plačevanja stanarin v Študentskem centru (SC) v Ljubljani. Zadeva še ni dobila svojega epiloga, saj študentje v tem mesecu ponovno grozijo z bojkotom. Nezadovoljstvo zaradi prepočasnega reševanja njihovih problemov ter nesporazum med Delegatsko konferenco (v le-tej so zbrani vsi predstavniki študentskih domov) in Univerzitetno konferenco ZSMS (UK ZSMS) daje situaciji dramatični ton, vendar pa je to že druga zgodba. Nas zanima predvsem socialnoekonomski položaj, o gornjem pa več kdaj drugič.

Na prvi pogled se zdi, da je revolt razpoznavni znak sleherne mlade populacije, študentske še toliko bolj. Vendar pa stvari ne gre preveč enostavljati, kajti vsak revolt, bodisi mladinski, delavski ali katerikoli že, ima svoje korenine, svoje vzroke. Zato velja tudi v našem primeru te vzroke razkriti, da bomo študente lažje razumeli, hkrati pa nam tak postopek odpira poti za reševanje nastale situacije.

KAJ SE TOREJ DOGAJA

Naša družba že nekaj let kaže prav mačehovski odnos do investicij v znanje, predvsem pa do tistih, ki naj bi to znanje absolvirali. Sedanji sistem, ki ga zadnje čase podpiramo z različnimi načini subvencioniranja, je temeljil na predpostavki (pojedla jo je inflacija), da je štipendija tista, ki vsakomur zagotavlja uresničevanje ustavne pravice do izobraževanja. Zaradi padanja realne vrednosti štipendije sedaj ta sistem ne funkcionira več, zato smo ga prisiljeni dopolnjevati z različnimi gasilskimi posegi. Realna vrednost štipendije je namreč od leta 1982 padla glede na povprečni osebni dohodek za približno 20 odstotkov, koliko pa je padla realna vrednost povprečnega osebnega dohodka, pa je jasno že vrbem. Da pa nam bodo glede gašenja (beri: subvencioniranja) stvari bolj jasne, si poglejmo nekaj načinov le-tega.

PRAZNA VREČA NE STOJI POKONCI

Subvencioniranje prehrane je bilo zadnji dve leti urejeno z razdeljeva-

njem bonov. Za vsak »delovni« dan je študent (subvencij prehrane v drugačni obliki so bili deležni tudi dijaki) dobil 25, nato pa 35 dinarjev. Sistem se ni obnesel, zato so se letos odločili za neposreden način subvencioniranja, kar pomeni, da nadomestilo za vsak topli obrok dobi direktno kuhinja Študentskega centra. Subvencioniran pa je le vsak prodani obrok, torej ni dovolj, da ga kuhinja skuha, pač pa ga mora tudi prodati. In tu je prvi ugovor k takšnemu načinu subvencioniranja: kuhinja ni stimulirana izboljševati samega obroka in pa povečevati število prodanih obrokov, kajti cena obroka bi se pri povečani prodaji s sedanjih 180 dinarjev še znižala, s tem pa bi se znižala tudi višina subvencije, ki bi jo Republika izobraževalna skupnost nakazala kuhinji SC. Zgolj za ilustracijo navedimo podatek, da v Ljubljani študira okoli 20 tisoč študentov, od tega jih pet tisoč stanuje v študentskih domovih, v tem trenutku pa se jih v študentskih menzah prehranjuje le tisoč petsto do dva tisoč, zmogljivosti kuhinje SC pa so okoli šest tisoč obrokov dnevno. Drugi, še bolj tehten ugovor k takemu načinu subvencioniranja pa je ta, da gre do sredstva za subvencioniranje toplih obrokov iz štipendijskega sklada, kar z drugimi besedami pomeni, da študent posredno plačuje ekonomsko ceno kosila.

UK ZSMS in Svet za vzgojo in izobraževanje pri RK ZSMS dalj časa vztrajata, naj bi bila to le začasna rešitev, in zahtevata, da se za prihodnje študijsko leto dodelijo RIS-ov še dodatna sredstva zgolj za subvencioniranje prehrane.

LJUBO DOMA KDOR GA IMA

Subvencioniranje stanarin v Študentskem centru je urejeno tako, da Republika izobraževalna skupnost Študentskemu centru namenja sredstva za amortizacijo in investicijo ter sredstva za osebne dohodke tehnično-administrativnega osebja, medtem ko študentje plačujejo zgolj tisto, »kar dejansko porabijo«, to je stroške ogrevanja, tople in hladne vode, elektriko, pranje posteljnine itd. Tak sistem velja od začetka letošnjega leta, ko so bili sprejeti normativi za določanje cene bivanja v SC. Dejansko pa RIS krije sredstva za osebne dohodke tehnično-administrativnega osebja šele od maja meseca, ter jih bo predvidoma le do konca leta, saj za prihodnje srednje-ročno obdobje to še ni sprejeto. Tudi tu velja podati nekaj kritičnih pripomb, saj so oblikovalci omenjenih normativov pred sprejetjem zagotavljali, da je tak sistem po godu študentom, saj naj bi študentje plačevali le toliko, kolikor bi dejansko porabili. Vendar pa se je izkazalo, da študent za varčevanje ni stimuliran, saj največji delež pri ceni sobe odpade na ogrevanje. Ker pa domovi nimajo kalorimetrov, študent nikakor ne more vplivati na manjšo porabo toplotne energije, saj SC plačuje ogrevanje pavšalno oziroma po kvadraturi ogrevanih površin, ne pa po dejanski porabi. K temu pa svoje prispeva še nenačrtno in skrajno neodgovorno (milejšega izraza si v tem trenutku ne morem domisliti) obnašanje uprave Študentskega centra, saj je ogrevanje študentskih domov uredila na kar sedem (!) različnih načinov (mestni toplovod, lastne toplotne na mazut, plin, olje, itd.) poleg tega pa zgradila celoten kompleks študentskih domov na Gerbičevi, kamor mestni toplovod ne seže.

VOZI ME VLAK V DALJAVO

In nenazadnje, navrzimo zgolj za ilustracijo še nekaj podatkov o subvencioniranju prevozov. Najbolje organizirano je subvencioniranje mestnega potniškega prometa dijakom in študentom, saj 65 starih tiso-

čakov za mesečno vozovnico res ni pretirana vsota, tako za dijake kot tudi za študente ne. Zatakne pa se pri vlakih, kajti Železniško gospodarstvo Ljubljana resno grozi z ukinitvijo vseh popustov za mesečne vozovnice. Kakšne posledice ima lahko ta ukrep, nam pove dejstvo, da se v šolo vozi vsak dan več kot polovica dijakov, vendar tudi delež študentov vozačev ni zanemarljiv. Svet za vzgojo in izobraževanje pri RK ZSMS se je na svoji zadnji seji zavzel za to, da bi ŽG Ljubljana, preden se je odločilo za ta rigorozni ukrep, skušalo lastne izgube zmanjšati z racionalizacijo lastnega poslovanja. Svet pa je tudi predlagal izvršnemu svetu SRS, da bi dal pobudo za ustanovitev samoupravnega sporazuma na nivoju republike, ki bi zbiral sredstva za nadomestila pri mesečnih vozovnicah, tako dijakom kot tudi študentom.

REZULTAT

Tako smo torej z argumenti podkrepili tezo o mizernem socialnoekonomskem položaju študentov. V takih okoliščinah jim pač nihče ne more očitati, da pretiravajo, saj se zgoraj omenjene postavke tičejo zgolj najnujnejših stroškov za golo existenco, danes pa nikomur več ni dovolj, če mu daš samo jesti, piti in če mu postelješ ležišče. Če omenimo zgolj študijsko literaturo, ki ni zastoj, pa sem in tja kak kino, gledališče itd. Za opero pa moreš biti že v zgornjem socialnem razredu študentske populacije.

Glavni argument vseh tistih, ki hočejo študentom zapreti usta, je tale: saj vendar povsod primanjkuje sredstev, večja pa je ena sama, pa še preveč polna ni. To posplošitev lahko zavrneemo z trditvijo: sredstev je dovolj, le razdeljena so slabo! Že samo dejstvo, da federalni organi zahtevajo za prihodnje leto povečanje proračuna za celih 70 (!) odstotkov, kljub medletnim rebalansom z večanjem davkov ipd., nam pokaže pravo sliko, ki bi jo lahko ponazorili takole: gospodar še naprej ostaja razsipec, hlapec ostaja bos! S prerazporeditvijo sredstev med skupno in splošno

porabo bi lahko več sredstev namenili izobraževanju, zdravstvu, kulturi itd.

DELAM KOT ZAMORC

Posledica zgoraj opisanih razmer je ta, da se študent iz študirajočega oseba vse bolj spreminja v prodajalca svoje delovne sile. To trditve lahko podkrepimo podatek, da se za delo preko Študentskega servisa odloča vse več študentov. Tako je leta 1981 preko Študentskega servisa delalo približno 7000 študentov, leta 1983 pa že čez 9000. Če k temu prištejemo še dejstvo, da zaradi eksistenčnih problemov študent izgublja interes za uvajanje študijskih oblik, ki zahtevajo njegovo večjo aktivnost, in za vključevanje v druge socializacijske procese na fakulteti in izven nje, je argumentov za revolt dovolj.

NAMESTO ZAKLJUČKA

Dejstvo je, da štipendija še naprej ostaja glavni socialni korektiv kljub vsem prizadevanjem, da naj bi postala sredstvo kadrovske politike sleherne delovne organizacije. Žal pa med drugim tudi struktura našega gospodarstva take usmeritve ne podpira, ker tehnološko za razvitiim gospodarstvu zaostaja. Zato nam pač ne preostane nič drugega, kot da mašimo, kjer se mašiti da. Seveda pa je taka orientacija kazalec naše kratkovidnosti in usmerjenosti, da Univerza v Ljubljani postane res zgolj ljubljanska, »saj si mnogi iz manj razvitih in bolj oddaljenih občin študija ne morejo privoščiti. Univerza pa lahko pri sedanjem tempu »producirajo« do leta 2000 samo desetino visoko izobraženih kadrov, ki jih bo slovensko gospodarstvo takrat potrebovalo.

Kako taisti trend pospešuje reforma Univerze, pa prihodnjč.

Roman Lavtar

PROIZVODNJA V NOVEMBRU

LIVARNA — PRVA TOZD, KI JE IZPOLNILA LETNI NAČRT V SKUPNI PROIZVODNJI!

Konec dober — vse dobro! Tako nekako bi lahko rekli za proizvodnjo Železarn v novembru. Po delnih težavah v začetku meseca z električno energijo, izrednem petdnevni remontu Valjarne štel, neplaniranem tridnevni izpadu proizvodnje Valjarne žice in profilov zaradi menjave tračnic žerjavne proge v drugi dekadi in prevelikega števila zastojev, tako tehnološke kot vzdrževalne narave, je že kazalo na precej slabše rezultate, tako v skupni proizvodnji kakor tudi pri odpremi. V zadnji dekadi pa je proizvodnja »stekla«, odprema se je povečala, tako da smo v skupni proizvodnji le malo pod operativnim programom (97,8 odstotka), pri odpremi pa smo plan presegli (102,3 odstotka) in je tako tudi osnovna realizacija, ob nekoliko boljšem asortimentu od planiranega, razmeroma dobra.

Dohod tujega vložka je bil po planu, tako za domačo uporabo kot za usluge prevajanja — razen za Valjarno debele pločevine.

Pomanjkanje delavcev na ključnih delovnih mestih se še kar nadaljuje.

TOZD PLAVŽ

Tudi v tem mesecu tej TOZD ni uspelo doseči močno znižanega operativnega plana. Ta je bil dosežen s 94,3 odstotka. Glavni vzroki za nedoseganje planskih obvez so enaki že več mesecev — zastoji zaradi menjave šob, okvare vsipnega voza in slabša kvaliteta koksa.

TOZD JEKLARNA

Obe jeklarni skupaj sta dosegli 95,9 odstotka za november planirane proizvodnje, vendar bistveno različno: martinarna 103,2 odstotka, elektro jeklarna pa le 84,8 odstotka.

Martinarna dosega planske obveznosti kljub pomanjkanju grodja, vendar tudi na račun izpolnjevanja kvalitetskega asortimenta. Nasprotno pa v Elektro jeklarni nekoliko boljše izpolnjujejo asortimentske obveze (v tem mesecu 34 šarž nerjavnih jekel), pa močno zaostajajo v proizvodnji, tako da ravno tako prihaja do pomanjkanja kvalitetnih jekel. Vzroki izpada proizvodnje v elektro jeklarni se že kar utrujajoče ponavljajo — podaljšani enodnevni remont (2-krat po 1 dan), preveliko število zastojev, tako vzdrževalne kakor tudi tehnološke narave. Upajmo, da bodo rezultati boljši, glede na nov sistem nagrajevanja v EL jeklarni.

Na VOD napravi je bilo obdelanih 85 šarž, kar je manj, kot jih rabimo. Kontiliv je v tem mesecu odlił samo 4.269 ton gredic ali 85,3 odstotka z gospodarskim načrtom predvidene količine.

TOZD LIVARNA

Z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo za november je ta TOZD dosegla s 110,7 odstotka. Tujim naročnikom pa je bilo odpremljeno v tem mesecu samo 42 ton odlitkov ali 84,2 odstotka planirane količine.

LIVARNA JE KONEC NOVEMBRA IZPOLNILA GOSPODARSKI NAČRT V SKUPNI PROIZVODNJI ZA LETOŠNJE LETO, KI JE BIL 1.900 ton.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Valjarna je z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo dosegla z 98,3 odstotka, prodajo pa z 99,3 odstotka. Z delom v tem mesecu ne moremo biti zadovoljni, predvsem zaradi izredno slabega dela Valjarne štel, ki je bila 9. novembra prisilno ustavljena. Opravljen je bil petdnevni izredni remont zaradi slabe geometrije traku. Posledica je bil desetdnevni izpad proizvodnje dinamoma jekla ter večje količine odlitka jekla za Valjarno debele pločevine.

Potisna peč je obratovala od 1. do 9. novembra in od 26. do 30. novembra. Obe kampanji nista bili posebno dobri (premalo izvaljanih slabov na dan), zato se kampanje podaljšujejo, in zaradi tega nastajajo prevelike zaloge jekla za Valjarno debele pločevine.

Menjava tračnic žerjavne proge v 3. hali od 18. do 22. novembra je povzročila dvodnevni izpad brušenja blumov, ki že tako ni na ravni, ki bi dopuščala normalno pripravo programov (približno 59 ton na dan).

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Nedoseganje planskih obveznosti gre izključno na račun prevelikega števila zastojev, predvsem vzdrževalne narave, in tridnevne izpada proizvodnje zaradi menjave tračnic žerjavne proge v 3. hali Valjarne bluming-štel. Skupna proizvodnja je bila dosežena s 93 odstotka, prodaja pa le s 77,2 odstotka (prednost domače TOZD).

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Po dolgem času je ta valjarna z operativnim programom predvidene obveznosti izpolnila, tako v skupni proizvodnji (108,6 odstotka) kakor tudi pri odpremi (115,4 odstotka).

Operativni program je bil pri skupni proizvodnji nekaj nižji zaradi utesnjenosti s prostorom (novogradnje) in pomanjkanja vložka za prevajanje.

Edina večja težava je bila v začetku meseca, ko je prišlo do enotedenskega izpada potisne peči zaradi okvare na hladilnem sistemu.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Dobro delo te valjarne se je nadaljevalo tudi v novembru, kljub delnemu povečanju zastojev (mehanski, elektro). Skupna proizvodnja je bila dosežena s 103,8 odstotka, prodaja pa celo s 115,9 odstotka, vendar predvsem na račun prevajanja.

Zaradi izrednega remonta Valjarne štel, je prišlo do pomanjkanja vložka za CRNO linijo (dinamo, Elmag), zato je bila ta linija od 9. do 19. novembra ustavljena. Opravljen je bil redni letni remont, ki je bil sicer predviden letos decembra. Tako je bila proizvodnja dinamoma jekel v tem mesecu le 1.784 ton, boljše pa je bila odprema nerjavnih jekel — 463 ton.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Občasni zastoji, delno pomanjkanje delavcev in naročil debelejših dimenzij za Demag (nižja storilnost) ter slaba kvaliteta vložka so glavni problemi te TOZD že nekaj časa. Z delom na proste dneve jim je uspelo vsaj del teh težav odpraviti, saj so z operativnim programom načrtovano skupno proizvodnjo dosegli s 97 odstotka, prodajo pa z 91,5 odstotka.

Proizvodnja elektro pločevine je bila 437 ton, kvalitetnih jekel pa 236 ton.

TOZD ŽIČARNA

Največja težava te TOZD je že dalj časa pomanjkanje delavcev, predvsem na ključnih delovnih mestih. Podobno kot Hladna valjarna Jesenice, si tudi žičarji pomagajo z delom na proste dneve. Z gospodarskim načrtom predvidena skupna proizvodnja je bila dosežena z 99,7 odstotka, slabša pa je bila prodaja, ki je bila dosežena s 87,3 odstotka.

Vse večje je pomanjkanje vložka za VAC žice (izpad proizvodnje v Jeklarni). Proizvodnja VAC žice skupaj z Negotinom je bila samo 350 ton, patentirane žice 716 ton in 109 ton žice EPP.

TOZD PROFILARNA

Z operativnim programom predvideno skupno proizvodnjo je ta TOZD dosegla s 107,9 odstotka, slabša pa je bila prodaja, ki je bila dosežena z 98,2 odstotka.

Zaradi izpada Valjarne štel je občasno prihajalo do pomanjkanja vložka.

TOZD VRATNI PODBOJI

Z dobrim delom je TOZD dosegla planske obveznosti, tako v skupnih proizvodnji (106,6 odstotka) kakor tudi pri odpremi (102,0 odstotka).

TOZD JEKLOVLEK

Slabši rezultati, kot smo jih vajeni, so posledica povečanih zastojev, slabše kvalitete vložka, delnega pomanjkanja delavcev, predvsem pa pomanjkanja naročil za BK linijo (večje debeline). Z gospodarskim načrtom predvidena skupna proizvodnja je bila dosežena s 100,6 odstotka, prodaja pa le z 78,9 odstotka.

TOZD ELEKTRODE

V tem mesecu je ta TOZD delala zelo dobro. Z gospodarskim načrtom predvidena skupna proizvodnja je bila dosežena s 105 odstotka, prodaja pa s 106 odstotka. Planirana proizvodnja je bila dosežena prav v vseh skupinah izdelkov.

TOZD ŽEBLJARNA

Izpad naročil za ZDA je botroval temu, da Žebljarna svojih z operativnim programom (nižji) predvidenih obveznosti ni izpolnila. Skupna proizvodnja je bila dosežena s 97,3 odstotka, prodaja pa le s 63,9 odstotka.

Miloš Piščanec

IZ TOVARNIŠKIH GLASIL

veriga

PRIMER VGRADNJE IN UPORABE ELEMENTOV TOZD TIO

V leški Verigi so v letu in pol uspešno izdelali prototip stroja za popravilo starih sodov za transport naftnih derivatov.

S to težko nalogo so se začeli ukvarjati v začetku lanskega leta na pobudo predstavnikov Dalmastroja iz Splita. Stroj za obnavljanje starih sodov, ki jih dobiva INA Rafinerija kot povratno embalažo, naj bi opremili s kompletno pnevmatično, hidravlično in električno opremo.

S pomočjo Mašinoprjekta iz Zagreba so naredili vse potrebne načrte za mehanski del stroja in določili vse pnevmatike in hidravlične elemente. Za vse pnevmatske elemente so uporabili izdelke TOZD TIO, razen enega razvodnika, ki so ga kupili pri firmi Leibfried (Herion), s katero že dalj časa poslovno sodelujejo. Hidravlične elemente pa so naročili pri poljski firmi Pezetel, s katero Veriga izmenjuje izdelke — kompenzacija. Hidravlične agregate so izdelali v inštitutu Kirilo Savić v Beogradu, ki je specializiran za hidravlične opreme in ki večje količine hidravličnih elementov kupuje prav v Verigi.

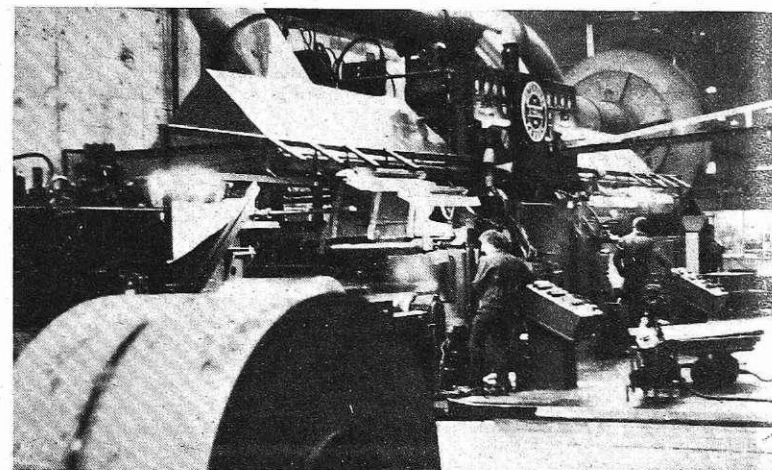
Zapleteno električno upravljanje sistema, kjer je vsak gib pnevmatičnih oziroma hidravličnih cilindrov odvisen od različnih pogojev, pa so uspešno rešili Verigini strokovnjaki.

Stroj za popravilo starih sodov je vreden okoli 70 milijonov dinarjev, vendar se bo ta investicija povrnila že v prvem letu delovanja stroja. Ce-

na novih sodov je namreč zelo visoka (4.500 dinarjev), mesečno pa Rafinerija potrebuje za odpremo okoli 20.000 sodov. Pet tisoč sodov navadno kupijo novih, ostale pa obnovijo. Na stari liniji so lahko na izmeno popravili sto sodov, na novi pa 500. Linije za popravilo sodov sestavljajo: stroj za ravnanje sodov, postaja za ravnanje plašča in kontrolo nepropustnosti, komora za pranje in sušenje ter še nekatere druge naprave. Vse je izdelano iz domačih materialov in elementov. Najpomembnejši del linije je stroj za poravnavo plašča sodov. Poravnati mora vse neravnine in vdolbine na obodu plašča, in sicer tako, da se sod napolni z vodo pod pritiskom 7 barov.

Stroj so Verigini delavci predali 1. julija letos in investitor je bil z njihovim delom zelo zadovoljen. Ker je to edini tak stroj v Jugoslaviji, se zanj zanimajo tudi druge rafinerije. V Verigi sedaj pripravljajo še novo ponudbo za INA Rijeka, v kateri bo zajet tudi dodatni stroj za ščetkanje sodov. Dalmastroj iz Splita pa bi rad to linijo tudi izvažal. Možnosti vidijo na tržišču CSSR in Sovjetske zveze.

(po članku Nika Fabjana iz oktobrske številke leške Verige)

Senzimir ogrodje v HVB (foto I. Kučina)

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMO V NOVEMBRU

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
PLAVŽ	15.700	13.500	12.729,9	81,1	94,3	—	—	—	—	—	—	—
JEKLARNA	39.100	39.100	37.501,8	95,9	95,9	—	—	—	—	—	—	—
— SM	23.600	23.600	24.365,3	103,2	103,2	—	—	—	—	—	—	—
— EL	15.500	15.500	13.136,5	84,8	84,8	—	—	—	—	—	—	—
— ASEA	6.900	6.900	5.910,3	85,7	85,7	—	—	—	—	—	—	—
— LM	8.450	8.450	7.050,1	83,4	83,4	—	—	—	—	—	—	—
— BBC	150	150	176,1	117,4	117,4	—	—	—	—	—	—	—
LIVARNA	150	150	166,1	110,7	110,7	50	50	42,1	84,2	84,2	42,1	42,1
— jeklo	148	148	163,8	110,7	110,7	50	50	42,1	84,2	84,2	42,1	42,1
— kovino	2	2	2,3	115,0	115,0	—	—	—	—	—	—	—
BLUMING-ŠTEKEL	30.310	30.310	29.801,2	98,3	98,3	4.990	4.990	4.566,6	91,5	91,5	4.956,9	4.956,9
— bluming	16.060	16.060	17.142,7	106,7	106,7	350	350	341,7	97,6	97,6	436,5	436,5
— štel	11.550	11.950	10.510,8	91,0	88,0	2.240	2.640	2.077,6	92,8	78,7	2.405,7	2.405,7
— štel storitve	300	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— termična obdelava	2.400	2.000	2.147,7	89,5	107,4	2.400	2.000	2.147,3	89,5	107,4	2.087,7	2.087,7
VALJARNA ŽICE	9.050	9.050	8.417,6	93,0	93,0	3.220	2.000	2.108,8	65,5	105,4	1.545,2	1.545,2
— valjarna žice	9.050	9.050	8.417,6	93,0	93,0	—	—	—	—	—	—	—
— valjarna žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VALJARNA DEBELE PLOČEVINE	5.860	5.360	5.822,2	99,4	108,6	4.680	5.140	5.708,0	122,0	111,1	5.934,2	5.934,2
— valjarna debele pločevine	4.900	5.360	5.835,1	119,1	108,9	—	—	—	—	—	—	—
— valjarna debele pločevine storitve	960	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA BELA	8.000	8.000	8.307,0	103,8	103,8	7.080	6.300	7.612,4	107,5	120,8	7.306,0	7.306,0
— hladna valjarna Bela	7.120	6.400	7.882,8	110,7	123,2	—	—	—	—	—	—	—
— hladna valjarna Bela storitve	880	1.600	424,2	48,2	26,5	—	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA JESENICE	2.050	2.050	1.988,3	97,0	97,0	1.700	1.700	1.775,0	104,4	104,4	1.556,0	1.556,0
— hladna valjarna Jesenice	1.890	1.890	1.819,5	96,3	96,3	—	—	—	—	—	—	—
— hladna valjarna Jesenice storitve	160	160	168,8	105,5	105,5	—	—	—	—	—	—	—
ŽIČARNA	3.400	3.400	3.388,2	99,7	99,7	2.480	2.480	2.313,3	93,3	93,3	2.165,8	2.165,8
— žičarna	3.400	3.400	3.387,4	99,6	99,6	—	—	—	—	—	—	—
— žičarna storitve	—	—	0,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
PROFILARNA	1.630	1.630	1.757,9	107,9	107,9	1.410	1.455	1.720,0	122,0	118,2	1.430,2	1.430,2
— HOP	1.495	1.500	1.650,7	110,4	110,1	1.380	1.385	1.639,0	118,8	118,3	1.329,4	1.329,4
— HOP storitve	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— rondele	20	60	65,5	327,5	109,2	20	60	65,5	327,5	109,2	85,3	85,3
— rondele storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— diski storitve	90	50	41,7	46,3	83,4	—	—	—	—	—	—	—
— deli za cestno ograjo	20	20	—	—	—	10	10	15,5	155,0	155,0	15,5	15,5
SKLADIŠČE 38	70	—	—	—	—	70	—	—	—	—	—	—
VRATNI PODBOJI	110	110	117,2	106,6	106,6	110	110	116,7	106,1	106,1	112,2	112,2
JEKLOVLEK	1.830	1.830	1.841,8	100,6	100,6	1.820	1.820	1.795,2	98,6	98,6	1.437,7	1.437,7
ELEKTRODE	1.710	1.710	1.796,1	105,0	105,0	1.540	1.540	1.616,9	105,0	105,0	1.623,6	1.623,6
— elektrode + varilna žica	1.370	1.370	1.406,4	102,7	102,7	1.370	1.370	1.405,0	102,6	102,6	1.423,3	1.423,3
— varilna žica storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— varilni prašek	70	70	73,5	105,0	105,0	70	70	69,5	99,3	99,3	58,0	58,0
— suha el. masa	50	50	49,2	98,4	98,4	50	50	49,2	98,4	98,4	49,2	49,2
— ognjevarni material	220	220	267,0	121,4	121,4	50	50	93,2	186,4	186,4	93,1	93,1
ŽEBLJARNA	700	500	486,4	69,5	97,3	700	500	481,1	68,7	96,2	319,5	319,5
MONTER DRAVOGRAD	760	507	474,6	62,5	93,6	760	507	474,6	62,5	93,6	474,6	474,6
SKUPAJ	120.430	117.207	114.596,3	95,2	97,8	30.610	28.592	30.330,7	99,1	106,1	28.904,0	28.904,0
ELEKTRODE ZAGREB	—	—	—	—	—	150	150	169,1	112,7	112,7	169,1	169,1
SKUPAJ	—	—	—	—	—	30.760	28.742	30.499,8	99,2	106,1	29.073,1	29.073,1
Storitve	—	—	—	—	—	2.095	1.810	622,6	29,7	34,4	622,6	622,6
SKUPAJ	—	—	—	—	—	32.855	30.552	31.122,4	94,7	101,9	29.695,7	29.695,

V FORUMIH SZDL OPRAVLJENO OBSEŽNO DELO, ALI JE TEMU SLEDILA TUDI USTREZNA UČINKOVITOST

Skoraj ni bilo zadeve, ki je ne bi obravnavali v občinskih organih SZDL, vprašanje pa je, ali je temu sledila tudi ustrezna učinkovitost. Na to ni odgovorila volilno-programska seja čeprav je bilo izraženih nekaj kritičnih mnenj, ki so opozorila na njeno premajhno učinkovitost in necelovito frontno delovanje. Na seji so za novega predsednika OK SZDL izvolili Alojza Kalana, za podpredsednika Milana Svetlina in za sekretarja ponovno Janislava Gregoriča.

Poleg pisnih poročil o delu občinske konference SZDL Jesenice in njenih organov v letu 1985, ki so jih delegati prejeli pred sejo, je o tem na seji konference spregovoril tudi dosedanji predsednik Mirko Rabič, ki se mu je letos iztekel mandat, brez možnosti za ponovitev. V poročilu je največ pozornosti namenjene gospodarjenju in svobodni menjavi dela in prisotnosti SZDL v dogajanjih na tem področju, kjer kljub vloženim naporom ni sledila ustrezna učinkovitost. Fizični obseg proizvodnje je kar za 3,7 odstotka manjši, v primerjavi z devetimi meseci lani, večji celotni prihodek pa je v glavnem posledica visokih cen oziroma inflacije. Tudi pri uveljavljanju političnega sistema in delegatskih odnosov je ugotovljeno nazadovanje, čeprav so tem vprašanjem namenili veliko pozornost, izgleda pa, da preveč forumsko.

Predsednik Rabič je v svojem uvodnem referatu omenjal nekatere dosežene uspehe, ki jih prav gotovo ne moremo in ne smemo zanikati, prav tako ne prizadevanj in aktivnosti občinske in krajevnih organizacij SZDL pri oblikovanju planskih dokumentov za naslednje srednjeročno in dolgoročno obdobje in obsežnih priprav na volitve prihodnje leto. Ob okrepljenih tehnokratskobirokratskih strukturah se zmanjšujejo tudi možnosti delegatskega vpliva, ki ga duši tudi prevelik normativizem, obsežna in zapletena delegatska gradiva, poleg neaktivnosti in neodgovornosti. Predsednik je ugodno ocenil politične razmere v občini, v kateri živi 28,8 odstotka prebivalcev pripadnikov drugih narodov in narodnosti, in vendar ni zaznati očitnejših pojavov nacionalizma, kot, na primer, na nekaterih drugih območjih. Ustvarjeno je sožitje, vendar, pa je poudaril, bo potrebno ta del prebivalstva še bolj vključevati v delegatski sistem in v ostala področja družbeno-političnega življenja.

V razpravi, ki je sledila, je Joža Varl dejal, da v poročilih manjka ocena celovitega frontnega delovanja SZDL, vključno z ostalimi člani frontne organizacije — ostale družbenopolitične organizacije, družbene in društvene organizacije, ki imajo svoja delegatska mesta v konferenci SZDL. Opozoril je na vprašanje kulture, o kateri bi glede na njen razvojni pomen in njeno dialektično povezanost z gospodarskim razvojem morali govoriti, še zlasti, kadar govorimo o rezultatih gospodarjenja. Pri analizi gospodarskih rezultatov redkokdaj govorimo o uveljavljanju socialističnih produkcijskih odnosov in še zlasti o najpomembnejšemu členu teh odnosov, delavcu. In če se zaustavimo pri njem, bomo ugotovili, da imamo v občini zelo slabo kvalifikacijo in izobrazbeno strukturo zaposlenih, precej pod poprečjem SR Slovenije, saj je kar okrog 40 odstotkov zaposlenih z nedokončano osnovno šolo. V tem pa je velik vzrok, da zaostajamo v tehnološkem razvoju in inovativnosti.

Kljub takemu stanju, je menil govornik, in kljub temu, da zakon o združenemu delu obvezuje delavce, da nenehno izpopolnjujejo svoje znanje, zmoglosti in delovne spretnosti, v organizacijah združenega dela in v občini nasploh nismo kaj prida naredili, da bi stanje spremenili oziroma izboljšali. To narekuje, da bomo morali vprašanje kulture v širokem smislu besede vključevati v programske zasnove delovanja frontne organizacije. Kajti, če v občini ne bomo začeli z odločnimi in odgovornimi prizadevanji za hitro spreminjanje in izboljševanje sedanjih struktur zaposlenih, ne bomo kos nalogam, ki jih v občini načrtujemo v naslednjem srednjeročnem in dolgoročnem razvoju. Poleg intenzivnejšega štipendiranja bodo potrebni veliki organizirani napori v pogledu izobraževanja zaposlenih iz dela in za delo.

To pa zahteva, je poudaril razpravljalec, bistveno spremembo našega

odnosa do kulture v širokem smislu besede in jo obravnavati kot sestavni del združenega dela, ne pa kot porabo oziroma nepotrebno režijo. Kulturo bomo morali obravnavati kot pogoj družbenega razvoja.

Sekretar občinskega komiteja ZKS Branko Iskra je menil, da smo kljub težavam, ki nas spremljajo, dosegli napredek v razvoju, čeprav nismo še v celoti uspeli z večjo mobilizacijo ljudi za intenzivnejša prizadevanja pri premagovanju sedanjih težav. Dejaj, da nekateri sedanje težave pripisujejo političnemu sistemu, čeprav je resnica nasprotna, da bomo le s krepitvijo političnega sistema socialističnega samoupravljanja uspešno uresničevali program gospodarske stabilizacije. Govoril je tudi o družbenih dejavnostih in o nesprejemljivem sistemu »indeksiranja« skupne porabe, o kadrovske politiki in o odprti vprašanjih gospodarskega razvoja v občini.

Milan Svetlin je spregovoril o vprašanih informiranjih in dejaj, da to še mnogokje smatrajo kot obrobno vprašanje, čeprav je to povezano z uspešnim delovanjem delegatskega sistema in neposrednim vključevanjem delovnih ljudi in občanov v odločanje. V tem pogledu je bil sicer na občinskem nivoju dosežen velik napredek z izdajanjem Delegata in z vključevanjem lokalne radijske postaje Triglav in tednika Železar v delegatsko obveščanje in obveščanje delovnih ljudi in občanov na sploh, v krajevnih skupnostih pa v tem pogledu ni bil dosežen napredek. Z občasnimi pisnimi informacijami ni mogoče pokrivati celovitega informiranja delovnih ljudi in občanov in bo potrebno razmišljati še o dodatnih in sprotnih oblikah informiranja, tudi neposrednega.

Predsednik Skupščine občine Jesenice Franc Brelih je govoril o krepitvi političnega sistema socialističnega samoupravljanja in o vlogi SZDL pri kadrovske politiki in uresničevanju delegatskega sistema. Delegatski sistem, je poudaril, bo uspešno deloval, če bomo kadrovskemu sestavu delegacij namenili več pozornosti. Omenil je tudi redno povezanost predsedstva Skupščine občine z vodstvom občinske konference SZDL pri usklajevanju dela in posameznih političnih akcij.

Franjo Kragolnik je menil, da so v poročilih premalo poudarjene pobude krajevnih konferenc SZDL glede delegatskih pobud pri reševanju posameznih vprašanj, ki pa težko ali sploh ne prodrejo v delegatskih skupščinah. Omenjal je področje gospodarjenja z ogromnim kapitalom, ki ga predstavljajo stanovanja v družbeni lastni, in prepočasno uresničevanje zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Pobude delegatov naletijo na velik odpor administrativno-birokratskih kadrov v službah, ki izpodbijajo ali podcenjujejo te pobude. Govoril je tudi o vlogi in nalogah krajevnih skupnosti kot posebnih interesnih skupnosti, ki jim zato moramo zagotoviti tudi trdnjšo materialno osnovo. Zavzemal se je tudi za sekcijsko obravnavanje posameznih področij v okviru SZDL. Član predsedstva republiške konference SZDL Slovenije Slavko

Osredkar je ugotavljal, da je bilo v občini opravljeno obsežno, odgovorno in naporno delo v težkem razvojnem obdobju, le da breme ni bilo dovolj enakomerno porazdeljeno na vse subjekte. Ko je poudarjal obsežno delo, je govoril o dejaj, da skoraj ni bilo področja, ki ni bilo na dnevnih redih občinskih organov SZDL, seveda pa je vprašanje, ali je temu sledila tudi ustrezna učinkovitost pri reševanju obravnavanih vprašanj. Ne moremo govoriti o učinkovitosti SZDL, če delegatski sistem slabo deluje, oziroma se politika SZDL ne uveljavlja v delegatskem sistemu, kajti znotraj tega sistema je njeno mesto. Pri ocenjevanju učinkovitosti moramo presojati tudi delovanje SZDL kot frontne organizacije oziroma, ali so vsi člani te frontne organizacije delovali frontno, enovito, organizirano in dogovorjeno. Menil je, da smo v razkoraku med opravljenim delom in učinkovitostjo oziroma rezultati in posledicami. Premagovanje sedanjih razvojnih težav je odvisno od tega, kako bomo uspevali pri uresničevanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Sedanje težave, je dejal, niso majhne, vendar pa jih s še tako idealnimi ukrepi, ki ne bodo dobili podpore v praksi, ne bomo premostili. Zato bi morali tudi pojave neuresničevanja dogovorjenega ali celo nasprotno delovanje obravnavati kot nemoralno, nekulturno.

Ko je govoril o pripravi na volitve, ki bodo prihodnje leto, je dejal, da pri tem ne gre samo za kadrovske priprave, temveč tudi za široko politično aktivnost, povezano z ustvarjanjem pogojev za delovanje delegatskega sistema, ki je močno odvisno od delovanja SZDL. Premagovanje sedanjih težav je težka in odgovorna naloga, ki jo moramo povezovati z volitvami oziroma kandidiranjem, kajti kjerkoli smo evidentiranje možnih kandidatov za delegatski sistem in še zlasti za odgovorne družbene funkcije poenostavljali ali celo podcenjevali, se nam lahko hudo mašuje.

Alojz Kalan se je najprej zahvalil za zaupano dolžnost, ki jo je povezoval s težkimi in odgovornimi nalogami, ki smo jim lahko kos le v enotnem in prodornem frontnem delovanju. Uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije je tako neposredni interes družbe kot celote, kakor tudi vsakega posameznika v njej. Spregovoril je tudi o sedanjih in razvojnih nalogah in problemih naše občine in zaključil, da tega razvoja ne smemo prepuščati naključju, temveč ga moramo tudi oblikovati in sooblikovati.

V zvezi s predlaganimi programskimi usmeritvami občinske konference SZDL Jesenice za leto 1986 niso imeli bistvenih pripomb, imenovali pa so delovno grupo, ki bo le-te dopolnila s stališči in predlogi, predlaganimi v razpravi.

Ker je Jožetu Terčiču iz krajevnih konferenc SZDL Rateč in Alojziju Ravnik iz KK SZDL Planina pod Golico pretekel mandat, so za nova člana predsedstva občinske konference SZDL izvolili Sonjo Andre iz KS Edi Giorgini Javornik-Koroška Bela in Alojza Katnika iz KS Podmežakla.

Na volilno-programski seji konference občinske konference SZDL Jesenice so se dosedanjemu predsedniku Mirku Rabiču, ki mu je iztekel mandat, zahvalili za uspešno in prizadevno delo. Seji konference je prisostvovalo 78 odstotkov delegatov.

RAZPIS

ZA GRADBENA POSOJILA V LETU 1986

Na osnovi sklepa odbora za stanovanjska vprašanja pri delavskem svetu Železarne Jesenice z dne 6. decembra 1985 in na osnovi sprejetih planskih usmeritev v srednjeročnem razvojnem obdobju v letih 1986 do 1990 za leto 1986 razpisujemo: 70 gradbenih kreditov za novogradnje in nakup etažnih stanovanj, 80 gradbenih kreditov za renoviranje hiš in stanovanj v zasebni lasti.

Predvidena višina posojila za novogradnje znaša 1.200.000 dinarjev, za renoviranje 400.000 dinarjev, za nakup etažnega stanovanja v družbeni gradnji pa 20 odstotkov več kot za novogradnjo.

Razpisana višina bo veljavna po izločitvi sredstev čistega dohodka za te namene in po zaključnem računu za leto 1985. Če bodo izločena sredstva nižja, kot so planirana, se bodo višine razpisanih kreditov sorazmerno zmanjšale.

Do gradbenega posojila so upravičeni aktivni delavci in upoko-jenci temeljnih organizacij in delovnih skupnosti Železarne Jesenice, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

1. Stanujejo na območju občin Jesenice, Radovljica ali drugih občin, od koder je mogoče dnevno prihajati na delo z rednimi prevoznimi sredstvi ali z organiziranim prevozom Železarne Jesenice;
2. Želijo z gradnjo stanovanjske hiše, z nakupom etažnega stanovanja v družbeni gradnji, z nakupom zasebnega stanovanja ali nakupom zasebne stanovanjske hiše rešiti svoje stanovanjsko vprašanje;
3. Hočejo z obnovitvijo zasebne stanovanjske hiše ali zasebnega stanovanja izboljšati stanovanjske razmere v skladu s stanovanjskimi standardi;
4. MORAJO NAMENSKO VARČEVATI za gradnjo, nakup ali rekonstrukcijo stanovanjske hiše.

Lastna sredstva morajo biti zagotovljena v denarju, materialu, lastnem delu ali kako drugače, in sicer:

- za nakup etažnega stanovanja v družbeni gradnji 20 odstotkov vrednosti,
- za gradnjo hiše v usmerjeni gradnji 25 odstotkov vrednosti,
- za individualno gradnjo 40 odstotkov vrednosti gradnje.

Pri novogradnjah se šteje za dokaz lastne udeležbe, zgrajena hiša do druge gradbene faze in nabavljeni material do tretje gradbene faze, brez družbenih kreditov. Pri usmerjeni gradnji mora prosilec prinesiti potrdilo zadruge, da njegova finančna konstrukcija v zadruzi zadošča za gradnjo do druge gradbene faze in za nabavo materiala do tretje gradbene faze.

5. Združujejo delo v temeljnih organizacijah ali delovnih skupnostih Železarne Jesenice ali da so upoko-jenci Železarne Jesenice.

6. Izpraznili bodo družbeno stanovanje v skladu z določili Pravilnika o urejanju stanovanjskih zadev. Tisti, ki imajo stanovanje, ki je v lasti Železarne Jesenice, bodo morali stanovanje izprazniti in vrniti do pogodbenega roka, v nasprotnem primeru pa plačevati dodatno obveznost v korist stanovanjskih sredstev Železarne Jesenice vse do izpraznitve stanovanja.

7. Delavci, ki so v preteklosti že prejeli gradbeno posojilo do razpisane višine za posamezno leto, niso upravičeni do ponovnega posojila.

Ponovno postanejo upravičenci do gradbenega posojila po preteku dveh tretjin odplačilne dobe, in s pogojem, da pred pričetkom koriščenja novega posojila izplačajo preostali del prejšnjega posojila.

8. Rok vračanja posojila je odvisen od višine posojila, vendar ne sme biti daljši od 20 let, vključno z moratorijem. V času moratorija, ki traja tri leta, se glavnica vsako leto poveča za 4 odstotke na novo osnovo. Mesečna anuiteta za gradbeno posojilo znaša približno 10.000 dinarjev. Odplačevanje posojila bo urejeno s posebno pogodbo po 4-odstotni obrestni meri, prvi obrok zapade v plačilo po treh letih od dneva, ko je bilo gradbeno posojilo odobreno.

9. Posojilonačelnik se v pogodbi obveže, da bo vrnil celotno gradbeno posojilo v enem obroku s pripadajočimi obrestmi in poravnal vse nastale stroške, če bo prenehal delati v Železarni Jesenice na lastno željo ali po lastni krivdi.

Od dneva prekinitev dela v Železarni Jesenice do vračila celotnega zneska posojila se obračunavajo obresti po obrestni meri za sredstva na vpogled in ne kot sredstva za gradbeno posojilo Železarne Jesenice.

10. Za odobritev gradbenega posojila morajo prijavitelci priložiti:

- a) izpolnjeni obrazec »Prijava na razpis za gradbeno posojilo«, ki ga zainteresirani dobijo pri vratarju kadrovskega sektorja, informacije pa dobijo v oddelku za družbeni standard, d. soba 11, ali po telefonu 3209 in 3113;

- b) originalni zemljiškoknjižni izpisek, ne starejši od 6 mesecev, dobi se na oddelku zemljiške knjige pristojnega sodišča; zadrugniki pa morajo predložiti originalno pogodbo;

- c) lokacijsko dovoljenje,
- d) gradbeno dovoljenje,
- e) veljavni predračun;

- f) pogodbo o namenskem varčevanju za gradnjo,
- g) spisek že prejetih gradbenih posojil za isto gradnjo.

Za nakup stanovanja ali stanovanjske hiše je potrebno predložiti overovljeno kupoprodajno pogodbo.

Prijave brez potrebne in ustrezne dokumentacije ne bodo upošte-vane. Razpis traja do vključno 11. januarja 1986. Vse prijave in dokumentacije, ki bodo oddane na oddelku za družbeni standard do konca razpisa, bodo obravnavane; prijave, ki bodo prispele po zaključnem razpisu, ne bodo upošte-vane.

Navedbe v prijavi in dokumentaciji bo preverjala komisija, v kateri bo gradbeni strokovnjak. Na osnovi prijave, dokumentacije in poročila komisije bo odbor za stanovanjska vprašanja pripravil predlog, ki bo objavljen v tedniku Železar. Strokovna služba bo predlog posredovala delavskim svetom v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih v obravnavo in potrditev.

Oddelek za družbeni standard

Komisija za podeljevanje družbenih priznanj pri predsedstvu občinske konference SZDL Jesenice

RAZPISUJE

za leto 1986 pet priznanj Sveta za družbenoekonomske položaj žensk v občini Jesenice.

Priznanja Sveta se podeljujejo posameznicam, družbenopolitičnim in drugim organizacijam za posebne družbenopolitične in organizacijske dosežke pri razvijanju in krepitvi socialističnih, samoupravnih družbenih odnosov.

Priznanje Sveta se podeljuje tistim posameznicam in organizacijam, ki so s svojim delom pred vojno in po vojni s svojimi osebnimi kvaliteta prispevale k dosežkom trajnejšega pomena in so s tem vplivale na uveljavljanje in razvoj socialističnega sistema, socialističnih družbenih odnosov, zlasti pa za dosežke, ki pospešujejo neposredno uveljavljanje enakopravnosti žensk na vseh področjih in oblikah družbenega življenja.

Kandidatke za podelitev priznanja Sveta lahko predlagajo organizacije združenega dela, SIS, posamezne družbenopolitične organizacije in društva.

Predlogi se sprejemajo na Občinski konferenci SZDL Jesenice do 15. januarja 1986. Kasnejših prijav se ne bo upoštevalo.

SVET ZA SPREMLJANJE
Družbenoekonomskega položaja
ŽENSK PRI OK SZDL JESENICE

OBVESTILO ZAPOSLENIM INVALIDOM

Društvo invalidov Jesenice je vsem TOZD, ki zaposlujejo delovne invalide, v oktobru poslalo EVIDENČNE KARTONE za popis invalidov, s prošnjo, da strokovne in personalne službe popis izvedejo do 15. januarja 1986.

Naj povemo, da je popis enoten za celo Slovenijo ZDI SRS. Do sedaj je društvo prejelo zelo malo izpolnjenih kartonov, vendar rok še ni potekel. Naprošamo vse pristojne službe, kakor tudi zaposlene invalide, da to nalogo opravijo čim prej.

(PRED)NOVOLETNO SREČANJE

Društvo tudi letos organizira v okviru TEDNA INVALIDOV in novoletnih praznikov (pred)novoletno srečanje, ki bo že peto po vrsti, v soboto, 21. decembra, s pričetkom ob 16.30 v Kazini na Jesenicah. Za 750 dinarjev bomo pripravili večerjo, ansambel in poskrbeli za dobro razpoloženje. Prijavite se pri poverjenikih v KS ali v pisarni društva, zaposleni invalidi Železarne pa pri svojih poverjenikih v TOZD.

Vljudno vabljeni!

Odbor DI Jesenice

Dopisujte

KAJ PRIČAKUJEMO OD NOVEGA SREDNJEROČNEGA

Izvršni svet skupščine občine Jesenice je posredoval CPSI za javno razpravo dvoje obširnih planskih gradiv: Osnutek dogovora o temeljnih plana občine Jesenice za obdobje 1986—1990, ki skupaj s spremnimi tabelami in uvodnimi pojasnili obsega preko 70 tipkanih strani, ter Osnutek družbenega plana občine za isto obdobje (Delegat št. 24/85, dobrih 28 strani tiskanih), s priporočilom, da bi razprave o obeh dokumentih lahko združili. Podpisovanje dogovora je predvideno v prvi polovici meseca januarja, srednjeročni družbeni plan pa bodo zbori skupščine občine Jesenice sprejeli predvidoma konec istega meseca. V Železarni Jesenice bodo oba osnutka obravnavali delavski sveti in delegacije za zbor združenega dela. Povzetek pa objavljamo z željo, da se z njima seznanijo vsi delavci Železarne in da z morebitnimi pripombami seznanijo svojega delegata v delavskem svetu ali člana delegacije za zbor združenega dela.

Vse to obširno gradivo je seveda nemogoče do potankosti povzeti v Železarni. Treba se je odločiti za selekcijo, pri čemer kaže izpostaviti zlasti odgovornost udeležencev za uresničevanje sprejetih planskih obveznosti, materialne okvire in pogoje, na katerih temelje, temeljne cilje, ki jih hočemo doseči, ter investicije. Slednje zato, ker se prav na osnovi temeljev plana sklepajo najrazličnejši sporazumi o združevanju sredstev, sovlaganjih ipd., in ker je Zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu ZRRMD »izrecno določil kot ničnostni razlog za sporazum, če ni bila investicija opredeljena v temeljnih plana«, pa tudi, da »ni mogoče sprejeti investicijske odločitve in vlagati sredstva v temeljno organizacijo zunaj delovne organizacije, če to ni opredeljeno v SaS o temeljnih plana delovne organizacije« (dr. Hrvoje Bačić, dr. Janez Šinkovec: Razširjena reprodukcija in minulo delo, zakon s komentarjem, Ljubljana, 1983, stran 19 in 20).

Takoj na začetku moramo poudariti, da je predvideni razvoj občine odvisev predvsem od uspešnega izpolnjevanja plana v Železarni. Strojne podlage za oblikovanje dogovora namreč navajajo, da bo družbeni proizvod celotnega gospodarstva v tem obdobju narasčal s povprečno letno stopnjo 4,6 odstotka, in to predvsem na račun predvidene stopnje rasti v Železarni Jesenice, ki naj bi bila 6,8 odstotka (mimogrede: po najnovejših ocenah naj bi bila realna stopnja rasti družbenega proizvoda v Železarni, kot smo lahko prebrali v zadnji številki Železarnja, celo 9,7 odstotka). Za takšno rast pa bi morali v občini dosledno izpolnjevati naslednje pogoje. Z ekstenzivnega bi morali preiti na intenzivno kvaliteto gospodarjenja. Pospešeno bi morali vlagati v obnovo in modernizacijo osnovnih sredstev in proizvodne opreme. Jeklarna 2 bi morala dati predvidene rezultate. Doseči bi morali uspešen prodor na tuja tržišča, zlasti konvertibilna.

Kakšen pomen ima Železarna v jeseniškem gospodarstvu, kažejo tudi sledeči podatki. Delež Železarne v družbenem proizvodu jeseniškega gospodarstva, ki (po projekciji) znaša v letu 1985 63 odstotkov, se bo v letu 1990 povečal na 69,7 odstotka. Delež Železarne v družbenem proizvodu industrije pa v istem obdobju s 96 na 99,4 odstotka. Predvsem zaradi Železarne se bo tudi delež industrije v strukturi družbenega proizvoda povečal v teh letih s 65,6 na 70,1 odstotka. Seveda se zaradi tega spreminja celotna struktura družbenega proizvoda. Za primerjavo: delež gostinstva in turizma pade s 3,8 na 3,6 odstotka. Železarna, ki je daleč najpomembnejši izvoznik in uvoznik v občini, v kar največji meri vpliva tudi na dinamiko uvožno-izvoznih gibanj. Izvoz naj bi v letih 1986—1990 realno porasel za 23 odstotkov (na konvertibilnem področju za 24 odstotkov), uvoz pa bi se realno zmanjšal za 20 odstotkov. To pa tudi zato, ker je pri uvozu upoštevan uvoz opreme v zvezi z Jeklarno 2 in finalizacijo dele pločevine, ki ga po letu 1990 ne bo več.

V obdobju 1986—1990 bodo vložena precejšnja sredstva v spremembo gospodarske strukture v občini (investicija v Jeklarno 2, v prenočitvene kapacitete in turistično infrastrukturo v Gornjesavski dolini, v gospodarsko infrastrukturo, ...). V primerih, ko gre za investicije širšega družbenega pomena, bo mogoče poleg lastnih sredstev koristiti kot vir financiranja tudi bančne kredite in tujo akumulacijo. Vendar pa na bančna sredstva ni več mogoče računati v takšni meri kot v preteklem obdobju. Zato bo toliko bolj potrebno krepiti institut združevanja sredstev za določene projekte, ob upoštevanju ekonomskih kriterijev investiranja.

Posebna pozornost bo namenjena tudi varstvu okolja, saj bo morala v prihodnje vsaka investicija dosledno spoštovati ekološke zahteve — ne glede na to, če bodo zato potrebna, za 12 do 18 odstotkov, ali, v izjemnih

primerih, celo za 40 odstotkov višja investicijska sredstva.

Kot lahko razberemo iz osnutka plana (izhodišče je 4,7-odstotna realna stopnja rasti DP v občini in 6,8-odstotna v Železarni) bo v strukturi porabe družbenega proizvoda prišlo do nekaterih sprememb. Neto OD bodo v masi narasčali precej počasneje od DP, vendar pa se realni OD ne bodo zmanjševali (rasli bodo s povprečno realno letno stopnjo okoli 0,8 odstotka). Počasneje od DP bodo rasla tudi sredstva za skupne in splošne potrebe. Delež amortizacije se bo v DP znatno povečal (vpliv Jeklarn 2 in novega zakona o amortizaciji). Del dohodka za obresti za kredite bo narasčal — vpliv Jeklarn 2 — z ogromno stopnjo. Udeležba tega dela dohodka v družbenem proizvodu se bo povečala za več kot dvakrat. Rezultat navedenih gibanj je, da bo delež sredstev akumulacije v DP padel z 8,3 na 6,9 odstotka.

Število zaposlenih naj bi se od 15.761 v letu 1986 povečalo na 16.511 v letu 1991. Po predvidevanjih bo vsako leto povprečno na razpolago od 410 do 499 novih delavcev (s katerimi bo treba nadomestiti tudi odliv zaradi upokojitvev). Združeno delo pa niti tega kontingenta ne bo moglo v celoti črpati, če ne bo ustvarilo možnosti za bolj izenačeno zaposlovanje moških in žensk. Število zaposlenih v družbenem sektorju bo narasčalo s povprečno letno stopnjo 0,8 odstotka, zaposlenost v zasebnem sektorju pa precej hitreje. Število prebivalstva se bo povečevalo s povprečno letno stopnjo 0,4 odstotka (naravna rast), kar bo še okrepilo napredujoč proces staranja prebivalstva. Delež začasno prisotnih delavcev se bo zmanjševal in bo leta 1991 obsegal le še 7,6 odstotka skupnih virov.

Med skupnimi cilji in usmeritvami družbenoekonomskega razvoja občine osnutek plana na prvo mesto postavlja razvoj in krepitev samoupravnih socialističnih družbenoekonomskih odnosov (delegatski sistem, družbeno dogovarjanje in samoupravo sporazumevanje, sistem družbenega informiranja, večja vloga delavcev in občanov v odločanju, dosledna odgovornost za sprejete poslovne in razvojne usmeritve, razvoj svobodne menjave dela). Kot drugi se navaja doseganje stabilne gospodarske rasti in kvalitetno prestrukturiranje gospodarstva, kjer velja posebej poudariti usmeritev investicijskih sredstev. Le-ta bomo usmerjali predvsem v posodobitev tehnologije pridobivanja jekla (Jeklarna 2), v razvoj gostinstva in turizma, v izboljšanje gospodarske in prometne infrastrukture, v širitev drobnoprodajne mreže in v modernizacijo opreme v okviru kovinske predelave.

Med skupnimi cilji in usmeritvami so še posebej poudarjene naloge v zvezi s krepitvijo vključevanja v mednarodno menjavo, s postopno rastjo življenjskega standarda (v odvisnosti od splošnega gospodarskega razvoja in doseženih rezultatov dela), pa tudi s poudarkom na izenačevanju zaposlenih v negospodarsstvu z onimi v gospodarstvu, varovanjem okolja in kulturne dediščine, urejanjem prostora ter krepitvijo splošne ljudske obrambe in družbene samozastite.

Udeleženci dogovora prevzemajo odgovornost za realizacijo ciljev, nalog in usmeritev iz dogovora (1. člen Dogovora). Soglašajo tudi, da bodo z njim opredeljene konkretne investicijske projekte pričeli izvajati šele, ko bo podana družbena ocena njihove skladnosti z dogovorjenimi investicijskimi kriteriji v pristojnih institucijah (5. člen).

Posebej kaže omeniti še nekaj konkretnih določil iz Dogovora. Tako na primer, da OZD, ki ne bodo zagotovile vsaj minimalnih pogojev življenja in kulturnih razmer že zaposlenim delavcem (v skladu s SaS o zagotavljanju življenjskih in kulturnih pogojev delavcev pri zaposlovanju), ne bodo smele na novo zaposlovati (12. člen). V primerih, da se pojavijo tehnološki ali ekonomski viški delavcev, ki jih OZD ne more sama prezaposliti, je treba obvestiti tiste, ki so v občini odgovorni za izvajanje kadrovske politike, vsaj šest mesecev prej, preden se viški pojavijo (13. člen). Pri presoji investicijskega

projekta s stališča zaposlovanja sta investitor in banka dolžna pridobiti in upoštevati mnenje strokovne službe SIS za zaposlovanje Jesenice o kadrovskem vidiku investicije (15. člen).

Nosilci s področja izvajanja kmetijske politike se posebej obvezujejo, da bodo zagotovili 100-odstotno samopreskrbo s konzumnim mlekom ter 25-odstotno z mesom, pa tudi, da bodo vsa kmetijska zemljišča vključili v kompleksno intenzivno obdelavo (20. člen). Izvršni svet SOB Jesenice pa bo predložil ukrepe davčne, intervencijske in socialne politike, ki bodo pospeševali boljšo obdelavo in koncentracijo zemljišč (21. člen).

Po Dogovoru bo povprečna letna realna rast stanarine do konca leta 1987 30-odstotna, korigirana s rastjo cen v stanovanjski graditvi, s čimer bo v tem obdobju dosežen prehod na stanarine, ki zagotavljajo enostavno reprodukcijo (42. člen).

Družbeni dogovor ponekod že tudi konkretno opredeljuje vire, ponekod pa tudi stopnjo prispevka za financiranje določenih del. Tako na primer naj bi sredstva za gradnjo, vzdrževanje in obnavljanje komunalnih naprav skupne porabe zbirala iz prispevne stopnje iz dohodka na osnovi BOD, ki predvideva rast prispevkov skladno z rastjo celotne skupne porabe v tekočem letu in znaša za leto 1986 1,42 odstotka, ter iz združenih sredstev OZD in skupnosti na podlagi SaS za konkretne naloge. Obseg in višina sredstev bo določena z letnimi plani komunalnih del (člen 47).

Za rekonstrukcijo cestnih odsekov na regionalnih cestah (obvoznica v Kranjski gori na regionalni cesti čez Vršič, Mojstrana—Radovna, Mojstrana—Vrata) in na lokalnih cestah (Jesenice—Planina pod Golico, Rodine—občinska meja z Radovljico, Javornik—Javorniški rovt) bodo OZD združevala sredstva, in sicer najmanj 1,5 odstotka iz dohodka TOZD (52. člen).

Tudi za urejanje stavbnih zemljišč je po dogovoru predvideno združevanje sredstev OZD, in sicer 1,5 odstotka na osnovi BOD iz čistega dohodka (člen 96).

Za uresničevanje posebnih potreb v krajevnih skupnostih pa se bodo podpisniki dogovora zavzemali za uvedbo krajevnega samoprispevka in prostovoljnega dela (100. člen).

Obveznosti, ki jih s tem dogovorom sprejemajo udeleženci, bodo konkretizirali v svojih letnih planih. Njihovo izvajanje pa bo redno spremljal, ocenjeval in analiziral delegatsko sestavljeni odbor udeležencev.

• • •

Oglejmo si še — s poudarkom na investicijah in širjenju obsega posamezne dejavnosti — kaj planiramo po posameznih področjih.

INDUSTRIJA: O skupnih temeljih za pripravo srednjeročnih planov 1986—1990 v TOZD in DO ŽJ je bilo precej napisanega že v prejšnjem Železarnju. Ker pa investicije niso bile navedene, naj jih navedemo po tabeli, objavljeni v Delegatu. Poleg dograditve Jeklarn 2 je predvidena še modernizacija ogrinja in nova potisna peč v Bluming-šteklu, modernizacija TOZD Valjarna žica, brusilni stroj, ravnalnik, razmeščevalnik, adjustažna linija in SISL predelava v TOZD Hladna valjarna Bela, vlečne naprave, luščilni stroj in hala v TOZD Jeklovlek, naprava VAC in zamenjava lužilne linije v TOZD Žičarna, zamenjava N peči, sušilna peč za elektrode, rezalni stroj in podajnik žice v TOZD Elektrode, kompenzacija jalove energije, avtomatska centrala, računalniška oprema za centralno vodenje goriv in plinov, računalnik za krmiljenje odpreme električne energije, razširitev vodikarne, rekonstrukcija kisikarne in sofinanciranje toplarne v TOZD Energetika in obd. stroj. prost. v TOZD Strojne delavnice.

V DO Kovin Jesenice, DO Kovinar Jesenice, TOZD Kovinska predelava in DO KO-OP Mojstrana načrtujejo modernizacijo opreme. V TOZD Kovinska predelava (DO Kovinar) in DO Kovinoservis pa še uvedbo računalnika v poslovanje. Predvidena je tudi programska povezava med DO Kovinoservis in DO Kovin Jesenice. Pri vsem tem se je treba zavedati, da je obseg investicijskih sredstev omejen in da kot edina realna perspektiva hitrejša razvoja ostaja OZD s področja industrije dejansko le prehod na ekonomičnejše, produktivnejše in donosnejše poslovanje.

Na področju **ENERGETIKE** je predvideno širjenje daljinskega ogrevanja. Zgraditi bo treba primarno omrežje in lokalne izmenjevalne postaje. Postopno bo treba zamenjati dotrajane parne kotle in zgraditi dodatne agregate za proizvodnjo

vroče vode v Železarni. Železarna predvideva tudi možnost izgradnje toplarne za pridobivanje tehnološke pare, elektroenergije in toplotne energije. Tam, kjer daljinsko ogrevanje ni primerno, se bo gradilo lokalne kotlovnice ali pa bodo stanovanja vezana na individualno ogrevanje. Daljinsko ogrevanje je razen na Jesenicah predvideno tudi za Kranjsko goro, kjer je temu ustrezno potrebno projektirati vse novogradnje (pogoj za pridobitev gradbenega dovoljenja). V zvezi z načrtovano povečano porabo tekočega naftnega plina bo zgrajena tudi nova polnilnica, razširjena prodajna mreža (gradnja področnih prodajnih mest s skladišči) in modernizirana distribucija (uvedba paletnega transporta, obnova transportnih sredstev, usklajitev z zakonodajo).

Gradivo (osnutek plana) posebej omenja še oskrbo s tekočimi in trdimi gorivi ter oskrbo z električno energijo, investicije v elektroenergetske naprave na območju občine in varčevalne ukrepe. Po napovedih bo odjem električne energije v občini (brez Železarne) leta 1990 za 23 odstotkov večji kot 1985, v Železarni pa zaradi spremembe tehnologije pridobivanja jekla kar za 48 odstotkov. Zato bo treba rekonstruirati obstoječe prenose distribucijske naprave, pa tudi zgraditi nove. Pospeševati nameravamo gradnjo malih hidro elektrarn na že opredeljenih lokacijah.

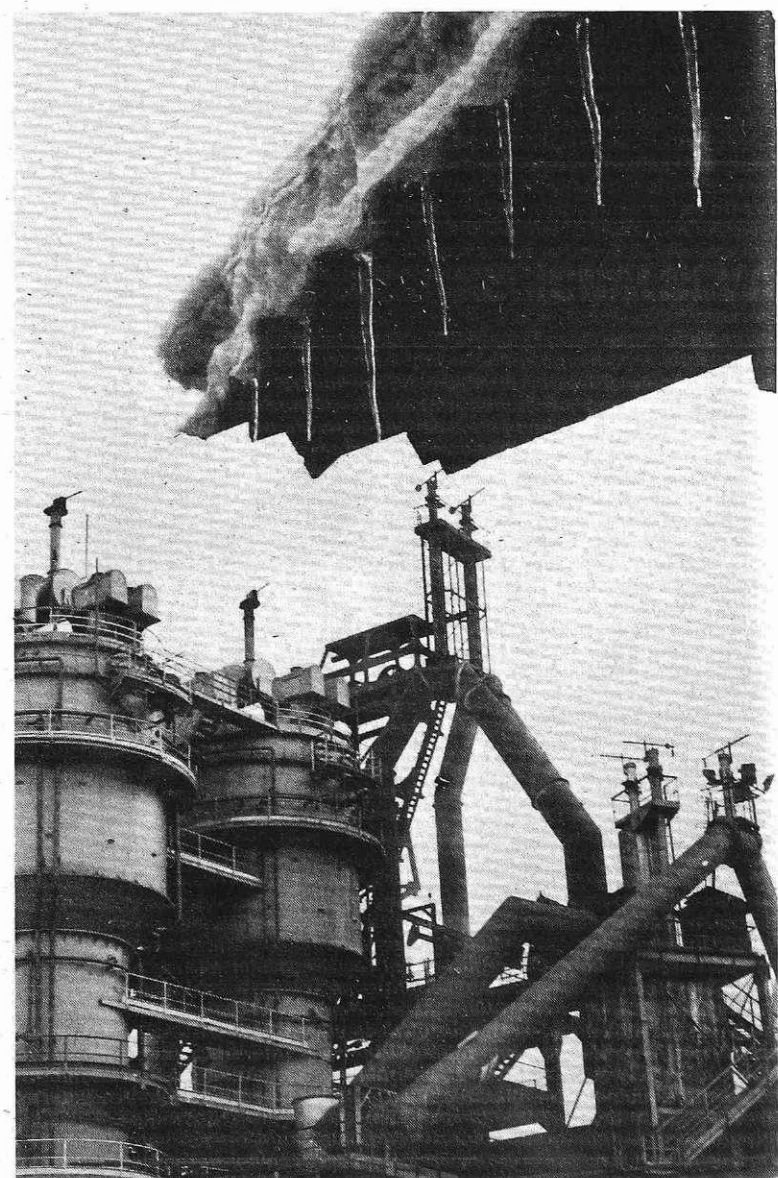
Nekatere naloge v zvezi s **KMETIJSTVOM** smo že omenili. V letih 1985—1990 je predvideno povečanje obsega tržne proizvodnje le pri proizvodnji mesa oziroma pitane živine z 272 na 315 ton in pri mleku s 1.110.000 na 2.287.000 litrov. Razvijali bomo dohodkovno povezovanje na osnovi enotnega organizacijskega sistema agroživilstva v gorenjski regiji (v okviru le-tega naj bi bila organizirana tudi enotna hranilno-kreditna služba). Sredstva bomo vlagali v mehanizacijo, v objekte za prirejo živine in v skladišča, v obnovo in povečanje osnovne črede ter v izboljšanje genetskega potenciala. Predvidene pa so tudi agromelioracije na Blejski Dobravi, v Jeseniških rovtih, na Dovjem (Kamne), urejanje planinskih pašnikov (Dovška Rožca, Svečica, Kočna, Pustni Rovt, Vrtaška planina, Medvejek, Belo polje, Žirovski reber), čiste komasacije v Žirovnici in na melioriranih površinah na Blejski Dobravi, hidromelioracije (Rateče — Ledine, Podkoren — Zelenci, Blejska Dobrava) ter gradnja dostopnih poti v dolžini treh kilometrov.

V **GOZDARSTVU** se bo obseg gozdoznanja zmanjšal, več dela in

sredstev pa bo vloženi v pripravo tal za naravno pomladitev in v gnojenje. Predviden je tudi dokaj visok poprečni letni obseg poseka, zlasti na račun večjega poseka listavcev v zasebnih gozdovih. Predvideni obseg poseka (33.470 kubikov iglavcev in 11.850 kubikov listavcev) predstavlja znatno obremenitev gozdnih fondov (je večja od ustreznega poprečja za SR Slovenijo), še zlasti pa je neugoden zato, ker se obravnavani gozdovi nahajajo v najtežjih klimatskih razmerah. Da bi predvideni posek realizirali, bo treba kontinuirano graditi nove gozdne ceste in vleke. Zgradili naj bi gozdne ceste v Martuljek, na Korensko sedlo, v Vrata, na Jurežovo planino, Mlinca, Gorelš, Debelo Brdo, Do Savskih jam, na Smokuški vrh, Mojstrana — Beli potok, Beli potok — Smrajka in Koroska Bela, v skupni dolžini 49,5 kilometrov. V Triglavskem narodnem parku bo pri izkoriščenju gozdov veljal poseben, dogovorjen režim. Ponekod bo dela treba opravljati tudi z žičnicami in žičnimi žerjavi. SIS za gozdarstvo bo ugotovila tudi stanje in trende na področju umiranja gozdov.

Na razvoj **GRADBENIŠTVA** bodo odločilno vplivale planirane večje investicije (predor Karavank s spremeljajočimi objekti ter Jeklarna 2). Za uspešen nastop pri pridobivanju novih del pa je nujna celovita ponudba, kar bo mogoče doseči le s sodelovanjem gradbeništva z drugimi OZD. Preskrba z gramozom (odvzem gramozu iz vodotokov) bo organizirana v skladu s študijo, katere nosilec je Območna vodna skupnost Gorenjske Kranje.

PROMET IN ZVEZE: Prioriteto bo imela gradnja cestnega predora Karavanke, vključno z graditvijo avtoceste na relaciji Hrušica—Žirovnica. Vzporedno se bo gradila vsa potrebna infrastruktura. Prenovili bodo kritične cestne odseke na relacijah Jesenice—Mojstrana, Belca—Kranjska gora in Podkoren—Korensko sedlo. Modernizirane bodo tudi regionalna cesta Kranjska gora—Tolmin (obvoznica v Kranjski gori z mostom v Jasni) in lokalne ceste Jesenice—Planina pod Golico, Javornik—Javorniški rovt ter Rodine—občinska meja z Radovljico. Posodobljeni bosta progi Ljubljana—Jesenice in Jesenice—Sežana. Razširjena in delno modernizirana bo tudi železniška postaja na Jesenicah. Na Hrušici se bo začela gradnja nove PTT enote. Prednost bo imela modernizacija opreme v PTT prometu in izvedba medkrajevnega kabla Kranj—avstrijska meja. Pri razvoju krajevnega telefonskega omrežja bodo imele prednost KS Sava, Pod-

Čistilci in plavž (foto I. Kučina)

OBDOBJA (1986 — 1990)

mežaklja, Plavž in Hrušica (število naročnikov se bo povečalo za 2290). PTT Kranj, TOZD Jesenice bo povečal število javnih telefonskih govornic na 25.

TRGOVINA: Merkur, TOZD Universal načrtuje investicije v opremo in v večje sodelovanje s kooperanti s področja kovinske predelave. Merkur, TOZD Maloprodaja bo zgradil trgovino za prodajo gradbenega materiala. ABC Pomurka TDO Golica načrtuje gradnjo novih zmožljivosti v okviru izgradnje MIŠ-2 in za Partizanom na Jesenicah ter prenovitev jesiške tržnice in trgovine v Centru II. TDO Golica že gradi tudi novo trgovino na Hrušici. Emona Ljubljana in TDO Golica bosta z gradnjo novih prodajnih zmožljivosti poskušali izboljšati tudi nezadostno opremljenost Kranjske gore. Nove prodajalne (duty free shop) bodo zgrajene tudi na vseh cestnih mejnih prehodih. Prodajne površine nove trgovine na platoju ob predoru bodo na obeh straneh avtoceste.

GOSTINSTVO IN TURIZEM: Primarni turistični center je Kranjska gora, Planica-Rateče in Mojštrana pa se bosta razvijala kot dopolnilna turistična centra. Število nočitvenih zmožljivosti v Kranjski gori se bo bistveno povečalo. OZD TOZD Hoteli Kompas, Petrol in DO Gorenjka načrtujejo gradnjo 800 posteljnih zmožljivosti v komercialnih objektih, za 300 postelj pa naj bi se povečalo število ležišč tudi v turističnih sobah. V Kranjski gori so že ob sedanjih nočitvenih zmožljivostih žičnice in smučarske površine preobremenjene. Zato gradnja novih prenočitvenih objektov zahteva tudi gradnjo novih žičniških naprav. Možnosti za to so delno še na pobočjih Vitranca ter na pobočju Trebeža in na Vršču, pa tudi v Črnem vrhu nad Jesenicami in v Mojštrani. Začel se bo tudi uresničevati Program organizacijskega komiteja Planica v Planici.

DROBNO GOSPODARSTVO: Povečalo se bo število storitvenih obratov. Končne izdelke in polizdelke, ki se v industrijskih OZD proizvajajo v malih serijah in v tehnološko enostavnejših operacijah, bomo prenesli na enote drobnega gospodarstva. Razvoj samostojnega osebnega dela bomo zagotavljali z ustrezno in dolgoročno selektivno davčno politiko.

STANOVANJSKO GOSPODARSTVO: V občini Jesenice bo zgrajenih 183 stanovanj na leto (130 v družbeni in 53 v individualni gradnji). Razmerje med družbeno in individualno gradnjo bo predvidoma 70:30, med družbeno in zasebno pa 64:36 odstotkov. Pospeševali bomo zadržno gradnjo, v okviru obstoječega stanovanjskega sklada pa bomo izvršili modernizacijo in prenovo stanovanjskih hiš, stanovanj in poslovnih prostorov.

KOMUNALNO GOSPODARSTVO: Komunalno opremljanje stavbnih zemljišč bomo izvajali za potrebe stanovanjske gradnje predvsem na že sprejetih zazidalnih načrtih, za potrebe turizma na področju Kranjske gore in za infrastrukturne objekte za potrebe Karavanškega predora na Hrušici in Plavškem travniku. Izgradnja, dograjevanje in vzdrževanje komunalnih naprav za jema dela na kanalizacijskem omrežju, vodovodnem omrežju, pri odvozu in deponiji odpadkov, pokopališč, vročevodno omrežje, nekatere kategorizirane ceste in parkirišča, javne zelenice in parke, javno razsvetljavo, avtobusna postajališča in urejanje hudournikov in vodotokov. Na Mali Mežakli bomo zgradili odlagališče komunalnih odpadkov. Odpadke bomo začeli odbirati po izvoru. Investirali bomo tudi v gradnjo vodovoda Završnica-Moste-Koroška Bela, Moste-Blejska Dobrava, v začetje pitne vode ob cestnem predoru Hrušica ter v nabavo stabilnega rezervoarja (10 kubikov) za vtekočilen kisik (na platoju predora Karavanke).

CESTNO GOSPODARSTVO: Skupnost za ceste Jesenice bo redno vzdrževala regionalne ceste (47 km), lokalne ceste (22 km) in nekatere kategorizirane ceste (125 km). Nekateri cestni odseki bodo prenovljeni, kot smo že omenili.

DRUŽBENE DEJAVNOSTI: Zagotovili bomo, da se položaj družbenih dejavnosti ne bo še naprej slabšal. Sredstva bodo v globalu rasla skladno z rastjo dohodka v občini, kar pa ob nujnosti sanacije stanja v družbenih dejavnostih — uskladištev ravnih osebnih dohodkov izvajalcev v družbenih dejavnostih v razmerju do gospodarstva občine, do leta 1988 zagotovitev 100-odstotne amortizacije in realnejšega vrednotenja materialnih stroškov — ne bo omogočalo bistveno širitve programov posameznih dejavnosti. Hitreje od rasti dohodka bodo naraščala sredstva zdravstve-

ne, izobraževalne in kulturne ter raziskovalne skupnosti.

DRUŽBENA VZGOJA IN VARSTVO PREDŠOLSKIH OTROK: V prvih dveh letih srednjeročnega obdobja bomo zagotovili prostor za povečanje dejavnosti na Hrušici, v naslednjih dveh letih pa v KS Žirovnica in Kranjska gora. Razširili bomo program male šole za otroke, ki niso vključeni v VVO, s 300 na 420 ur, pa tudi vzgojni program (za otroke od 3 do 5 let) z 80 na 150 ur.

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE: V okviru dodatnega programa bomo dali prednost tistim programom, s katerimi bomo uresničevali pogoje za izvedbo programa življenja in dela osnovne šole (regresiranje prehrane, učenikov, šola v naravi, najpogostejša vlaganja v šolski prostor in opremo). Ohranili bomo obseg celodnevne šole in podaljšane bivanja. Zagotovili bomo prostorske pogoje za delo glasbene šole. Povečali bomo osnovnošolski prostor v skladu s sprejetim programom (osnovna šola bo tudi v prostorih gimnazije, dogradili bomo OŠ Karavanških kurirjev na Koroški Beli in obnovili OŠ Prežihov Voranc). V CSUI bomo zagotovili družbeno prehrano srednješolcev in poskrbeli za opremljanje kabinetov za metalurške in ostale strokovne predmete ter dogradili prizidek (učilnice in druge prostore).

ZDRAVSTVENO VARSTVO: Med drugim bomo skrbeli za stalno strokovno izpopolnjevanje delavcev, za hitrejšo uveljavljanje sodobnih metod strokovnega dela ter za kadrovske prestrukturiranja, tako da se bo zmanjšal delež administrativnega osebja. Z uvedbo računalnika bomo poenostavili evidence in administrativne postopke. V osnovnem zdravstvu bomo posodobili opremo, prav tako pa tudi v bolnišničnem. Dogradili bomo tudi operacijski blok.

KULTURA: Med drugim bomo dogradili kulturni (prirreditveni) center na Jesenicah, obnovili oder jesiškega gledališča, bogatili knjižni fond, zagotovili ustrezno število knjižničarjev in prostorske pogoje za njihovo delo ter poglobljali sodelovanje s pobratanimi in prijateljskimi občinami in Slovenci v zamejstvu.

TELESNA KULTURA: Med drugim bomo zagotavljali izvajanje programov tekmovalnega športa, skrbeli za usposabljanje in izpopolnjevanje amaterskih in profesionalnih kadrov ter za prostorske pogoje delovanja telesnokulturnih organizacij. Uveljavili bomo določila družbenega dogovora o skupnih osnovah za samoupravno urejanje položaja kategoriziranih športnikov v SRS. Kot vrhunska športa bomo razvijali hokej ter smučanje, kot tekmovalne pa odbojko, košarko, atletiko, namizni tenis, streljanje, lokostrelstvo, alpinizem in sankanje. Zagotavljali bomo tudi večji delež za telesnokulturno dejavnost iz neposredne menjava dela.

SOCIALNO SKRBEŠTVO: Ob dograjevanju vsebine in organiziranosti dela Centra za socialno delo bomo poskrbeli tudi za ustrezno rešitev kadrovske in prostorske problemov (razširitev). V domu Dr. France Bergelj bomo poleg redne dejavnosti razvijali tudi izvenomske dejavnosti. V okviru delavnic za delo pod posebnimi pogoji bomo vključevali otroke in mladostnike, motene v telesnem in duševnem razvoju.

SOCIALNO VARSTVO: Socialno varnost bomo zagotavljali predvsem z gospodarskimi ukrepi. Politika izvajanja socialno-varstvenih pomoči bo temeljila na uresničevanju SaS o socialno-varstvenih pomočeh in doslednem izvajanju enotne evidence o prejemnikih socialno-varstvenih pomoči s pomočjo računalnika, katerega nabavo načrtujemo.

ZAPOSLOVANJE: Med drugim bomo skrbeli za učinkovitejšo izvajanje prekvalifikacije nezaposlenih, zagotavljali pripravniška mesta in odpravljali nadure ter dopolnilno delo. Pri zaposlovanju bomo dosledno spoštovali SaS o zagotavljanju minimalnih pogojev bivanja. Posebno pozornost bomo namenili zaposlovanju invalidnih in težje zaposljivih oseb.

RAZISKOVANJE: Občinska raziskovalna skupnost bo sodelovala pri regijskih razvojnih projektih ter pri raziskavah razvojnih projektov glede glavnih smeri razvoja občine.

UREJANJE PROSTORA IN VARSTVO OKOLJA: Naloge izhajajo pretežno iz dolgoročnih usmeritev, da se postopoma obvladajo neravnovesja, ki so nastala v gospodarjenju s prostorom in naravnimi viri in se izvajajo pretežno preko razvojnih vprašanj vseh dejavnosti. Med drugim bo sprejet sanacijski program za tista območja občine, ki so s predpisi uvrščena v III. območje onesna-

ženosti zraka. Izvajali bomo akcijski program preprečevanja onesnaževanja voda v porečju Save in gradili čistilni napravi na Jesenicah in v Kranjski gori ter druge manjše objekte za prečiščevanje odpadnih voda. Skupaj z drugimi občinami bomo uredili vprašanje ravnanja s posebnimi odpadki. Ob magistralni cesti in ob obratih železarne ter ob železnici bomo naredili protihrupne ograje in zavese ter uveljavili interese varstva pred hrupom ob gradnji predora Karavanke in avtoceste skozi Jesenice. Na mestnem področju bomo povečali obseg zelenih površin in uredili površine za razvoj vrtničarstva.

RAZVOJ KRAJEVNIH SKUPNOSTI: Krajevna skupnost mora postati mesto dogovarjanja in usklajevanja interesov na vseh področjih družbenega standarda — od komunalnega in stanovanjskega do skupne porabe. S pomočjo združenega dela in samoprispevka občanov bomo odpravili največje probleme na komunalnem področju, tako v mestih kot drugje: zagotovitev normalne oskrbe z vodo, ureditev kanalizacijskega omrežja in čistilne naprave Jesenic in Kranjske gore, dograditev pokopališč in ureditev mrljiških vežic, ureditev odlagališča smeti, dograjevanje telefonskega omrežja, redno vzdrževanje cest, obnova nekategoriziranih ulic in poti v naseljih.

SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA IN SAMOZAŠČITA: Predpogoj nadaljnjega razvoja je ustrezno in racionalno organiziranje in angažiranje kadrovske zmožljivosti. Povečali bomo sposobnost vsake krajevne skupine za samostojno in učinkovito delovanje v miru in v vseh spremembah razmer. Gradbene in komunalne organizacije bomo organizacijsko usposobili in pripravili za naloge ureditve celotnega prostora za obrambo in zaščito v najširšem smislu. Vsi razvojni načrti bodo upoštevali obrambnovarnostni vidik, kar bo vplivalo tudi na proračunska sredstva. Sredstva bo potrebno usmeriti predvsem v ustvarjanje energetske osnove SLO (male elektrarne in nakup agregatov), v nabavo rezerv kritičnega repromateriala in surovin za vojno proizvodnjo in storitve, v opremljanje premičnih delavnic, v opremljanje in usposabljanje specializiranih DO in družtev za preventivo in odklanjanje posledic naravnih in drugih nesreč, za sisteme zvez, pouk obrambe in zaščite, blagovne rezerve in rezerve zdravil ter sanitetnega in veterinarskega materiala. Tudi teritorialno obrambo bomo še nadalje razvijali in krepili kot močan množični del oboroženih sil. Enoto bomo usposobili za vse oblike partizanskega bojnega udeleževanja v najtežjih razmerah. Urediti bo potrebno tudi objekte in ustanove partizanske baze ter zagotoviti zadostne rezerve, ki bodo zagotavljale možnosti za daljše obdobje vodnje oboroženega boja.

CPSI — BOŽIDAR LAKOTA

V SPOMIN JUSTINI ROZMAN

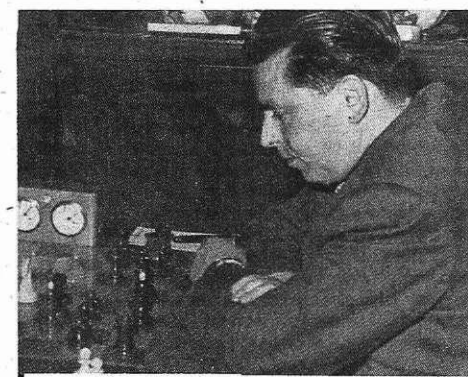
v napredno organizacijo delavskih žena in deklet Pri Jelenu. Tako kot njen mož se je kmalu zavedla, da jesiški delavec nima pravic, ki mu pripadajo. Zamudila ni nobene manifestacije ali demonstracije. Poljane, rdeča zastava in srp ter kladivo so bili njeni simboli.

Težko ji je bilo, ker ni znala našega jezika, toda z vztrajnostjo in veliko voljo je tudi to težavo premagala.

Tudi med narodnoosvobodilno borbo ni pozabila na svojo dolžnost. Med nami, ki smo z njo živeli, je bila zelo priljubljena. Tri otroke je vzgojila v napredne članke naše družbe.

Za vse njeno delo smo ji dolžni zahvalo in ostala nam bo v lepem spominu.

Marjanca

ZDRAVKU ŠTRUMBLU V SPOMIN

V sredo, 4. decembra, smo se na pokopališču na Blejski Dobravi poslovili od Zdravka Štrumbla.

Zdravko Štrumbler je bil rojen 13. 2. 1925 na Bledu kot sin poštnega uradnika. Kot šestnajstletnik se je znašel v vojnem vrtincu in se 13. junija 1944 priključil NOB. Bil je v enotah Gorenjskega odreda, v Vojkovi in Gradnikovi brigadi, svobodo pa je dočkal v Komandi mesta Kamnik. Kot gradbeni tehnik se je po vojni zaposlil v Železarni na Jesenicah na gradbenem oddelku, kasneje pa na stanovanjski skupnosti.

Hkrati s tem pa se je vse bolj vključeval v telesnokulturno dejavnost, kjer je predvsem Šahovskemu društvu Jesenice posvetil vse svoje življenje. Že na prvih povojnih turnirih ga srečamo kot odličnega šahista, vse bolj pa kot organizatorja šahovskih prireditvev. Prav pod njegovim vod-

stvom je zrastle na Jesenicah nov rod mladih šahistov, ki so ob koncu šestdesetih let posegli v sam jugoslovanski vrh. Z voljo in predanostjo je bil v petdesetih letih obnovljen jesiški šahovski dom, ki še danes sodi med najlepše v Sloveniji. Zdravko Štrumbler je kot odličen organizator uspel organizirati največje šahovske prireditve v Sloveniji. Med najpomembnejše sodijo turnirji na Bledu, Jesenicah, v Kranju, Radovljici in drugod. Kljub temu pa je našel čas tudi za osebno izpopolnjevanje šahovskega znanja, saj je bil med prvimi Jeseničani, ki so dosegli mojstrsko kandidaturu.

Prijatelji in šahovski kolegi na Gorenjskem se ga spominjamo kot človeka in šahista, ki nas je z osebnim zgledom in entuzijazmom zadožil tudi za prihodnost.

Prijatelji in kolegi Šahovskega društva Jesenice

REGIONALNI VAL?

Da v naši družbi kar mrgoli od resničnih, pravočasnih, celovitih in popolnih informacij, je splošno znano in priznano dejstvo. Iz našega informativnega raja smo zato pregnali vse neutemeljene, nepopolne, predčasne ali zakasnele, deloma resnične in popolnoma neresnične, pomanjkljive in pristranske, izmišljene in nesramno podtaknjene GOVORICE. Žal pregnanke nočejo upoštevati objektivnih dejstev in se vedno znova pritihočajo skozi zadnja vrata in po neuradnih kanalih do naših vedno žejnih ušes. Zaradi govorice o regionalni radijski postaji se razburjajo občinski možje v Trzinu, lokalni radiji na Jesenicah, radioamaterji v Zireh, radijski navdušenci v Škofji Loki in verjetno še kdo. Če gre verjeti uradnim virom, čisto brez potrebe.

Če bi prisluhnili govoricam, bi morali verjeti, da si bodo v Kranju zgradili regionalno radijsko postajo, ki bo zadušila vse lokalne radijske postaje in radioamaterje na Gorenjskem in hkrati požrla težke milijarde. Po uradni verziji so stvari nekoliko drugačne. Pred leti je bilo rečeno, naj bi bile lokalne radijske postaje enakomerno razporejene po vsej Sloveniji. Razvoj je šel kajpak v čisto drugo smer, tako da imamo danes predele, kjer je radijska postaja v vsaki vasi, po drugi strani pa je cela Dolenjska brez ene same. Zato naj bi po novem ustanovili nekaj regionalnih radijskih postaj, ki bi dobile močnejše oddajnike, znotraj njih pa bi si (kjer že obstajajo) lokalne postaje razdelile programski čas in uskladle programe, tako da bi lahko brez zadržev segli tudi čez občinske plotove. Glede na to, da bi morale v letu 1987 tudi lokalne radijske postaje zamenjati dosedanje aparature za prenos signala od studia do oddajnika z linkovskimi zve-

zami (ozkopasovna visokofrekvenčna zveza), je zamisel o enem samem distribucijskem oddajniku za vsako regijo kajpak smotna, saj s tem odpade potreba po množici oddajnikov in pretvornikov. Hkrati pa bo regionalnim programom zagotovljena boljša slišanost z manj belih lis, kot pri sedanjih sistemih.

Za Gorenjsko bi to pač pomenilo, da bi se morale lokalne radijske postaje dogovoriti med seboj, kdaj bo kdo oddajal, dolga tradicija in strokovna usposobljenost pa jesiški LRP Triglav kot najmočnejši (čeprav ne tudi kadrovsko in finančno) že vnaprej zagotavlja položaj (najmanj) prvega med enakimi.

Seveda zadeva kljub vsemu ne bo zastoj, ne glede na to, ali bo vsaka lokalna radijska postaja oddajala svoj program direktno na Krvavec, kjer bo osrednji oddajnik, ali pa bo do svoj signal pošiljala najprej v Kranj in odtod na Krvavec. Prav to pa zna biti, četudi se bodo lokalci uspeli med seboj dogovoriti za raz-

delitev programskega časa, kamen spotike, saj je financiranje lokalnih radijskih postaj že sedaj na bolj majavih nogah in je bolj podobno vsakdanji bitki za preživetje kot pa čemurkoli drugemu. Na ljubljanski radioteleviziji so si sicer izmislili elegantno rešitev zase in za celotno slovensko radiodifuzijo: namesto dosejanja načina financiranja, ki je nesrečna mešanica pobiranja naročnine, proračunskega financiranja in svobodne menjava dela naj bi dobivali delež od bruto osebnih dohodkov zaposlenih v Sloveniji, kar pa je v tem trenutku lahko le pobožna želja, katere izpolnitev bo gotovo naletela na burne odmeve, ko in če bo stvar prišla v javno razpravo.

Če torej povzamemo, bi lahko rekli, da je bilo prvo razburjenje zaradi kranjskih ambicij po svoji regionalni radijski postaji odveč. Bolj upravičeno bi se morda lahko razburjali zaradi tega, ker je bila pravočasna uradna informacija premalo pravočasna (če bi namreč rekli, da ni bila pravočasna, bi bilo to obrekovanje), res pa je tudi, da od razburjenja prave koristi vendarle ni.

Borut GRCE

JULIJAN O

Kaj se ve, mogoče sta bili tisto čisto navadni cigareti, mogoče je Sveti goslač namenoma zavajal prijatelja, ko je namigoval — zelo spretno in neoprijemljivo — da pravzaprav kadi marihuano? Sploh pa je v takem primeru najboljšje, nič vedeti. Lahko bi kdaj naneslo, da bi bil Julijan po službeni dolžnosti dolžan dati kakšno pojasnilo organom za notranje zadeve? Tako, kot je moral občasno dati v vpogled seznam gostov. Če bi bile razen tega zaželenne še kakšne ustne informacije, gotovo tudi ne bi molčal, prav tako pa si tudi ne bi želel lagati. V takem primeru ni dobro preveč vedeti — in če vednost ni zaželena, zakaj bi potem človek spraševal?

Situacija je bila v nekem pogledu podobna tistemu nekdanjemu mižanju na obe očesi sprico domnevnih Lucijevih erotičnih nagibov. Podobno se je Julijan vedel v zvezi s pristrano toplimi Lucijevimi stiski rok. Vsakdo lahko končno kadi, kar hoče; vsakdo ima lahko take ali drugače erotске želje; in končno, vsak organ sekretariata za notranje zadeve ima pravico do določenih informacij. Svojega resničnega ali možnega deleža pri vsem tem Julijan nikakor ne bi hotel povezovali ne s homoerotiko, ne z ovadstvom, ne s kakršnimkoli drobnoburžujskim zgražanjem. Svojega deleža v vsem tem si ni bil v svesti. Kvečjemu kasneje, post festum, ampak to je že druga zadeva.

Koliko kratov mu je Sveti goslač dajal moralni poduk, koliko kratov mu je napol za šalo prijateljsko bral levite! Ali ne ni bila zdaj, ob Marički in ob Ivanki imeinitna priložnost, da mu to povrne? Julijan pa ni čutil potrebe po takem povračilu, kakor bi že bilo povsem naravno, če bi na namige o alkoholiziranju odgovoril na namige o fiksiranju in zasvojenosti. Nasprotno, molčal je in ob tem na tihem užival. Sveti goslač se je — po njegovi sodbi — oprjel Marički in Ivanki na določeni stopnji svojega duhovnega razvoja. Ko je bil zadosti blizu popolnosti (pa vendar še povsem v oblasti zemeljskih sil) je začel odklanjati vsakršne direktne in mehanične manipulacije z lastnim telesom. Za nekoga, ki se je dokončno podal na strmo in samotno pot, je bilo povsem nesprejemljivo, da bi si segal med noge iz želje po nasladi. Ne smemo pozabiti: govorimo le o Julijanovih domnevah, o izhodiščih njegovega molka in njegovih tihih užitkov. Na Goslačevi Marički in Ivanki je gledal nekako tako, kot je gledal vrli Aljoša Karamazov na Zosimove piškote.

Obudimo v spominu to afero: mladi Aljoša, kajne, je tudi imel svojega Humboldta, temu Humboldtu je bilo ime starec Zosima. Ta starec je bil nekakšen svetnik, kljub svetništvu pa je prav rad grizljal piškote. Zasi-movi sobratje so se nad tem zgražali, Aljoša pa je piškote dopuščal, jih človeško razumel in ni zastavljal nepotrebnih vprašanj. Enako tudi Julijan v podobnem položaju. Le da je Julijan k temu dopuščanju in razumevanju dodal še nekakšne »tixe nasmehe«.

Ni se nasmihal sam, nasmehe je prepuščal predmetom. Ko si je Sveti goslač z rahlo tresočo se roko našel galvaljčico, so se začeli po vrsti nasmihati: predalčki z dokumenti, ključki s hruškastimi obeski, zastarte luči. In seveda niso bili izvzeti oblački dima, ki so se počasi pomikali proti priprtim vratom recepcijske pisarne, kakor jim je pač veleva prepri: podobno kot se je smejalo morje v neki Kettejevi pesmi.

Toliko o dogodkih, ki so se večkrat — spet in spet — ponavljali.

Pod tu in zdaj nam ostane opis Goslačevega profila, enako ostrega in galskega kot vedno. Pravzaprav se je tokrat zdela Julijanu ta ostrina malce ublažena. Goslačeva desna roka je obvisela na robu predalčnika z dokumenti, malce neodločno je obstala tam, saj Goslač nikakor ni imel namena, da ni se tu česar koli dotikal. Kadar je bil na obisku v »Julijanovi« recepciji, se načelno ni dotikal ničesar razen zunanjih površin pohištva. Vendar se je v spletu teh kit prav gotovo skrival nekakšen pritajen drget, ki je pričal o nenadnih nagibih, da bi se poseglo po kakšnem izmed dokumentov, ki so ždeli tam, nesramno nedolžni v svoji (navidezni?) nedotakljivosti.

O neodločnosti Goslačevih gibov in o ublaženi ostrini profila pa govorimo tokrat zgolj zato, ker se zdi, da so se za temi malenkostmi skrivali določeni namigi. Sveti goslač se je ta večer — bolje rečeno: to noč — pokazal Julijanu v spremenjeni luči. Kakor da ga je del njegove samozvesti zapustil. Zdi se, da je bil pripravljen

spregovoriti tudi o svojih težavah, potem ko sta se skupaj nekaj časa posvetila drugim, manj akutnim, pretežno umišljenim težavam pri Jelovškovih in pri Mateji. Ni pa prišlo tako daleč, da bi se Sveti goslač obrnil na Julijana s kakšno prošnjo za pomoč ali za razumevanje. Do tega ni prišlo — bilo pa je v zraku. Julijan je bil kar malce presenečen. Vzemi-mo na primer Goslačeve besede, »da so ljudje hudobni«, in pristavek k temu, ki se je dobesečno glasil: vendar njihovo hudobijo poznamo in se ji tudi lahko izognemo, njim samim, namreč hudobnežem, v prid.

Ali pa, ko je spregovoril o časih, ki da so prav taki in prav nič drugačni, tako da ne bi moglo biti slabših, — tu je na svoj način, čisto nekrežljan-sko uporabil visoki Krležev slog. To o »časih« je bilo tako tipično njegovo, Goslačevo. Julijan je ob tem spet na skrivaj užival: kako more tako govoriti o časih nekdo, ki bi si moral šteti v čast, da soustvarja prav te čase? Spet smo zašli v opisovanje dogodkov, ki se ponavljajo, ki bi jih torej lahko zabeležili tudi ob kakšnem izmed prejšnjih moževanj v recepciji. Tu in zdaj — tu in zdaj pa je Goslačeva neodločnost, ki je pustila viseti desnico na robu predalčnika, čeprav bi jo Sveti goslač ob kakšni drugi priložnosti prav zagotovo položil drugače, prejkone vzporedno z last-nima stegenicama, skratka nekam v os pogovora.

Ivanka je medtem tlela med kazalcem in sredincem leve, iztegnjeni palec pa se je kakor kakšna damska pištola narahlo dotikal senc, zdlo se je, da Svetemu goslaču ni prav nič mar, koliko dragocenega doma bo odhitelo v prostor, medtem ko on, molče in ne da bi kadil, zbrano čaka, kaj bo imel Julijan povedati na njegovo pripombo o časih.

In desnica ne ve, kaj dela levica, je rekel Julijan.

To seveda z Goslačevimi tožbami ni imelo nobene zveze. Vendar Goslač ni pokazal, da ga kaj moti, ker se je Julijan kar tako oddaljil od teme. Zdaj, je nemudoma vprašal — ko da je ves čas čakal samo na to priložnost — zdaj? Mislim, da tega nikoli ne ve. Ti je mogoče znano, je previdno dodal, kaj so menili stari Egipčani o levi in o desni strani?

Iz njegovega plahega tona se je dalo razbrati, da ga skrbi, ali ni ob tem Julijan kaj prizadet v svoji nevednosti.

Julijan, ki je v Goslačevem palcu očitno videl podobo na sence namer-jene pištoli, v na videz lagodno stegnjeni desnici, ki se je naslanjala na predalčnik, pa slutil skrito željo po brskanju za hotelskimi skrivnostmi, — za skrivnostmi gostov, ki se ta hip v svojih sobah vdajo bog ve kakšnim pregreham ali pa se premeta- vajo po žimnicah, ker so se zatekli sem v nesmiselnem begu pred lastno usodo — je s skrajnim naporom sledil toku Goslačevih misli. Kaj naj jemlje v poštev, levico, desnico, Goslačev glas?

Povej mi kaj več o tem, je rekel. Sveti goslač je žal takoj zaznal prijateljevo raztresenost. Nima smisla, da bi te poučeval o starih Egipčanih, je rekel: ko si pa tako ali tako ničesar ne zapomniš. Razen tega sem prepričan, da te v resnico vse to bolj malo zanima, je dodal.

Julijan je na to nedoločno zmignil z rameni. Upal je, da se da ta gib razumeti kot izraz plahosti in zadrege, in seveda rahločutnosti. V resnici Goslačevim bleščočim izjavljanjem, sestavljenim iz dolgih etimoloških verig, ni mogel prav slediti. Še manj je lahko upal, da si jih bo kolikor toliko eksaktno zapomnil — da bi jih potem s pridom uporabil v romanu. Seveda: lahko bi si sposodil — pa četudi od Goslača samega — kakšno knjigo, ki govori o tem predmetu, kar pa seveda ne bi pripeljalo do enakega literarnega učinka: tudi če bi si v knjigah nabral morje ustreznih besed, jih ne bi znal uporabiti na Goslačev način. Nikoli ne bi znal z njimi ponazoriti trenutka. Trenutek Goslačevega poduka pa je bil kakor lastovičji let, ostro zarisan, vendar tako rekoč neponovljiv. Enako nesmiselno bi bilo, če si pri obnovi pogovora z Goslačem pomagal s slovarjem — ali pa, če bi, ko bi hotel prikazati drzni lastovičji polet, začel s tem, da bi pobiral s tal odpadla ptičja peresa.

Nekaj časa sta molčala, Sveti goslač je nalahno vlek dim iz svojega čika. Povej mi kaj o svojem romenu, je končno rekel: da ne bom samo jaz govoril.

Julijan ni imel ničesar proti, vendar se je obotavljal. Kako naj spregovori o tem, ne da bi še bolj skazil navidezno in zaslonno razumevanje? Kako naj pove Goslaču na primer tole: da je glavni vzvod romana v tem, kako je junak pripravljen plačati poljubno ceno za to, da bi lahko še in

še spal z določeno žensko? Seveda, če bi se iz tega dalo izpeljati moralen poduk, če bi se dalo vse skupaj zasukati na faustovsko vižo (s to razliko, da se ta Faust ne bi zapisal Mefistu, ampak Marjetici), potem bi bila zamisel tudi za Goslača morda sprejemljiva. Vendar Julijan ni mogel tako prikazati svojega romana, ni se mogel tako naravnost lagati. Tu ob Svetem goslaču vendar sedi nekdo, ki svoje enkratnosti, svoje neumrljive duše ne more občutiti drugače, kot skozi vsesplošno in dokončno priznavanje telesnih potreb. Kako naj bi kaj takega dopovedal Svetemu goslaču? V tem primeru bi vendar moral Goslačeve čisto drugačne težnje označiti kot nekakšno bedno tolažbo? Kako bi mu lahko rekel, kdaj si zadnjič spal s svojo Matejo? Ali pa: zakaj se ti Mateja ne pusti fukati zvečer v ateljeju? Kako ti lahko Marička in Ivanka nadomestita vlažno in po prepotenosti ohlajeno Matejino polt?

Kar zadeva ti dve, Maričko in Ivanko, sta zdaj njuna ostanka ležala na dnu velikega hotelskega pepelnika. Ni ju bilo moč ločiti od drugih ogorkov, ki so jih čez dan vanj pomečali drugi kadilci.

Bojim se, da mojega romana po človeški plati ne boš mogel sprejeti, je rekel Julijan. Pa saj si mi sam že večkrat rekel, da takih romanov sploh ne bereš. Ne boš mi verjel, prav zato se me loteva nekakšna negotovost. Mislim, da romana sploh še ne bom kmalu dokončal. Mogoče ves čas že iščem rešitev, ki bi postavila vse skupaj v drugačno luč?

Kaj mi torej lahko poveš o tem romanu, je vprašal Sveti goslač.

Ti boš v njem ena glavnih oseb, je rekel Julijan. Le brez strahu: ne boš se mogel prepoznati. Vendar je v romanu nekdo, ki ima natanko to vlogo, ki jo imaš ti v življenju.

Ne vem, ali je to tisto, kar me zanima, je rekel Sveti goslač. Povej mi — povej mi, iz česa je narejena tekstura?

Julijan je za hip otrpnil. Le kam meri Goslačevo vprašanje? Je mar mogoče, da ga zares ne zanima to, da bo v Jomanu on sam, s kožo in kostmi, da bo tam tudi Mateja s hipijevsko ogrlico, da lahko tam vidiš in otipljaš rahli vdolbinici nad njenima ritnicama? Ne zanima ga, da je v nekem točko tega romana umeščen trenutel samoumevnosti, ko se Julijanu, čigar obraz je samo nekaj pidi proč, niti ne zdi potrebno, da bi stegnil desnico in z mehkim gibom pogladil puh na Matejinem križu?

Tekstura, je ponovil za Goslačem. Razumem, kaj hočeš. Ne povedal bom takole: roman bo napisan v obliki samogovora. Junak se sprašuje ...

Sprašuje ... Sveti goslač je razumel, preden se je Julijanu posrečilo povedati, do konca. To mi je všeč, je rekel. Roman, ki je ena sama vertikala, črta, potegnena čez prepadno steno: od vznožja do lednikovega roba. Vsak omdik s tega kurza ti je onemogočen s težnostjo, težnost — ali bolj rečeno protitežnost — ti je prvo in zadnje določilo. In potem pogled, ki je pogled iskalca: ta pogled drsi po risu od spodaj navzgor, kača protibliška, ki konec koncev prežge ledenik in se zapiči v medlo neodločnost neba.

Vesnilo me bo, če boš ostal pri tej zamisli, je dodal čez nekaj časa.

Kakor da sploh ni opazil Julijano-ve potrtosti. Julijana so dajali slabi občutki. Le zakaj je izrekel tisto bedasto laž o samogovoru? Njegov roman bo vse, bo karkoli, samo to ne bo nikoli, namreč to, kar so zamišljala Sveti goslač, ko govori o kači, ki bo zapčila zobe naravnost v tolsto božjo rit.

Nadaljevanje

Tak zagovor mu ni bil všeč. Z nervoznejšim glasom kot poprej je spet spregovoril, kajti zaslutil je novo, še večjo nevarnost.

— Misliš, da so mene pestovali? Poglej!

Aleš je z ene noge snel obuvalo in odvil cunj, da so se pokazali okrvavljeni in goli prsti. Ko je nogo spet zavil, je odsekano nadaljeval:

— Da, govoril sem. Ampak kaj? Napadel sem jih, dražil, poniževal. Če nas mučijo, potem se zberimo vsaj toliko, da jih bomo zbadali tudi mi. To je edino, kar lahko storimo. Bodi mož! Pa vendar ne misliš, da se boš izmazal s priznanji? Saj veš, kakšen je konec za take, kakor smo mi? Častna smrt je močnejše orožje, kakor si lahko misliš!

Dolg nagovor se mu je zdel potreben, kajti Filipa je moral pripraviti, da ne bi podlegel.

Ta pa je potem samo nekaj zamomljal. Aleš je razumel kot neka-ko obljubo, da je pripravljen na vse, vendar imajo preveč dokazov. Govorila in prepričevala sta se še precej dolgo, a to je obema zadajalo še hujše bolečine. Počasi sta zdrsnila na tla in obležala kakor omotična. Pričakovala sta novo zaslisanje, vmes pa dremala in stokala, da nikoli ni bilo mogoče reči, kdo je zaspal ali zgubil zavest. Aleš je hotel prevpiti pekoče žalovanje za samim seboj in se skušal zrasti s tistim, kar je govoril, kar bo še moral doživeti in storiti pred nasilno smrtjo. Ugotovil je, da ga je skrb zaradi Filipa najhujše pestila. Zdel se mu je preveč nestanovitven, zdaj zakrknjen, pa spet ves mehak in omahljiv.

Medtem so se vrata odprla in Aleš ni vedel, je to res ali se mu samo sanja. Nekdo je postavil na tla dve posodi s tekočino in nekaj, kar naj bi bilo podobno koščku kruha, zaprl spet vrata in izginil. To ga je spomnilo na otroške čase, ko so na peči čakali, kaj jim bo in če jim sploh kaj bo vrgel Miklavž. Včasih so se vrata res nenadoma odprla in prikazala se je Miklavževa roka, ki je vrgla v hišo pest orehov, jabolk ali suhih hrušk, vrata pa so se potem spet zaprla. Oči ga niso varale. Prinesli so jima okrepičilo. Zdaj se ni hotel mučiti s postavljanjem na noge, temveč se je raje splazil k vratom. Žeja ga je bolj mučila kot lakota. Ne vzeti ničesar se mu ni zdelo pametno, in ker je vedel, da ga hočejo imeti živega, se mu ni bilo treba bati zastrupitve. Zato je segel po lončku, drugega pa je potem pomolil Filipu. Najprej je poskusil, kaj je in mlaskaje ugotovil, da so jima prinesli nekakšno črno kavo in košček črnega kruha. Potem je nagnil in izpil na dušek. Odložil je prazno posodo, in ker Filip, tako je kazalo, ni mogel rok prinesiti do ust, je pomagal še njemu. A ta ni spil veliko, ker zaradi obvez ni mogel požirati, se je temna tekočina zlivala po obvezah. Aleš je odmaknil posodo. Tudi kruha se Filip ni dotaknil, vse skupaj je hotel odstopiti Alešu.

— Boš pa pozneje. Še prav nama bo prišlo, je rekel, ker bi tudi on svoj košček takoj dal Filipu.

IVAN JAN

MRTVI NE LAŽEJO

45

povest

Potem je použil kruh in se spet prepustil premišljevanju. Bolečine niso popuščale, temveč so se oglašale vedno hujše. Če so jima prinesli hrano, je to moralo nekaj pomeniti. Nemara bo vsak hip kdo moral spet pred zasliševalce?

S kotičkom očesa je po nekem nagibu opazoval Filipa, če bo pokazal znamenje življenja, željo po pijači ali kruhu, a ta se ni premaknil. Tudi stokal ni več, le včasih je globoko vzdihnil. Aleša je v tem prevzel kratak dremavec.

Ali ni zaškrtal ključ? Prebudil se je in tedaj so se vrata ropotaje odprla, da se je začudil, kako jih je tisti, ki je prinesel hrano, mogel tako tiho odkleniti. Zdaj sta oba pričakovala, katerega izmed njiju bodo poklicali. Bilo je očitno, da se bo začelo novo zaslišanje. Morda pa bodo odgnali oba hkrati in so ju zato zaprli skupaj. V vratih sta se pokazala dva močna policista in prvi je tedaj globoko zarenčal:

— Aleš Kralj!

Ob svojem imenu se je Aleš nehotе stresel, kakor bi ne bil pripravljen. Obrnil se je k Filipu, ki je z rokama skušal dajati nekakšna znamenja, potem pa se je ob steni postavil pokonci. Meglilo se mu je od bolečin, a dokler je stal ob zidu in se opiral obenj, je še šlo. Ko se je prestopil proti vratom, je hodil kakor pijanec. Policistoma se je zdelo prepočas, kajti stopila sta k njemu in ga prijala pod pazduho. Preden so prestopili prag, je še enkrat pogledal Filipa in mu narahlo pokimal, potem se je med močnima policistoma zgubil na hodniku.

Policista sta ga morala trdno držati, da je premagal dva hodnika in stopnice, ki so ju vezale.

Znašel se je v bolniški sobi. Torej — ne bo še konec zasliševanj! Postaren zdravnik mu je z občutkom naklonjenosti namazal ranjene prste na nogah in jih povil s čistimi obvezami. Tu so najbrž obvezali tudi Filipa, je pomislil. Samega pa z zdravnikom niso pustili; stražarja sta čakala, da je bilo vse opravljeno, potem so se odpravili naprej. Zdaj je hodil nekoliko laže, kajti bolečine so popustile in mazilo na ranah je delovalo blažilno.

Ko sta ga policista potisnila skozi druga vrata, je spoznal, da se je znašel v istem prostoru, kakor pri prvem zaslišanju. Novo mučenje! Zato so ga tako obvezali. A zdaj jih bo izzival, da ga bodo morali pokončati! Če ne, ne bo nikoli konca! Zdaj ga niso pustili samega. Takoj sta se poleg včerajšnjih pokazala v sobi še dva oficirja, očitno visoka, kajti Werner je bil z njima zelo prijazen.

Spet se bo začelo, se je pripravljval Aleš in v mislih že sprejemal nove bolečine.

To jutro pa je potekalo drugače, kakor prejšnje. Vsi so bili nerazumljivo prizanesljivi, skoraj nekako spoštljivi. Z Wernerjem vred so se vsi vedli tako, kakor da se prejšnjega dne ni zgodilo z njim nič omembe vrednega. Aleš se je komaj sproti vživljal v spremenjeni način zasliševanja. Zato je samo čakal, kdaj se bo ta prijaznost sprevrgla v besnost.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

● Vsi trije zbori skupščine občine Radovljica so na ločenih 35. sejah 27. novembra po tehtni in tvorni obravnavi s priporočili sprejeli osnutek družbenega plana občine Radovljica za obdobje 1986—1990 in v nekaterih delih do leta 2000. Sprejeli so tudi odlok o pokopališkem redu in pogrebnih svečanostih, o čemer so tekli v krajevnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah daljše javne razprave.

● Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti sta ločeno sprejela odlok o ustanovitvi sklada stavbnih zemljišč in odlok o določitvi objektov in posegih v prostor, za katere ni potrebno lokacijsko dovoljenje.

● Zbor združenega dela in družbenopolitični zbor pa sta razen tega ločeno obravnavala poročilo o poslovanju delovnih organizacij Mira Radovljica, UKO Kropa, Inženiring Bled, KZK TOK Radovljica in ŽITO TOZD Gorenjka — Triglav Lesce, ki so ob triletnem izkazu izkazovali izboljšave. Zbor združenega dela pa je sprejel osnutek odloka o določitvi delegatskih mest, oblikovanju konferenc delegacij in skupnih delegacij za delovanje delegatov v zbor združenega dela.

● Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na 27. seji 25. novembra v vlogi enotne delegacije za družbenopolitični zbor občinske skupščine obravnavalo delegatsko gradivo za 35. sejo zbora. Razen tega so proučili vrsto ugotovitev in pobud sveta za varstvo okolja pri P OK SZDL Radovljica v zvezi z družbenim planom, ki se nanaša na varstvo prostora in okolja.

● Izvršni svet OS Radovljica je na 134. seji 26. novembra obravnaval in sprejel osnutek odloka o oblikovanju cen nezadanih stavbnih zemljišč in o spremembah ter dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča. Oba osnutka je posredoval v obravnavo in potrditev občinski skupščini. Na seji so člani izvršnega sveta spregovorili tudi o predvideni novi organizaciji upravnih organov v občinski upravi in o nekaterih premoženjsko-pravnih zadevah, ki jih je posredoval v obravnavo upravni organ za urbanizem.

● Občinski svet Zveze sindikatov Radovljica je na 17. seji 22. novembra v Sindikalnem izobraževalnem centru Radovljica pregledal uresničevanje finančnega načrta za čas od 1. januarja do 30. septembra 1985 in potrdil rebalans finančnega načrta 1985. Sprejel je izhodišča za gradivo 35. seje zborov občinske skupščine. Največ pa so razpravljali o pripravah na kongrese ZSS in ZSJ. Člani občinskega sveta ZSS so potrdili tudi spremembe poslovnika o notranji organizaciji in načinu delovanja svoje organizacije.

● Na prvi seji novoizvoljenega vodstva OK ZSMS Radovljica 23. novembra so obravnavali gradivo za 35. sejo družbenopolitičnega zbora, h kateremu so imeli več pripomb in predlogov. Dogovorili so se o pripravi delovnega programa OK ZSMS in njenih organov. Evidentirali so možne kandidate za nosilce funkcij v občinski skupščini, izvršnem svetu in v SIS na območju radovljiške občine. Ocenili so tudi potek oziroma

uspešnost seminarja za vodstva OO ZSMS ter potrdili sklepe tega seminarja, ki se ga je udeležilo 95 mladih iz občine.

● V KS in KK SZDL Radovljica se že vneto pripravljajo na novoletne prireditve dedka Mrza. Že 26. novembra so se na sestanku koordinacijskega odbora za pripravo novoletnih prireditev pri KK SZDL dogovorili o vsebini in nosilcih programa teh prireditev, posebno za predšolske in šolske otroke in posebej za sprejem in pogostitev starostnikov.

● Za vse delavce, ki vstopajo prvič v delovno razmerje in v Zvezo sindikatov, je Delavska univerza Radovljica v sodelovanju z občinskim svetom ZSS Radovljica v torek, 19., in v torek, 26. novembra, organizirala seminarско obliko usposabljanja. Na programu so bile teme o opredelitvi delovanja družbenopolitičnih organizacij v sistemu socialističnega samoupravljanja s poudarkom na vlogi Zveze sindikatov, zlasti pa osnovne organizacije sindikata.

● Letošnjice proslave ob dnevu republike je KK SZDL Radovljica v sodelovanju s KS in kulturnim društvom ter osnovno šolo iz Radovljice organizirala v avli osnovne šole A. T. Linhart 26. novembra. Po slavnostnem govoru predsednika skupščine KS Marjana Vrabca in pestrem kulturnem programu domačih kulturnih skupin in učencev je Almira Radovljica prikazala na priložnostni modni reviji letošnje delovne dosežke na področju ženske mode, za katere je prejela na letošnjem sejmu mode v Beogradu vrsto najvišjih priznanj.

● Izredno svečano so proslavili dan republike tudi na Brezjah. V domu družbenih organizacij so domače družbenopolitične organizacije skupaj s kulturnim društvom pripravile v soboto, 30. novembra zvečer, izredno pester kulturni program in kviz za mladino.

● Dan republike so v KS Podnart počastili sočasno s krajevnim praznikom, ko se 29. novembra spominjajo prvih svobodnih volitev v vaške odbore ljudske oblasti leta 1944. Osrednja proslava s bogatim kulturnim programom in sprejemom cicibanov v pionirsko organizacijo je bila 29. novembra zvečer v tamkajšnjem kulturnem domu.

● Krajevna proslava praznika republike v Lescah v organizaciji KK SZDL in njenega odbora za ohranjanje tradicij NOB in proslave je bila v avli osnovne šole F. S. Finžgarja 28. novembra zvečer. Razen mladinskega zbora KPD SZ Veriga in domačih recitatorjev so v kulturnem programu nastopile tudi članice ženskega zbora Lipa iz Radovljice. Ob tej priložnosti so v šoli odprli tudi razstavo likovnikov amaterjev, članov likovne sekcije KPD Veriga Lesce.

● Tudi v vseh drugih krajih na sedežih krajevnih skupnosti so krajevne družbenopolitične organizacije priredile v počastitev dneva republike priložnostne proslave in srečanja. Proslave so bile tudi v vseh osnovnih šolah in vrtcih, kjer so sprejemali cicibane v pionirsko organizacijo, predšolske otroke pa v cicibane.

V avli občinske skupščine Radovljica so odprli izjemno zanimivo likovno razstavo zamejskih umetnikov Roberta Faganela in njegovega sina Davida ter slikarja Janeza Kovačiča iz Breznice pri Ljubljani.

● V počastitev praznika republike so v Radovljici odprli in izročili namenu nov izobraževalni center Intertrade in nje-

govo TOZD Zastopstvo IBM. V njem bo pridobivalo strokovno znanje iz računalništva tisoče novih strokovnjakov iz vse Jugoslavije. Nov objekt zraven hotela Grajski dvor, kjer je bil doslej računalniški izobraževalni center, ima šest tisoč kvadratnih metrov površine s 17 učilnicami, 14 kabinetov in več drugih delovnih prostorov, v pritličju pa je prodajalna Intertrade. Naložba je veljala nad 600 milijonov dinarjev, prav toliko pa tudi oprema, katero je večidel prispeval IBM. Velja posebno poudariti, da so zgradbo in opremo zgradili in montirali prej kot v enem letu delavci IMOS Ljubljana in SPG Gorenje Radovljica.

● Pri Urbanističnem inštitutu iz Ljubljane so gorenjske občine naročile izdelavo študije o razvojnih izpolnitvah poteka nove gorenjske avtoceste. Ta naj bi bila že prejšnji mesec gotova. Od skupne cene naročene študije, dva milijona dinarjev, bosta radovljiška in jeseniška občina prispevali po šest tisoč din, drugo pa ostale občine. Študija vsebuje predloge ureditve postajališč, bencinskih črpalk, sodobnih gostinskih in trgovskih lokalov ob cesti, ki bodo zadržale avtomobilске kolone, namenjene na jug proti morju.

● V okviru akcije Rdečega križa v radovljiški občini za zbiranje prostovoljnih prispevkov za nabavo kalidoskopa (premičnega operacijskega aparata) za kontrolo kirurških posegov v bolnišnici na Jesenicah, so se zlasti izkazali krajanji KS Brezje. Doslej so namreč zbrali že 152.890 din ali v poprečju 200 din na prebivalca. Teh je v vseh naseljih KS Brezje le 813.

● Zveza kulturnih organizacij občine Radovljica je ob 80-letnici ustanovitve RKUD (Delavskega kulturnoumetniškega društva) Sloboda — VIS Varaždin prejela najvišje priznanje zlato plaketo. To priznanje so podelili tričlanski delegaciji ZKO Radovljica na osrednji proslavi obletnice, ki je bila prejšnjo soboto v varaždinskem gledališču. ZKO Radovljica in RKUD Sloboda VIS Varaždin že dvajset let tesno sodelujeta, pred petnajstimi leti pa sta sklenila pobratenje. Razen tega so kulturniki obeh občin dali pobudo za navezavo stikov šolnikov, krvođalcev, planincev, zdraviljenih alkoholikov in mladinskih organizacij.

● Planinsko društvo Radovljica tudi letos v jesensko-zimskem času pripravlja več poljudnih potopisnih in strokovnih predavanj za svoje člane in prijatelje. Konec novembra je v prepolni avli osnovne šole pripovedoval o svojih vtisih s popotovanj po Andskih deželah znani radovljiški planinec Janez Pretnar, ki je prikazal tudi izvrstne dia posnetke s teh popotovanj. Z glasbenimi vložki pa sta se predstavila gosta iz Peruja Jose in Mateo, ki sta navdušila številne poslušalce.

● Komisija za kulturo pri občinskem svetu ZSS Radovljica je na 14. seji 27. novembra pod predsedstvom Jožeta Hozjana obravnavala in sprejela poročilo o svojem delu za preteklo mandatno obdobje, ki je bilo nedvomno dokaj uspešno. Komisija je pregledala porabo finančnih sredstev za prireditve po programu kulturne akcije za delovne kolektive, sprejela pa je tudi že predlog programa in finančnega načrta kulturne akcije za prihodnje leto.

● Od 22. novembra do 15. decembra je v galeriji Šivčeve hiše v Radovljici na ogled zanimiva dokumentarna razstava »Julijske Alpe v prvi svetovni vojni«. Pripravila sta jo mali vojni muzeji iz Bohinjske Bistrice v sodelovanju z muzeji radovljiške občine. Pobudnika in zbiralca Janko Stušek in Tomaž Budkovič, ki sta ustvarjala to zanimivo zbirko, sta želela s to razstavo prikazati ves nesmisel vojne, ki se je odigrala tudi v najbolj odročnih predelih Julijskih Alp.

SLOVESEN ZAKLJUČEK PRAZNOVANJA KRAJEVNEGA PRAZNIKA V PODNARTU

V petek, 29. novembra, je bila v kulturnem domu v Podnartu prireditve v počastitev krajevnega praznika in 29. novembra. Na prireditvi so sodelovali pionirski pevski zbor in pionirji pionirskega oddela Alojz Rakovec, recitatorji OO ZSMS, učenci radovljiške glasbene šole in moški komorni zbor DPD Svoboda Podnart.

Med programom so bili cicibani sprejeti v pionirsko organizacijo. Vinko Jerla s Prezrenj je prejel krajevno priznanje za aktivno delo v DPO, društvih in krajevnih skupnostih Podnart. Prvouvrščeni na tekmovalnih v mesecu novembru v počastitev krajevnega praznika so prejeli priznanja in prehodni pokal. Slavnostni govornik je bil predsednik sveta KS Podnart Mirko Faganel, ki je med drugim povedal, da so letos as-

faltirali parkirni prostor pri ovsiškem pokopališču, s samoprispevom dogradili mrliške vežice in zgradili nov most čez potok Plaznica v Rovtah. V novembru so prejela vsa gospodinjstva v KS Podnart krajevno glasilo. Tako so bili vsi krajanji obveščeni o delu v KS v letu 1985 in programu dela za leto 1986, kakor tudi o načrtovanem delu v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Ciril Rozman

PROSLAVA OB DNEVU REPUBLIKE

Družbenopolitične organizacije in krajevna skupnost iz Gorij so priredile 28. novembra ob 18. uri v domu Partizan v Gorjah proslavo ob dnevu republike. Nastopili so recitatorji iz osnovne šole iz Gorij, pod vodstvom mentorice Anice Por, ki je tudi predmetna učiteljica na tej šoli, in otroški pevski zbor iz iste osnovne šole, pod vodstvom Melite Pogačnik. Nastopil je tudi moški pevski zbor DPD Svoboda iz Gorij, pod vodstvom pe-

vovodkinje Mire Mesarič z Jesenic. Na veliko začudenje vseh prisotnih na proslavi pa niso nastopili domači godbeniki na pihala, ki so doslej na takih proslavah vedno sodelovali. Oboji pa, tako pevci kot godbeniki, obljubljajo, da bodo za domače poslušalce še v tem mesecu (decembru) priredili vsakoletna koncerta, ki bosta ravno tako v domu Partizana v Gorjah. Upajmo, da bo res tako!

Jože Ambrožič

TRIDESET LET JUGOBANKE

JUGOBANKA V SVETU

Jugobanka ima korespondentske odnose z bankami v 131 državah, s 1524 korespondenti in 181 filialami.

POSLOVNE ENOTE JUGOBANKE — TB LJUBLJANA

JUGOBANKA — TB LJUBLJANA, Ljubljana, Titova 32
POSLOVNA ENOTA: Maribor, Razlagova 11. Likvidatura poslovne enote Maribor: Maribor, Cankarjeva 11. Maribor, Glavni trg 18.

POSLOVNE ENOTE

Celje, Titov trg 7
Celje, Miklošičeva 1
Jesenice, M. Tita 20
Kranj, Cesta JLA 14
Ljubljana, Pražakova, M. Pijadejeva 29

Ljubljana Šiška, Celovška 106
Ljubljana Bežigrad, Titova 64
Murska Sobota, Staneta Rozmana 5
Nova Gorica, Kidričeva 7
Novo mesto, Komandanta Staneta 38

Sežana, Partizanska c. 7
Ptuj, Prešernova 1

JUGOBANKA — POSLOVNA ENOTA JESENICE

Podružnica Jugobanke na Jesenicah je začela poslovati 1. avgusta 1971. Najprej so bili zaposleni trije delavci, danes pa jih je zaposlenih devet.

Poslovna enota na Jesenicah deluje izključno na poslih s prebivalstvom, in sicer vodi

dinarske hranilne in devizne hranilne vloge občanov ter opravlja devizno-valutne posle, posle po tekočih računih in po žiro računih občanov ter kreditne posle prebivalstva.

Število odprtih partij poslovne enote:

— dinarskih varčevalcev	10.360
— deviznih varčevalcev	3.829
— tekočih računov	480
— žiro računov	657
— kreditov	1.539
— delavcev, ki prejemale	
OD preko banke	905
— število delovnih organizacij, ki prejemale OD preko Jugobanke eksp. Jesenice	14

SREDSTVA POSLOVNE ENOTE

a) dinarska sredstva	267.751.000,00
b) devizna sredstva	754.082.000,00
c) sredstva skupaj	1.021.833.000,00
	P. R.

GEŽ dobiva nove sosedje (foto I. Kučina)

Nova kino dvorana na Jesenicah (foto I. Kučina)

ZA ŠE BOLJ NAČRTO NO KULTURNO SODELOVANJE MED POBRATENIMA OBČINAMA TRBOVLJE IN JESENICE

Pretekli petek, 6. decembra, so se na Jesenicah sestali predstavniki Zveze kulturnih organizacij pobratenih občin Trbovlje in Jesenice in se dogovorili za še bolj načrtno kulturno sodelovanje med obema občinama prihodnje leto. V jeseniški delegaciji so bili tudi predstavniki Skupščine občine, občinske konference SZDL in Kulturne skupnosti Jesenice.

Že pred razgovorom sta si obe zvezi kulturnih organizacij izmenjali programe oziroma področja možnih sodelovanj med obema občinama. Na osnovi tega so ugotovili, da doslej redno sodelovanje poteka med likovniki obeh občin, Delavsko godbo Trbovlje in pihalnim orkestrom Jeseniških železarjev in med Svobodo II Trbovlje in DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela. Dejansko pa ostajajo še številna druga področja dejavnosti, ki bi jih lahko uvrstili v program letnega ali bienalnega sodelovanja.

V razgovoru so poudarili, da gre pri tem za že tradicionalno krepitev vezi med kulturnimi organizacijami in društvi oziroma kulturnimi delavci obeh občin, za spoznavanje kulturne tvorčnosti v dveh delavskih središčih in za popestritev kulturne ponudbe v obeh občinah, ne nazadnje pa tudi za pospeševanje nekaterih oblik dejavnosti, ki jih v eni ali drugi občini še nimajo.

Na osnovi takih izhodišč so se dogovorili za sodelovanje v letu 1986, ki zajemajo:

- zamenjavo gledaliških predstav gledališča Svoboda center Trbovlje in gledališča Tone Čufar in vključitev predstav v abonmajsko ponudbo,
- gostovanje lutkovne predstave iz jeseniške občine v Trbovljah,
- zamenjava gledaliških predstav dramske družine Svoboda II Trbovlje in dramske družine DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela,
- bienalna zamenjava koncertov Delavske godbe Trbovlje in pihalnega orkestra Jeseniških železarjev,
- gostovanje ženskega pevskega zbora Milko Škoberne DPD Svoboda Tone Čufar v Trbovljah,
- gostovanja mešanega pevskega zbora Svoboda II, mladinskega zbora in mešanega pevskega zbora Slavček Trbovlje v jeseniški občini,
- zamenjalno srečanje literatov obeh občin,
- gostovanje mladinske folklor-

ne skupine iz jeseniške občine v Trbovljah,

— predstavitev amaterskega filma in foto dejavnosti jeseniške občine v Trbovljah,

— predstavitev plesne dejavnosti (športni plesi, disco, rock and roll) srednješolskega kulturnega društva Trbovlje na Jesenicah,

— izmenjavo skupinskih razstav RELIKA in DOLIKA in skupni nastop slikarjev obeh kolektivov na razstavi likovnih del ob občinskem prazniku Trbovelj, 1. juniju, in občinskem prazniku Jesenic, 1. avgustu, bienalno delovno — tovariško srečanje in sodelovanje v slikarskih kolonijah in extempori.

Dogovorjeni obseg sodelovanja bodo vključili v program dejavnosti obeh zvez kulturnih organizacij in finančni načrt za leto 1986 in ju predložili svojim organom v potrditev. V svojih operativnih programih bodo tudi konkretno določili odgovorne nosilce za izvedbo dogovorjenega obsega sodelovanja.

Kot popolno novost v sodelovanju

so se dogovorili še za izmenjavo vsaj enega avtobusa udeležencev tako imenovane »kulturne karavane« iz vsake občine. Udeleženci »karavane« bodo na enodnevnem obisku v posamezni občini spoznavali kulturni utrip občine, kulturno in naravno dediščino in druge posebnosti občine. Seveda bodo pri tem s finančno udeležbo morali sodelovati tudi udeleženci ob ustreznem regresu stroškov, ki ga bosta poskušali zagotoviti obe zvezi kulturnih organizacij.

Pri vsem tem so izhajali iz finančnih zmožnosti obeh zvez kulturnih organizacij in pri tem poudarili, da kulturno sodelovanje med obema občinama izhaja iz listine o pobratenu med občno Trbovlje in Jesenice in da bi zato za dogovorjen program morali dobiti tudi ustrezna sredstva.

Na srečanju so govorili tudi o možnostih skupnega — zagotavljanja ustreznega programa za prebivalce iz drugih jezikovnih področij, ki živijo v obeh občinah, in o sodelovanju s pobratenimi občinami v ostalih jugoslovanskih republikah. Dogovorili so se tudi, da se bodo med letom srečali v Trbovljah in poleg ocenjevanja izvajanja dogovorjenega programa izmenjali tudi svoje izkušnje in probleme pri izvajanju kulturne politike v svojih občinah.

Nov pogled na Čufarjev trg Jesenice (foto I. Kučina)

PARTIZANSKA GRAFIKA IN RISBA

V pritličju Kosove graščine so odprti novi galerijski prostori. Ta mesec si lahko ogledate razstavo »Partizanska grafika in risba« vsak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure. V soboto popoldan, nedeljo in ponedeljek pa je razstava zaprta.

Kot je redkokdaj v zgodovinskem razvoju likovne umetnosti, se je prav med narodnoosvobodilnim bojem zgradil najtrdnjejši most razumevanja med umetnikom in njegovim občinstvom. Umetniki so poiskali najpreprostejše, a obenem tudi najučinkovitejše vizualne izrazne možnosti: enostavno kompozicijo, jasne in zgovorne linije, brezkompromisne temno-svetle kontraste. Najznačilnejša so v tem pogledu dela Nikolaja Pirnata.

V številnih povojnih pregledih likovne tvorčnosti evropskih protifašističnih gibanj se je prav naša partizanska risba in grafika izkazala kot ena najštevilnejših, tehnično najraznovrstnejših, obenem pa umetniško najkvalitetnejših. Med Seljakovim linorezom »Bežica mati«, ki ga je vrezal že maja 1943 tedaj šestnajstletni fant in nekaj časa borec, ter Pirnatovo grafiko »Otroke, žene in starce so odgnali z domov« ni razlik. Oba avtorja nista le borca, prvi začetnik, ki je komaj začel v najnepriemernejšem okolju spoznavati tudi nasprotni svet umetnosti, drugi pa že izkušen in prekaljen umetnik, temveč sta predvsem dva čuteča človeka, ki ju je prizadelo okupatorjevo nasilje nad človekom, ki sta ga znala svojem delu vtisniti na način, ki za vedno obtožuje in opominja. Dore Klemenčič in Vito Globočnik v svojih grafičnih mapah (prvi v mapi »V imenu Kristusovih ran«, drugi v mapi »Herrnvolke« s predimenzioniranimi in karikiranimi podobami smešita in obsojata nasilje, pokvarjenost in sadizem okupatorja ter njegovih pomagačev — domačih izdajalcev. V svojih risbah pa se oba slikarja zatekajo v nekakšen notranji, umirjeni svet, ki je brezčasen in ki ostaja kljub vojni vihrini umirjen in liričen.

Ne le pri Francetu Miheliču, tudi pri drugih partizanskih umetnikih, predvsem na primer pri bratih Nandetu in Dragu Vidmarju, se nam pogosto zazdi, da njihova dela izražajo odnos in pojmovanje partizanov, ki jim je poleg smrti soborcev, pomenilo nenadomestljivo izgubo tudi puščenje slovenske zemlje. Večkrat govorimo o dokumentarnosti slovenske partizanske umetno-

sti. Prav dokumentarnost so si namreč partizanski umetniki zadali kot glavno nalogo v svojih razmišljanjih, kako naj umetnost med vojno čim uspešneje služi narodu. Ko danes primerjamo take zahteve, ki sta jih večkrat izrazila France Mihelič in Božidar Jakac, z ohranjenimi grafikami in risbami, vidimo, da jih je od vseh partizanskih umetnikov najdosledneje izpolnjeval Božidar Jakac. Pri tem ni nepomembno, da se je Jakac med vojno veliko ukvarjal tudi s fotografijo. Veliko motivov, kot so na primer prizori iz roškega bunkerja ob nemški ofenzivi pozimi 1943, podobe skrbno prikritih partizanskih bolnišnic, detajli s poti avnojske delegacije v Jajce, razni portreti itd., vse to je pogosto edino vizuelno pričevanje o pomembnem zgodovinskem dejstvu.

Vso partizansko likovno ustvarjalnost pri nas pogosto označujemo kar s skupnim pojmom »partizanska grafika«. Gre namreč kar za skupni imenovalec vseh partizanskih del, na katerih so, seveda tudi zaradi pomanjkanja ustreznega slikarskega materiala, probleme barve in njenih prostorskih vrednosti nadomestili grafični učinki ploskovitosti in črno-belih kontrastov.

Naša razmišljanja lahko zaključimo s prepričanjem, da nastajanje partizanskih grafik in risb ni bilo nikoli naključno in da smo upravičeni analizirati njihove sestavine kot premišljene in hotene poti, ki so vodile k skupnemu cilju — tudi z umetnostjo pripomoči k osvoboditvi domovine in zmagi revolucije. (Jure Mikuž: Uvod v katalog).

Razstavljena dela Božidarja Jakca in Doreta Klemenčiča so last avtorjev. Ostala dela so iz zbirke Muzeja ljudske revolucije Slovenije.

OB DNEVU REPUBLIKE V KRANJSKI GORI

Poleg osrednje svečanosti za praznik republike, ki je bila 28. novembra na Jesenicah, so potekale tudi slovesnosti po krajevnih skupnostih v jeseniški občini. Tako je bilo slovesno večer pred dnevom republike v krajevni skupnosti Kranjska gora, kjer je pred polno telovadnico v osnovni šoli »Jeseniško-bohinjskega odreda« dalo častno pioniško besedo petdeset cicibanov.

S častno pioniško besedo in zaoblubo pa so postali člani pioniške organizacije in pioniškega odreda »Slavko Černe«, ki delujeta na kranjskogorski osnovni šoli. Mlade pionirje je med drugim obdarila tudi šolska hranilnica, ki že 13 let uspešno deluje na šoli. Slavnostni govornik na proslavi je bil Anton Robnik, predsednik krajevne konference SZDL Kranjska gora, v kulturnem delu pa so nastopili recitatorji krožka, šolski pevski zbor ter najmlajši iz kranjskogorskih otroških vrtcev.

Dan pred praznikom republike pa je bila v galeriji Čevd v Liznjekovi hiši v Kranjski gori odprta tudi prva zimska razstava izvirnih spominkov, ki jo je Kulturna skupnost Jesenice pripravila v sodelovanju z Gorenjskim muzejem iz Kranja in galerijo ARS iz Ljubljane. Razstavljeno so bili izdelki, ki so jih predstavili na sejm domače obrti v Slovenj Gradcu, Gorenjski muzej iz Kranja pa je predstavil drobec dediščine iz Gor-

njesavske doline. Med razstavljajci so se predstavlili s svojimi izvirnimi izdelki domače obrti in spominkov. Čipke je predstavila Julka Fortuna z Vrhnike, ki je ob otvoritvi tudi v živo pokazala izdelavo čipke; lončarstvo je predstavila delovna organizacija Dom iz Ljubljane, stilizirane stare svetilke je razstavljala Ciril Dežman iz Lesc, Rudi Dolžan z Brega pa je pokazal bohinjske cokle; z lončenimi piščalkami je prišla iz Sodražice Albin Klun, z gorjuškimi pipami pa se je izkazal Alojz Lotrič z Gorjuša; s stiliziranimi narodnimi nošami iz Slovenije pa se je predstavila Vilma Hauser iz Slovenj Gradca. Razstavljene predmeti v galeriji Čevd v Kranjski gori so res prava paša za oči in si jih je vredno ogledati.

Na otvoritvi razstave je bilo zelo malo domačinov in predstavnikov kranjskogorskih hotelov, ni pa bilo tudi šolske mladine, kateri je razstava pravzaprav namenjena.

A. Kerštan

NOVOLETNO PRAZNOVANJE PREDŠOLSKIH IN ŠOLSKIH OTROK V JESENISKI OBČINI

Dedek Mraz je pripravil zelo pester program prireditev za vse otroke od 3. do 7. leta starosti, ki niso vključeni v VVO, obiskal bo vse VVE v občini, učence osnovnih šol in bolne otroke v bolnici. Dedek Mraz pa bo vsak dan tudi na novoletnem sejmu Pri Jelenu.

Otrokom ponuja kvalitetne kulturne prireditve, obdaril jih bo s skromnim darilom, šolarje pa s kolektivnim darilom.

PROGRAM PRIREDITEV

GLEDALIŠKA PREDSTAVA: MI VRABČKI

Gledališka predstava za učence višjih razredov osnovnih šol. Ponedeljek, 16. decembra, ob 10. uri za učence osnovne šole Prežihov Voranc v gledališču Tone Čufar na Jesenicah. Ob 13. uri v KD v Zabreznici za učence OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica.

Torek, 17. decembra, ob 8. uri za učence 5. in 6. razredov OŠ Tone Čufar in ob 10. uri za učence 7. in 8. razredov OŠ Tone Čufar, Polde Stražisar in Delavnice pod posebnimi pogoji. Predstavi bosta v gledališču Tone Čufar.

Sreda, 18. decembra, ob 10. uri v KD na Javorniku za učence OŠ Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela.

Četrtek, 19. decembra, ob 10. uri za učence OŠ Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska gora v telovadnici osnovne šole. Ob 12.30 pa za učence OŠ »16. december« Mojstrana v KD na Dovjem.

NOVOLETNI SEJEM

TDO ZARJA prireja novoletni sejem v delavskem domu Pri Jelenu. Na sejmu bodo vsak dan prireditve za otroke, in sicer od risanih filmov do lutkovnih predstav. Sejem bo obiskal tudi Andrej Šifer. O podrobnostih programa bo sproti obveščal starše tudi lokalni radio Triglav. Zato, starši, bodite pozorni na program in pripeljite svoje otroke na sejem, kjer se bodo srečali tudi z dedkom Mrazom.

Petek, 13. decembra: otvoritev sejma. TDO ZARJA pripravlja presenečenje za starše in otroke.

Sobota, 14. decembra: ob 16. uri bo igrice RDEČA KAPICA. Nedelja, 15. decembra: ob 15. uri bo nastopila folklorna skupina iz OŠ Gorenjskega odreda iz Žirovnice.

Ponedeljek, 16. decembra: ob 10. uri bo igrice VOLK IN SEDEM KOZLIČKOV. Predstava je namenjena tudi za VVE, zato naj tovarišice pripeljejo otroke na sejem.

Torek, 17. decembra: ob 16.30 bo na sejmu Pri Jelenu igrice Rdeča KAPICA, za vse otroke jeseniške občine.

Sreda, 18. decembra: ob 10. uri bo igrice VOLK in SEDEM KOZLIČKOV, za otroke VVE.

Četrtek, 19. decembra: ob 17. uri bo igrice VOLK IN SEDEM KOZLIČKOV, predvsem za otroke, ki niso vključeni v VVE.

Sobota, 21. decembra: ob 16. uri bo nastopila folklorna skupina iz OŠ Gorenjskega odreda iz Žirovnice.

Ponedeljek, 23. decembra: ob 10. uri bo zopet igrice VOLK IN SEDEM KOZLIČKOV. Sejem naj obiščejo tudi učenci nižjih razredov OŠ Polde Stražisar.

Torek, 24. decembra: na sejmu bo igrice VOLK IN SEDEM KOZLIČKOV ob 15.30, za otroke, ki niso vključeni v VVO.

Sreda, 25. decembra: na novoletnem sejmu Pri Jelenu bo novoletno rajanje in zaključek sejma.

Vse prireditve v popoldanskem času bo obiskal tudi dedek Mraz. Staršem bo pomagal pri nakupu novoletnih daril. Starši, ne pozabite pripeljati svojega otroka!

LUTKOVNA IGRICA: VOLK IN SEDEM KOZLIČKOV

Torek, 17. decembra: ob 10. uri v VVE Koroška Bela, ob 16. uri pa za vse predšolske otroke na Blejski Dobravi.

Sreda, 18. decembra: ob 16. uri v domu na Hrušici, za vse otroke, ki niso vključeni v VVO, in tudi za otroke, ki obiskujejo VVO.

Četrtek, 19. decembra: ob 10. uri v VVE Žirovnica.

Petek, 20. decembra: ob 10. uri v VVE Rateče, tudi za otroke, ki niso vključeni v VVE.

Ob 11.15 v VVE Kranjska gora za vse predšolske otroke, ob 15. uri pa v domu na Dovjem za otroke KS Dovje-Mojstrana.

PRIHOD DEDKA MRZA IN OBDARITEV OTROK

Četrtek, 12. decembra: Društvo za duševno prizadete prireja zabavo v Kazini na Jesenicah ob 16. uri. Obiskal jih bo dedek Mraz s spremstvom in jih primerno obdaril.

Petek, 20. decembra: ob 16. uri bo dedek Mraz obdaril otroke KS Hrušica v KD na Hrušici. Otroci si bodo skupaj z dedkom Mrazom ogledali tudi igrice RDEČA KAPICA.

Ponedeljek, 23. decembra: ob 10. uri bo dedek Mraz s spremstvom Rdeče kapice prispel na Blejsko Dobravo, kjer bo v dvorani VVE obdaril vse otroke od 3. do 7. leta starosti.

Istega dne ob 15.30 pa bo dedek Mraz s spremstvom v KS Podmežaklja obdaril otroke, ki niso vključeni v VVE.

Torek, 24. decembra, ob 9. uri bo dedek Mraz pripeljal Rdečo kapico v VVE Julke Pibernik.

Ob 11. uri bo dedek Mraz s spremstvom pozdravil bolne otroke na otroškem oddelku Bolnice Jesenice. Skupaj si bodo ogledali igrice RDEČA KAPICA.

Ob 12.30 pa bo dedek Mraz že v delavnici pod posebnimi pogoji. Ob 17. uri pa bo dedek Mraz vabi vse otroke KS Plavž in Planina pod Golico, ki niso vključeni v VVO, da si v gledališču Tone Čufar ogledajo igrice RDEČA KAPICA. Dedek Mraz bo otroke tudi obdaril.

Sreda, 25. decembra: ob 9. uri bo dedek Mraz s spremstvom v VVE Angelca Očepek. Otroci bodo kramljali z dedkom Mrazom in Rdečo kapico. Nato se bo dedek Mraz napotil v VVE S-3, od tam pa še v vrtec v šolskem centru na Plavžu.

Ob 17. uri pa bo dedek Mraz predstavil RDEČO KAPICO otrokom, ki niso vključeni v VVE in KS Sava.

Četrtek, 26. decembra: dedek Mraz bo obiskal VVE na Koroški Beli, nato pa še v OŠ Karavanskih kurirjev NOB.

Ob 16.30 bo v KD na Javorniku dedek Mraz obdaroval otroke KS Javornik-Koroška Bela, ki niso vključeni v VVE.

Petek, 27. decembra: dedek Mraz bo ob 9. uri v VVE v Žirovnici, nato pa še v šoli Gorenjskega odreda.

Ob 16. uri bo dedek Mraz obdaroval otroke, ki niso vključeni v VVE, v kulturnem domu na Zabreznici.

Ob 18. uri pa bo dedek Mraz že med varovanci doma Dr. France Bergelj.

Sobota, 28. decembra: dedek Mraz se bo napotil na daljšo pot do Dovjega, kjer bo ob 10. uri v kulturnem domu na Dovjem obdaroval vse predšolske otroke. Skupaj si bodo ogledali igrice RDEČA KAPICA.

Ponedeljek, 30. decembra: učenci nižjih razredov osnovne šole PREŽIHOV VORANC bodo ob 8.30 pričakali dedka Mraza v gledališču Tone Čufar.

Ob 10.30 bo dedek Mraz s spremstvom že na osnovni šoli Tone Čufar, kjer se bo zadržal do 12. ure, od tam pa bo krenil še v šolo Polde Stražisar.

Praznovanje dedka Mraza v KS Rateče bo 28. decembra ob 15. uri, 30. decembra pa bo v KS Kranjska gora.

Za praznovanje zbiramo 145 dinarjev na zaposlenega in prosimo vse delovne organizacije, TOZD in druge, da svojo obveznost pravočasno izpolnijo.

Vsem otrokom in občanom želimo prijetno novoletno praznovanje in veliko zadovoljstva v letu 1986!

Občinska zveza prijateljev mladine Jesenice

40-LETNICA SLOVENSKEGA LJUDSKEGA GLEDALIŠČA JESENICE

V nedeljo, 8. decembra, je minilo natanko štirideset let od prve gledališke premiere v svobodi na Jesenicah, ko so s farso Ivana Cankarja Pohujšanje v dolini šentflorjanski pričeli s prvo gledališko sezono v novem Slovenskem ljudskem gledališču Jesenice. Pred tem je gledališka skupina intenzivno sodelovala pri organizaciji festivala Gorenjska v svobodi, v okviru katerega so tudi uprizorili svojo prvo predstavo, dramo Franca Klina Klavirja Plavž.

Danes se sliši skoraj neverjetno, s kakšnimi težavami in problemi so se srečevali gledališki delavci prve sezone v svobodi in jih z neverjetno zavzetostjo in udarnostjo tudi premagali. Ko so se prvič srečali v Titovem domu, je bil le-ta še »Kasarna Krajske brigade«, oder pa razen nekaj razmetanih kulis in ene zavese popolnoma prazen. Niso se ustrašili dela. Poleg urejanja odra, ki jim je bil na voljo le takrat, kadar je vojaštvo dovolilo, so začeli s študijem drame Plavž v Delavskem domu (Pri Jelenju) in v različnih drugih prostorih, hkrati pa prevzeli organizacijo festivala Gorenjska v svobodi, s čimer so zaslužili nekaj denarja za opremo odra.

V takem vrenju in garanju je nastajala tudi Cankarjeva farsa Pohujšanje v dolini šentflorjanski, s katero so slovesno začeli prvo gledališko sezono v svobodi in odprli Slovensko ljudsko gledališče Jesenice. (Le-to se je v sezoni 1947/48 preimenovalo v Sindikalno gledališče Jesenice, v sezoni 1950/51 v Mestno gledališče Jesenice in v sezoni 1958/59 v Gledališče Tone Čufar Jesenice.) »Pohujšanje je doživelo šest uprizoritev.

V sezoni 1945/46 so sledile še naslednje predstave: Branislav Nušič, UJEŽ s štirimi predstavami, mladinska igra Pavla Golja TRIGLAVSKA BAJKA, ki so jo igrali enajstkrat v razprodani dvorani, komedija Ivana Cesarja TRIJE VAŠKI SVETNIKI z desetimi predstavami doma in na gostovanjih, komedija V. Škarkina IZPIT ZA ŽIVLJENJE s šestimi predstavami, drama Mateja Bora RAZTRGANCI s štirimi predstavami, mladinska igra Pavla Golja

PRINCESKA IN PASTIRČEK, odigrana dvanaestkrat, komedija Ivana Cesarja UTOPLJENJA z enajstimi ponovitvami, ljudska drama F. S. Finžgarja RAZVALINA ŽIVLJENJA s štirimi predstavami, tragikomedija S. Zweiga SIROMAKOVO JAGNJE z osmimi uprizoritvami in kot enajsta premiera V. Katajeva veseloigra KVADRATURA KROGA s šestimi predstavami.

Za otvoritev GLEDALIŠKEGA TEDNA, s katerim so sklenili prvo gledališko sezono v svobodi, pa so pripravili še dvanaesto premiero, in sicer dramo Franceta Klina Klavirja VIDA — STAŠA. Poleg te predstave so v gledališkem tednu, ki je potekal od 29. junija do 6. julija 1946, ponovili še predstave: SIROMAKOVO JAGNJE, TRIGLAVSKA BAJKA, RAZVALINA ŽIVLJENJA, KVADRATURA KROGA in POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI. V tem tednu so imeli tudi RECITACIJSKI VEČER ČLANOV SLG IN PRODUKCIJO BALETNE IN DRAMSKE ŠOLE, teden pa so zaključili z VEDRIM VEČEROM na športnem igrišču.

Za vzgojo igralskega naraščaja sta bili v okviru gledališča osnovani dramska in baletna šola, z delom pa je pričel tudi komorni in godalni orkester. Vse to je pogojevalo nove možnosti delovanja gledališča v naslednji sezoni 1946/47.

Za vse te predstave oziroma premiere so izdajali zelo urejen gledališki list, v katerem so poleg predstavitev gledališkega dela pisali tudi o drugih pomembnih kulturnih vprašanjih, o različnih jubilejih in spominih.

Vse to obsežno delo, ki so ga opravili jeseniški gledališčniki v prvi sezoni po osvoboditvi, dobi pravo ceno ob vedenju, da je to delo potekalo v skromnih delovnih razmerah, v času izjemnega udarnosti pri obnovi in gradnji domovine, in da so gledališčniki opravljali tudi v rednem delovnem razmerju zelo odgovorna dela in opravila. V zadnji 12., slavnostni številki Gledališkega lista ob gledališkem tednu, je takratni upavnik gledališča Emil Frelj med drugim zapisal:

»Praznik dela bi lahko imenovali gledališki teden, ki ga za zaključek svoje prve sezone v svobodi prireja Slovensko ljudsko gledališče na Jesenicah. Ta kulturna prireditev ne bo samo praznik, ko se po težkem in uspešnem delu rad odpočiješ. Jeseniški praznik bo poveljevanje prosvetnega dela in ljudskega izobraževanja, kajti člani SLG bodo ves teden delali še z večjim udarniškim zanosom kot doslej, ker se zavedajo kulturnega pomena tega gledališkega slavlja. In na to slavlje so resnično lahko ponosni, saj bo njihovo slavlje praznik vse Gorenjske in prvi slavnostni gledališki teden po osvoboditvi v Jugoslaviji sploh.

S svojim delom bodo člani SLG prikazali uspehe, ki so jih dosegli pri graditvi naše kulture. Nemajhno in s stoterimi težkočami ovirano je bilo to delo. Biti vsak večer na skušnji, naučiti se vloge, nastopati na odru štirikrat tedensko, obiskovati dramsko in baletno šolo, in vse to po težkem delu v tovarni, v šoli in drugod, to zahteva od vsakega posameznika veliko premagovanja, volje, veselja in resnične ljubezni do gledališkega ustvarjanja, predvsem še v industrijski gledališki družini, kakršna je jeseniška. S svojim programom, resnostjo in načinom dela ter izvedbo nastupiranih del se dosti ne razlikuje od umetniškega dela v poklicnih gledališčih...» (Gradivo/ Gledališki listi za sezono 1945/46)

Živim in pišem

BOSILJKA

EDO TORKAR

Tole zgodbo mi je zadnjič ob vrčku piva pripovedoval moj nekdanji sošolec, s katerim se že leta nisva videla:

»... Podjetje me je poslalo na specializacijo v M. Najprej sem stanoval v hotelu, potem pa sem dal v časopis oglas za sobo. Odgovorili so mi iz Vinogradniške 17. V hiši so živeli upokojeni krojači pri šestdesetih, njegova pet let starejša žena, ki jo je bil v mladih letih pripeljal iz Dalmacije, in njuna devetnajstletna nečakinja Bosiljka, prav tako Dalmatinka. Po vseh steneh pa so visele povečane fotografije domačega sina, ki ga je pred leti pobrala levkemija.

Soba mi ni bila všeč, pa sem jo kljub temu vzel, ker nisem dobil nobene boljše ponudbe. Ni bila v hiši, pač pa v prizidku, poleg svinjaka, kurnika, drvarnice, stranišča na štrbunk in še ene prazne sobe. Ponoči nisem odpiral okna, ker bi se sicer zadušil v smradu po prašičih in piščancih, pa tudi iz stranišča ni dihalo ravno po vijolicah.

Sklenil sem, da se bom čimprej preselil drugam, vendar so bili domači zelo prijazni z menoj, pa tudi stanarina ni bila visoka, tako da sem ostal. Kadar so v hiši pekli, so tudi meni prinesli priboljške, in stari krojač je kmalu več časa prebil pri meni kot pa pri ženi in nečakinji: bahal se je s svojimi ljubezenskimi podvigi iz mladosti, se pritoževal nad zdravljem, nad majhno pokojnino. Velikokrat mi je pripovedoval o pokojnem sinu in ni se mogel

ubraniti solz. Potem ga je prišla žena ozmerjat, češ, kaj se cmeriš pred tujim človekom, a je potem še sama bruhnila v jok.

Kmalu so me čisto udomabili. Prišla je pomlad in skoraj vsako popoldne sem pomagal postoriti kaj na vrtu, pri hiši, v hlevu. Vabili so me na kosila, na večerje. Rad sem hodil v hišo. Zraven mene je zmeraj sedela Bosiljka, lepo oblečena, počesana, vsa žareča...

Lepega dne se je Bosiljka preselila v prizidek, v sobo poleg moje, češ da v hiši ne more spati, ker jo nervira drdranje šivalnega stroja. Potem je nekega večera potrkalo na moja vrata: »Kavo kuham. Jo boš tudi ti? In potem spet nekega drugega večera, enajst je bila ura, v hiši so že spali: »Izgubila sem ključ, ne morem v sobo, v hiši pa me nihče ne sliši, čeprav že celo večnost tolčem po vratih...»

Čez dva meseca je Bosiljka zanosila in čez tri mesece sva se vžela in se preselila iz prizidka v hišo. Še isto zimo je stara dva pobrala, tako da sva z Bosiljko imela vso hišo zase, sobi v prizidku pa sva oddala študentom. Po dveh letih zakona sem se nekoč predčasno vrnil iz službe: hiša odklenjena, noter pa nikogar. Pogledam v prizidek in kaj vidim — no, saj si lahko predstavljáš...»

Moj prijatelj je zdaj spet podnjamnik, v drugem kraju in pri drugih ljudeh, in pri ženskah je malo bolj previden kot je bil. Če mu bo to kaj pomagalo, ne vem.

ZA PRAZNIK REPUBLIKE NOVA KINO DVORANA

Na predvečer praznika republike, 28. novembra, so izročili namenu novo kino dvorano v novozgrajenem objektu bodočega prireditvenega centra Jesenic. Takoj za tem je bila v novi dvorani osrednja občinska proslava ob dnevu republike, na kateri so recital »Od Gubca do Tita« izvajali recitatorji Gledališča Tone Čufar in vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Zirovnica, ob sodelovanju pihalnega orkestra Jeseniških železarjev. Slavnostni govornik je bil predsednik občinske konference ZKS Alojz Kalan.

Nov, skupni foajé za kino dvorano in gledališko dvorano je bil premajhen za vse, ki so želeli prisostvovati otvoritvi nove kino dvorane, ki je dejansko prvi večji kulturni objekt, ki smo ga po osvoboditvi dobili na mestnem območju. Po uvodnem pozdravu vokalnega okteta DPD Svoboda France Prešeren Zirovnica, je spregovoril direktor Kina Kranj Ivo Triler. Po pozdravu navzočih je predstavil delo in napore več kot desetletnih prizadevanj tridesetletanskega kolektiva Kina Kranj, ki so pripomogli h gradnji tega dela prireditvenega centra.

Kino podjetje Kranj, ki bo januarja prihodnjega leta slavilo 40-letnico svojega delovanja, je enovita delovna organizacija, ki poleg kinematografije kot osnovne dejavnosti vključuje tudi gostinsko dejavnost. Delovna organizacija s sedežem v Kranju ima dve kinematografski enoti v Kranju — kino Center in kino Storič, v Trzinu kino Trzin, v Kamniku kino Dom in v Duplicah kino Duplica. Razen tega ima gostinski enoti v Kranju in Trzinu. Vse to povezujejo skupne službe, ki opravljajo vsa programska in finančno-administrativna opravila, v katerih je bilo zaposlenih od 30 do 35 delavcev.

Leta 1982 so na pobudo delavcev Kinematografskega podjetja Jesenice vključili v svoj sestav tudi to enoto, ki deluje v dveh kino dvoranah, kino Radio in kino Plavž. Dotrajnost obeh kino dvoran je narekovala takojšnja sanacija stanja. Zaradi dotrajnosti kino dvorane Radio, ki je bila zgrajena leta 1927, so pričeli s postopkom za njeno obnovo. Na vso srečo, je dejal direktor, pa so se dogodki odvijali tako, da je zgradbo odkupila Železarna Jesenice, kajti ta lokacija je v urbanističnem načrtu namenjena njeni dejavnosti.

Sredstva odkupa so bila minimalna, saj sedaj predstavljajo komaj desetino vrednosti nove kino dvorane, in zato so morali zbrati tudi svoja razpoložljiva sredstva. S tem kapitalom in z velikim razumevanjem vseh odgovornih dejavnikov občine Jesenice in glavnega pobudnika in koordinatorja Slavka Mežka kot predstavnik Kulture skupnosti Jesenice so pričeli z gradnjo in postali investitor.

Tako se je v dogovoru z vsemi zainteresiranimi dejavniki in v skladu z urbanističnimi dokumenti, v kate-

rih je bila predvidena gradnja kino dvorane v sklopu kulturno-prireditvenega centra ob stavbi Gledališča Tone Čufar, pričela gradnja objekta z osrednjim prostorom — kino dvorano. Hkrati z gradnjo kino dvorane, se je zaradi ugotovljenih potreb projekt razširil na povečanje foajea za potrebe gledališča, gradnjo male dvorane in prostora za gostinske namene. Naknadno pa se je projekt povečal še za pridobitev prostora za lokalno radijsko postajo Triglav, ki sedaj sicer nastopa kot samostojni investitor.

Projekt je projektirala jeseniška delovna organizacija BUSP TOZD Projektiva z zunanjimi sodelavci, z glavnima projektantom Gregorjem Velepčem in Milanom Polakom, ki sta izvirnost izgleda uspešno uskladila s potrebno funkcionalnostjo objekta.

Izvajalec del SGP Gradbinec Kranj TOZD Gradbena operativa Jesenice je vložila veliko naporov in razumevanja, da je gradnja potekala usklajeno oziroma v dogovorjenih rokih, čeprav v današnjih razmerah nismo vedno priče podobnim primerom, je dejal direktor Triler. Za ustrezno organizacijo in koordinacijo del je govornik izrazil zahvalo vodju gradbišča Francu Stegnarju.

Z izgradnjo kino dvorane, foajea in nekaterih stranskih prostorov je zaključena prva etapa gradnje prireditvenega centra. Za dokončno izgradnjo sta predvideni še dve fazi, in sicer dokončanje vseh ostalih prostorov, to je male dvorane, prostorov za lokalno radijsko postajo Triglav in gostinskih prostorov, poleg zunanjih ureditev. Govornik je izrazil prepričanje, da bo ob vsesplošni materialni podpori družbenopolitične skupnosti objekt v najkrajšem času dokončan. V zaključku svojega govora se je direktor Triler zahvalil vsem, ki so s svojim delom in denarjem prispevali k izgradnji objekta.

Novo kino dvorano je za tem izročil namenu najstarejši delavec Kina Kranj Franc Pauč, ki se je tudi najbolj angažiral pri razširitvi projekta celotne zgradbe.

Kratko slovesnost je zaključil vokalni oktet. Kakor že rečeno, je sledila osrednja občinska proslava ob dnevu republike in nova kino dvorana je bila prejemna, da bi sprejela vse, ki so želeli prisostvovati temu dogodku.

SREČALI SE BODO GLEDALIŠČNIKI SLOVENSkih ŽELEZARN

V soboto, 14. decembra, bo Železarna Jesenice gostitelj SREČANJA GLEDALIŠKIH SKUPIN SLOVENSkih ŽELEZARN. To je zadnje letošnje srečanje v okviru kulturnih prireditev, katerih organizator je komisija za kulturo pri IO Sindikata SOZD Slovenske železarne. V maju so se srečali pevci, in sicer v Kropi, prav tako v maju je bila organizirana slikarska kolonija slikarjev amaterjev v Planini pod Golico, godbeniki slovenskih železarov so se zbrali v Štorah pri Celju in folkloristi v Ravnah na Koroškem.

Jeseniški železarji in seveda ostali občani si bodo lahko ogledali tri različne predstave, ki prihajajo iz treh železarskih središč, in sicer iz Raven na Koroškem, iz Štor pri Celju in z Jesenic.

DOM JULKE IN ALBINA
PIBERNIK NA JAVORNIKU —
SOBOTA, 14. DECEMBRA, OB
16. URI

»Jaz bi kot predstavnik mladine postavil eno vprašanje. Danes smo, tkole z vrha, zvedel za odločitve, ki zadevajo našo šolo.

Živimo pa v samoupravni družbi, ane?

Čuden se mi zdi, da nas ni o tem nobeden nič vprašal. Recimo o tem, a se hočno seli ali ne, z eno tako obliko, ki je referendum. Pri samoupravljanju smo se glih prejšnjih teden učili, da se delovne organizacije lahko združujejo samo z referendumom — ja, šle pa so tud delovne organizacije, ane?

Približno tako se vprašuje v predstavi Alenke Goljevšček »Pod Prešernovo glavo« Matjaž Zabel, dijak.

Kratkočasno igrvo v dveh dejanjih nam bodo predstavili igralci Kulturno prosvetnega društva Svoboda Prevalje-Mežica. Gledališka skupina deluje že osemnajst let. V skupino so vključeni delavci železarne, prosvetni delavci Prevalj in Mežice, delavci rudnika in drugi. Skupina je dobila že vrsto priznanj za svojo ustvarjalno in kvalitetno delo.

V svojem repertoarju imajo zabeležene predstave, kot so Mišnica, Komaj do srednjih vej, Etienne, Dundo Maroje, Golobje miru, Delavnica Oblakov itd. Predstavo, ki jo z velikim uspehom uprizarjajo tudi v Mestnem gledališču Ljubljanskem poklicni igralci, je v kulturno prosvetnem društvu Prevalje-Mežica režiral režiser Vili Strel, scenografija pa je delo Jožka Frasa.

Aktualnost vsebine predstave bo prav gotovo spodbuda vsem, ki imajo radi gledališče, da bodo prišli v dvorano na Javorniku in s svojim obiskom pozdravili gledališke delavce iz Koroške doline.

DVORANA NA DOVJEM — KUD
JAKA RABIČ
DOVJE-MOJSTRANA — SOBOTA,
16. DECEMBRA OB 16. URI

V dvorani na Dovjem se nam bo predstavilo Amatersko gledališče ŽELEZAR Celje-Štore, ki je nastalo z združitvijo Amaterskega gledali-

šča Delavski oder iz Celja in Dramske družine Železar iz Štor.

Vsako leto se predstavijo z dvema premierama, pripravljajo pa tudi recitale, s katerimi sodelujejo na proslavah in drugih prireditvah. Poleg redne dejavnosti že trinajst let sodelujejo s pobratenim amaterskim gledališčem iz Paračina, s katerim tudi vsako leto izmenjujejo obisk s predstavami novih gledaliških del.

Na letošnjem srečanju se bodo

SKUPINSKA RAZSTAVA SLIK SLIKARJEV IZ POBRATENIH TRBOVELJ

V petek, 6. decembra, so v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah s krajšim koncertom moškega pevskega zbora Vintgar Blejska Dobrava, pod vodstvom Alojza Vengarja, odprli skupinsko razstavo slik članov likovnega kluba RELIK (revirski likovniki) DPD Svoboda center Trbovlje. Med številnimi udeleženci in slikarji je bila tudi petčlanska delegacija ZKO Trbovlje. Razstavo je v imenu Skupščine občine Jesenice odprl Teodor Kreuzer.

Srečanje kulturnih delavcev dveh pobratenih občin Trbovlje in Jesenice, je bilo rečeno ob otvoritvi, pomeni vedno nepozabno doživetje in pristno neposrednost. To pa je mogoče le, če je sodelovanje grajeno na skupnih programskih smotrih in ciljnih in tovarštvu. Zato so se napredni kulturni delavci obeh delavskih revirjev začeli srečevati že kmalu po prvi svetovni vojni, ker jih je združeval skupni boj proti izkoriščanju in za socialno in nacionalno osvoboditev, ki je dosegel svoj revolucionarni vrh v naši narodnoosvobodilni borbi. Tudi v tem boju so delavci obeh delavskih središč dali neprecenljiv krvni delež. Po osvoboditvi se je ta skupni boj nadaljeval pri obnovi in gradnji svobodne domovine. Vse to revolucionarno vrenje in gibanje pa je oplemenjevalo bogato kulturno delo in življenje delavcev Trbovelj in Jesenic. Srečanja pevskih zborov, gledaliških skupin, godb na pihala in likovnikov so postala nekaj povsem normalnega, spontanega. Hiter razvoj in tempo življenja sta sicer nekatera področja delovanja nekoliko zrahljala, nekatera pa močno okrepla.

Med te prav gotovo sodi že več kot dvajsetletno sodelovanje med likovniki Trbovelj in Jesenic, združenih v RELIKU in DOLIKU. To sodelovanje je pred dvema letoma, ob 20-letnici RELIKA, kronala listina o pobratenju med obema likovnima kolektivoma, ki pa ima izrazito delovno-

programski pomen. Na osnovi te listine se je sodelovanje od dveh vsakoletnih razstavnih skupinskih razstav likovnih del relikovcev in dolikovcev razširilo še na skupno predstavitev ob občinskem prazniku Trbovelj, 1. juniju, in ob občinskem prazniku Jesenic, 1. avgustu, in na različne oblike strokovno-tovariškega sodelovanja.

Likovni klub RELIK neprekinjeno deluje že 22 let in združuje prek trideset aktivnih članov, likovnih ustvarjalcev, poleg številnih podpornih članov, ljubiteljev likovne umetnosti. V klubu stalno skrbijo za strokovno rast in izpopolnjevanje svojih članov in za različne druge oblike kulturno-estetske vzgoje. S skupinskimi ali z razstavami posameznih članov so se predstavili že v številnih krajih ožje in širše domovine pa tudi v zamejstvu.

Na Jesenicah se s 34 deli predstavljajo naslednji slikarji: Zdravko Dolinšek, Helca Krasnik, Desanka Kreča, Alojz Lesar, Stanko Leskovšek, Ervin Matešič, Alojz Nadrah, France Ostanek, Izток Perne, Bojan Pikel, Milan Razboršek, Ernest Špiler, Miloš Todorovič, Ivanka Uršič, Miloš Vastič, Jani Vozelj in Ivan Zgalin.

Skupinska razstava likovnih del članov likovnega kluba RELIK Trbovlje bo na Jesenicah na ogled do vključno 18. decembra vsak dan, razen ob nedeljah in praznikih in sobotah popoldan, od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

DO KDAJ POKOJNINE NA MEJI PREŽIVETJA?

O tej problematiki je razpravljala letna konferenca Zveze upokojencev Jugoslavije, delegati posameznih republik in pokrajin so razpravljali o problemih, ki upokojene delavce trenutno najbolj tarejo in zanimajo. Stališča in sklepi so še vedno aktualni. Vprašanja, ki upokojene delavce posebno zanimajo in tarejo, so v posameznih republikah in pokrajinah več ali manj enaka, le njihova ostrina je različna.

Stališča in sklepi pravijo, da je bilo delo predsedstva in drugih organov zveze v preteklem obdobju zelo intenzivno in vsestransko in da je bilo doseženo dobro sodelovanje z zvezno konferenco SZDL Jugoslavije, predsedstvom Zveze sindikatov Jugoslavije ter svetom skupnosti pokojninskega invalidskega zavarovanja.

Navedel bom nekaj ugotovitev:

Konferenca ugotavlja, da so se neugodna gospodarska gibanja nadaljevala tudi v preteklem enoletnem obdobju in da so še bolj neugodno kot leto prej vplivala na gromotni položaj upokojenih delavcev.

Realna vrednost pokojnin še naprej pada bolj kot pada realna vrednost osebnih dohodkov, čeprav smo že v prejšnjem letu ugotavljali, da so pokojnine padle na spodnjo mejo zmožnosti. K takšnemu stanju je največ prispevalo nedosledno in neenotno izvajanje določb o usklajevanju pokojnin z rasto osebnih dohodkov med letom. Čeprav so sprejeta jasna in nedvoumna stališča o nujnosti doslednega uveljavljanja določb o usklajevanju pokojnin z gibanjem osebnih dohodkov, tako v dokumentih komisije za vprašanja ekonomske stabilizacije o temeljih in merilih dolgoročne socialne politike, v stališčih Zveznega izvršnega sveta in zveznega zbora Skupščine SFRJ o tem, da ni potrebe in ne možnosti za kakršnekoli spremembe v sistemu

pokojninskega zavarovanja, ki bi omejevale pravice iz pokojninskega zavarovanja, in stališčih zvezne konference SZDL Jugoslavije kot tudi v svetu Zveze sindikatov Jugoslavije, kjer se zahteva dosledno uporabo določb o usklajevanju pokojnin z gibanjem osebnih dohodkov, ugotavljamo, da je precej neusklajenosti med temi političnimi opredelitvami in dejanskim izvajanjem določb o usklajevanju pokojnin. To potrjuje tudi dejstvo, da so se pokojnine od junija 1984 do junija 1985 povečale za 58 odstotkov, osebni dohodki za 66 odstotkov in življenjski stroški za 75 odstotkov.

Konferenca ugotavlja, da se v nekaterih skupnostih pojavljajo poskusi, da bi pokojnine šteli med skupno porabo, z namenom, da bi s planskimi dokumenti lahko omejevali sredstva, ki so namenjena za pokojnine. Pri tem se prezira dejstvo, da je pokojnina pravica iz minulega dela in da je po naravi nadaljevanje osebnega dohodka. Prav zaradi tega je treba na podlagi načel ustave SFRJ, zakona o združenem delu in zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja obravnavati pokojninsko-invalidsko zavarovanje kot sestavni del združenega dela, pokojnino pa kot nadaljevanje osebnega dohodka.

Poudarja se nujnost, da v vseh skupnostih pokojninskega in invalidskega zavarovanja od začetka leta

1986 zagotovijo popolnoma tekoče usklajevanje pokojnin z gibanjem osebnih dohodkov, in sicer na približno enak način, in da se zagotovijo za to potrebni pogoji.

Konferenca ugotavlja, da se upokojuje še vedno precej delavcev, ne da bi imeli rešeno stanovanjsko vprašanje. Hkrati se v nekaterih skupnostih pokojninskega zavarovanja zmanjšuje odstotek za stanovanjski sklad, s katerim naj bi pomagali hitreje reševati stanovanjske probleme upokojenih delavcev. Dejstvo je tudi, da služba, ki uporablja ta sklad, ni motivirana, da bi ta sredstva pravočasno in gospodarno namenjala za reševanje stanovanjskih vprašanj. Zaradi tega morajo organizacije upokojencev na vseh ravneh kritično razpravljati o problematiki uporabe sredstev, ki se zbirajo v skupnostih pokojninskega in invalidskega zavarovanja za reševanje stanovanjskih vprašanj upokojenih delavcev.

V organizacijah upokojencev naj pretrsejo tudi problematiko za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev v domovih. V zvezi z subvencioniranjem stanarine je treba zagotoviti tudi subvencioniranje stanovanj v domovih. Ni sprejemljivo, da te domove obravnavamo kot gospodarske objekte, ampak jih moramo obravnavati kot skupna gospodinjstva, za cene komunalnih storitev in stopnjo amortizacije pa uporabljati enaka merila kot za druga stanovanja.

Konferenca je opozorila, da naj skupnosti zagotovijo večji znesek za letni odhodi upokojenih delavcev, in sicer v višini 85 odstotkov povpreč-

nega zneska, ki ga dobijo aktivni delavci za te namene v republikah oziroma v pokrajinah.

Organizacije upokojencev naj skupno z organizacijami sindikatov okrepijo akcijo za zagotavljanje pravic, ki jih za upokojene delavce predvideva odstavek 6. člena Zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Te pravice naj upokojeni delavci na podlagi svojega minulega dela uveljavljajo v svojih delovnih organizacijah in delovnih skupnostih (pravica do stanovanja, uporaba objektov za oddih in rekreacijo, restavracije za družbeno prehrano in drugo, kot tudi preskrba z ozimnico in kurjavo) po enakimi pogoji, kot jih imajo zaposleni delavci.

Konferenca meni, da upokojeni delavci v telesih družbenopolitičnih skupnosti in organizacijah niso zastopani tako, kot bi ustrezalo njihovu prispevku in pomenu. Zato konferenca opozarja, naj organizacije upokojencev z neposrednimi pripravi in sodelovanjem na kongresih in konferencah družbenopolitičnih organizacij, ki bodo v prihodnjem letu, kot tudi s pripravami na

volitve v družbenopolitične in samoupravne interesne skupnosti zagotovijo vsestransko podporo v reševanju perečih problemov upokojenih delavcev in njihovo boljšo zastopnost v organih, v katerih se razpravlja in odloča o njihovih življenjskih vprašanjih.

Širše seznanjanje s stališči in s sklepi, ki jih je sprejela konferenca upokojencev Jugoslavije, naj bi pripomoglo tudi k čimbolj ustreznemu reševanju največjih težav upokojenih delavcev.

Iz Vzajemnosti povzel
Stane Torkar

Dopisujte

PREBIVALCI ŽIROVNIŠKIH VASI

V petek, 13. decembra, bo ob 17.30 občni zbor DPD Svobode Francje Prešeren Žirovnica-Breznica v dvorani na Breznici.

Vabimo vse, ki ste sodelovali, ki zdaj sodelujete ali ki želite kakorkoli sodelovati v društvu.

Vljudno vabljeni, ljubitelji kulture!

Upravni odbor

TEH NAŠIH ŠESTDESET LET ...

TRADICIJA POSTANE STVARNOST — PRIPRAVA 3. MEDKLUBSKE RAZSTAVE ČLOVEK IN JEKLO 75 NA JESENICAH

Predlog odbora kluba, da se uvrsti organizacija naše medklubske razstave Človek in jeklo v koledar prireditve vsako drugo leto, je bil sprejet. Skupaj z DOLIK-om in pod pokroviteljstvom Železarne smo pripravili 3. medklubske razstavo ČIJ 75. Naši razstavljalci so prejeli: Vito Pretnar — diplomu (posamezno), Ljotze Mulič — diplomu (kolekcijsko), Franc Sluga — bronasto plaketo (posamezno), Franc Kolman — zlato plaketo (posamezno).

Razstava, tretja po vrsti, je v vseh pogledih prekosila obe prejšnji. Obisk je bil izjemen.

Franc Kolman je imel septembra 1975 samostojno razstavo v avli ELAN-a. V klubu deluje že petnajst let. Sodeloval je na šestdesetih razstavah doma in na tujem ter prejel trideset plaket in priznanj. S samostojno razstavo se je potegoval za dodelitev naziva kandidat mojster. Vrsto let je bil najuspešnejši klubski razstavljalček. Kolmanova domena so železarski in športni motivi.

Franc Sluga, naš drugi najdejavnejši razstavljalček, je imel v Kranjski gori že tretjo samostojno razstavo. Na razstavah doma in na tujem je v 1975. letu sodelovalo dvanaest avtorjev s 93 fotografijami.

Poleg nagrad na tretji medklubske razstavi Človek in jeklo so prejeli člani še naslednje nagrade: Kolman (diplomo), Sluga (zlato medaljo), Sašo Rev (pohvala za posamezno in kolekcijsko), pohvale Matjažu Kelvišarju, Tonetu Kocjančiču, Francu Slugi in Marjanu Marklju, Kolman (srebrna plaketa za kolekcijsko), Kolman (diploma—posamezno), Kolman (posebna pohvala in diploma).

Začetniški foto tečaj je opravilo deset članov. Uspešno ga je vodil Sašo Rev. Na dvodnevem inštruktorskem seminarju sta bila Pretnar in Malenšek. V reportažnem oknu so zamenjali deset reportaž. Sodelovanje našega kluba s krožki na šolah bi bilo uspešnejše, če bi bila zagotovljena sredstva. Sprejeli so nova pravila foto kluba. Povezali so se še z Zvezo kulturno prosvetnih organizacij Jesenice. Po novem so dobivali dotacijo le od kulturne skupnosti.

ZVESTEGA ČASTILCA ZLATOROGOVEGA KRALJESTVA NI VEČ

V petek, 24. januarja 1975, je umrl Matevž Mikelj. Njegovi edinstveni planinski posnetki so vnašali prijetno svežino na gorenjske medklubske razstave v obdobju med obema vojnama. Rodil se je 26. septembra 1907 na Jesenicah. Zrasel je iz delavskega rodu pod vznožjem Karavank in Julijcev.

Poslovali smo se od človeka, ki nam je bil kot klubski tovariš izredno blizu. Življenje mu je bilo delo. V svojih nešteti fotografijah je ponesel lepoto slovenske zemlje po širnem svetu. Za svoje nesebično delo pri vzgoji mladega rodu je postal častni član našega kluba, častni član foto skupine na gimnaziji Jesenice in častni član foto kluba Vintgar na Blejski Dobravi.

Poln optimizma je Matevž verjel, da je njegova bolezen samo prehodna. Klubski kolegi smo mu še posebej hvaležni, saj je v naših vrstah z vso osebnostno prizadetostjo opravljal odgovorne dolžnosti. Kolikor je bil nemočen proti svoji kruti usodi, toliko močnejši ostaja v svojih delih.

TRIDESETLETNI JUBILEJ FOTO-KINO ZVEZE SLOVENIJE SMERNICE IN NOVE METODE DELA

Foto zveza Slovenije je v letu 1976 praznovala šestintrideseti jubilej. Junija je bila v Ljubljani skupščina Foto zveze. Glavni namen razprave na skupščini je bila čim boljše medsebojna povezava osnovnih organizacij zveze.

Klub je veliko prispeval za čim boljše delo pri širjenju tehnične kulture med pionirji. V svoj program je vključil dejavnost foto krožkov na osnovnih šolah v občini Jesenice. Da bi delo primerno zaživel, so organizirali občinsko pionirsko foto razstavo — rezultat dela sedmih foto krožkov. Otvoritev razstave je bila v počastitev 30-letnice Foto zveze Slovenije in meseca mladosti. Na razpis so se odzvali vsi šolski foto krožki. Najboljše je bil foto krožek OŠ Mojstrana (mentor Izidor Trojar). Nagrade najboljšim avtorjem na razstavi so prispevali Občinska zveza društev prijateljev mladine, trgovsko podjetje Merkur, poslovalnica Železnica, Kovinotehna, poslovalnica Optika in klub.

Od 14. do 20. maja 1976 so priredili retrospektivno razstavo pokojnega člana, fotoamaterja 1. stopnje, Matevža Miklja. Ob otvoritvi razstave je predsednik kluba Janez Žnidar med drugim dejal: »Fotografski delež pokojnega Matevža Miklja je kljub številni skromnosti izbora petdesetih fotografij pomemben prispevek k že obstoječim načinom izražanja v slovenski in jugoslovanski fotografiji. Naj sklenem z ugotovitvijo, da smo lahko ponosni na Mikljevo retrospektivno razstavo, saj nam je tako blizu in domača.«

Klubski kronist pa je ob retrospektivni razstavi zapisal: »Pokojni Matevž Mikelj je sodil v tisto skupino naših fotoamaterjev, ki so prebili magično mejo obrtniške fotografije. Njegovo ustvarjalno zorenje je bilo v znamenju razgibanega iskanja planinskih lepote, izsekov iz življenja in dokumentarne fotografije. Z izjemnim smislom je beležil lepoto cvetja, navadnega kosa prepregelega lesa, curkov žarečega jekla, ki kar sami po sebi vzbujajo videz bogate likovne igre. Še in še bi lahko naštevali motive z naslovi, od Zimskih briljantov, Trojne pomladi, V Trenti, Pod Triglavom, do Srebrnega jutra. To je le nekaj motivov, ki jih je pokojni Matevž Mikelj doživeto in ustvarjalno ovekoval. Enkratni so njegovi kozolci in preprosta kmečka arhitektura. In kljub temu, da ta svet izgubljenih kmečkih domaćij deluje kot tragičen memento, se nam skozi Mikljevo kamero zdi lep.«

Leto 1977 je bilo posvečeno Titovim in partijskim jubilejem. Dejavnost smo usmerili na razstavo Pionirski foto 77, ki smo jo pripravili v avli OŠ Prežihov Voranc-Tone Čufar. Pokrovitelj je bila občinska skupščina Jesenice. Člani žirije, med njimi je bil tudi naš klubski tovariš Kolman, kandidat mojster, je podelila nagrade takole: srebrna medalja »Janez Puhar« Klemen Čebul — OŠ Tone Čufar za fotografijo Kdo je?, prvo diplomu pa je prejel Mitja Polka (OŠ Prežihov Voranc) za fotografijo Stopnišče, tretjo diplomu foto krožek Posebne osnovne šole za fotografijo Portret.

Ob otvoritvi razstave Pionirski foto 77 je pokrovitelj predsednik Sob Jesenice Osredkar dejal: »Letošnja republiška razstava na Jesenicah, s katero želijo najmlajši ljubitelji fotografije počastiti dan mladosti v tem jubilejnem letu, nosi vsebinsko geslo »Človek narava-zdravje«. To geslo dobiva v sodobnem življenju vse večji pomen, to je geslo, ki opozarja, da je njegova praktična potrditev v vsakdanjem življenju eden od pogojev človekove sreče ter njegove nadaljne ustvarjalne sposobnosti.

Organizatorji letošnje razstave so tako geslo za vsebino razstavljenih fotografij očitno izbrali kot izraz hotenja mladih, da na tak svojevvrsten način prispevajo, da postane to geslo naša vsakdanjost. Organizatorjem, predvsem pa mladim razstavljalcem, želim veliko uspeha ter jim čestitam za dosedanje dosežke.

Občinsko pionirsko foto razstavo sta v aprilu skupaj organizirala naš klub in OŠ Žirovnica. Prvo mesto je dosegel foto krožek OŠ Prežihov Voranc z Jesenic, drugo mesto foto krožek OŠ Mojstrana in tretje OŠ Kranjska gora. Prizadevanja so torej obrodila sadove. Ponovno so ugotovili, da je med pionirji zanimanje za fotografiranje veliko.

V OŠ Žirovnica je bila aprila odprta samostojna razstava našega dolgoletnega klubskega tovariša Jaka Čopa. Razstava z naslovom Razvoj kozolca na Slovenskem je gostovala še na osnovni šoli Prežihov Voranc na Jesenicah. Tokrat Jaka Čop ni razstavil fotografij skalnatih vrhov, temveč se je spustil v doline in na polja slovenskih vasi. Šestdeset Čopovih fotografij je prikazovalo del kmečke arhitekture — kozolce, enkratne pomnike slovenskega gradbeništva.

Franc Kolman, kandidat za mojstra, je imel tri samostojne razstave. Na njih je prikazal več kot petdeset svojih nagrajenih fotografij. Je izreden mojster železarskih motivov, grafike in športnih posnetkov. Odlično obvlada tudi barvno fotografijo. Njegovi uspehi ga uvrščajo v sam vrh sodobne jugoslovanske fotografije.

Osrednja klubska prireditev je bila prav gotovo četrta medklubska razstava Človek in jeklo 77 na Jesenicah. Pokrovitelj

razstave je bila konferenca osnovnih organizacij sindikata Železarne. Klub je sodeloval z dvaindvajsetimi fotografijami sedmih avtorjev. Srebrno plaketo za posamezno fotografijo je osvojil Ljotze Mulič in zlato plaketo za kolekcijsko Franc Kolman. Med razstavljalci so bili še: Črv, Sluga, Habjanič, Pretnar in Stojan. Razstava je bila zelo obiskana. Precej upravičene kritike je bilo na račun žirije.

Omeniti velja sodelovanje kluba s fotosekcijo pri turističnem društvu Die Naturfreunde v Beljaku. Na prvi medklubski razstavi je sodelovalo sedem naših članov z 41 fotografijami. To je prvo sodelovanje našega kluba z nekim tujim foto klubom, ki naj bi postalo tradicionalno. Prava Interclub foto razstava je bila odprta novembra 1977 v mali dvorani Delavske zbornice v Beljaku. Vladimir Stojan je osvojil prvo mesto, drugo Franc Kolman in tretje Franc Sluga, pri Avstrijih pa prvo Ratschinski, drugo Hedenig in tretje Eisner. Razstava je bila dobro obiskana.

Na republiški razstavi Dnevi slovenske fotografije 77 v Slovenj Gradcu so sodelovali naši stalni razstavljalci: Kolman, Pretnar, Sluga in Trojar.

RAZMAH RAZSTAVNE DEJAVNOSTI, NOVA OBLIKA FINANSIRANJA PO STOPNJI AKTIVNOSTI

Klub se je leta 1978 vključil v Zvezo kulturnih organizacij Jesenice. S svojim delovanjem spodbuja, omogoča in usmerja širjenje kulturne dejavnosti na foto področju.

V Delavskem domu so pripravili drugo razstavo Interclub, dveh sosednjih foto klubov. Za uspešno razstavno dejavnost v republikah smo osvojili peto mesto, Kolman pa je bil med posamezniki sedmi v republikah. V naslednjem 1978. letu je foto klub osvojil deseto mesto v SFRJ. Najbolj aktiven je bil Jaka Čop, saj je imel kar štirinajst samostojnih razstav s 132 fotografijami. Razstava je bila v različnih krajih Slovenije, se preselila v pobrateno Valjevo, Gorico in Celovec. Povsod je naletela na ugoden odmev. Tako je Jaka Čop strnil skoraj petdesetletno obdobje aktivnega upodabljanja gorske pokrajine. Do tedaj je izdal tri že znane foto monografije: Svet med vrhovi, Raj pod Triglavom in Viharnike. Na tej potujoči razstavi pa je prikazal vse najboljše, kar je ustvaril v petdesetih letih plodnega dela. Otvoritev njegove razstave je bila 19. aprila 1978 v Delavskem domu pod pokroviteljstvom foto kluba in Planinskega društva Jesenice.

Prirejena je bila občinska pionirska foto razstava v avli osnovne šole na Koroški Beli, v znamenju 25-letnice Zveze prijateljev mladine, 35-letnice Zveze pionirjev Jugoslavije in dneva mladosti. Najbolj uspešen je bil foto krožek osnovne šole na Koroški Beli pod vodstvom mentorja Malenška.

Četrta večja prireditev, ki smo jo izvedli v letu 1978, je bila četrta razstava barvnih diapozitivov Gorenjske. Pripravljali odbor v sestavi: Žnidar, Črv in Malenšek je svoje delo zgledno opravil. Obisk je bil zadovoljiv. Razstava je bila v sejni dvorani Sob Jesenice.

Žirija je podelila našemu klubu drugo mesto in 723 točk, saj so sprejeli dvanaest avtorjev s 35 diapozitivi. Nagrade so prejeli naslednji člani: za kolekcijsko zlato medaljo Vito Pretnar, srebrno Franc Črv; za posamezna dela je bronasto medaljo prejel Franc Sluga, diplomu pa Franc Kolman. Na razstavi so sodelovali še: Janez Koželj, Marko Pogačnik, Egidij Matič, Vito Pretnar, Franc Kolman, Franc Sluga, Franc Kreuzer, Jože Krčelj, Franc Črv, Tone Kocjančič, Jaka Čop in Valodij Stojan.

Gorenjski fotoamaterji so na četrto razstavo barvnih diapozitivov poslali 329 svojih del. Žirija jih je odbrala 122. Najboljši med najboljšimi so bili nagrajeni. Pri izbiri in podelitvi nagrad je žirija upoštevala sodobno gibanje v fotografiji in odkrivala sporočila avtorjev s tem, da je analizirala njihovo kolekcijsko diapozitivov.

Na četrti gorenjski pionirski razstavi v Radovljici so naši najmlajši dosegli naslednja mesta: srebrna medalja — Barbara Malenšek, bronasta medalja — Branko Čušin in diploma — Sašo Valjavec. Vsi trije so člani foto krožka osnovne šole na Koroški Beli in člani našega kluba. Isti krožek je dobil prehodno plaketo za najboljši gorenjski foto krožek.

Ob obliči dela je odbor foto kluba nekako zanemaril strokovno vzgojo članstva. Začetniški in nadaljevalni tečaj niso pripravili zaradi majhnega števila prijav. Člani delegati so prisostvovali na otvoritvah medklubskih razstav in republiške razstave v Novem mestu ter sodelovali na treh posvetih ZOTK za Gorenjsko. Prisostvovali so tudi otvoritvi prve dia razstave združenega podjetja slovenskih železarn na Ravnah. Sodelovalo je deset naših avtorjev. V reportažnem oknu na železniški postaji je bilo pripravljenih petnajst reportaž. Vsi razstavljalci so se udeležili klubskega izleta na Petra nad Begunjami.

UPOKOJENCEM V JESENIŠKI OBČINI

V zvezi z letovanjem v počitniškem domu DU Slovenije v Izoli posredujem nekaj novosti, o katerih nas je obvestilo koordinacijski odbor, ki soupravlja s počitniškim domom.

1. Rezervirati je potrebno vsaj dva meseca pred začetkom letovanja.

2. Od 1. januarja 1986 je potrebno pri prijavi za letovanje položiti 10.000 dinarjev akontacije.

3. Koristnik lahko odpove letovanje pisno ali ustno na kraju prijave in to najkasneje 14 dni pred rezerviranim terminom. V tem primeru dobi prijavitelj povrnjeno 50-odstotno akontacijo, drugi del pa gre za pokrivanje izpadle rezervacije v domu, ker bi lahko sprejeli drugega gosta. Celotno akontacijo pa obdrži dom v primeru, če koristnik v dom ne pride v napovedanem roku ali ne odpove rezervacije pravočasno ali rezervacije sploh ne odpove. Akontacija se povrne v celoti, če je letovanje odpovedano zaradi smrti ali hospitalizacije v bolnišnici, dokazano s primernim dokumentom.

4. Cena dnevnega bivanja brez republiškega regresa v januarju in februarju 1986 je 2.300 dinarjev, višina republiškega regresa in cene za nadaljnje mesece v navodilu niso omenjene.

Vsi tisti, ki nameravajo v letu 1986 letovati v počitniškem domu DU Slovenije v Izoli, naj se prijavijo v svojih matičnih društvih.

O morebitnih spremembah vas bomo obvestili naknadno.

Za KODU Občine Jesenice
Stane Torkar

ZAHVALE

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame in stare mame

KATARINE GARTNER

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja in darovano cvetje.

Zahvaljujemo se zdravnikom in osebju internega oddelka Bolnice Jesenice za zdravljenje in nego med njeno boleznijo.

Iskrečno hvala njenim sodelavkam in delavcem iz SGP Gradbinec, sodelavcem Strojnih delavnic in Raziskovalnega oddelka in kolektivu Ljubljanske banke.

Zahvaljujemo se tudi pevcem za zapete žalostinke in vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti.

Zalujoči mož Tone in hčerki Irena in Ani z družinama

Ob boleči izgubi ljubljene žene, mamice in mame

SILVE MARKELJ

Čebularjeve z Javornika

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so poklonili cvetje in vence, izrazili osebna sožalja in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se sosedom za denarno pomoč, pevcem za zapete žalostinke in sosedu Jaku Svetini za ganljive besede ob odprtem grobu.

Zahvala velja tudi internemu oddelku Bolnice Jesenice in dežurnim zdravnikom ZD Jesenice.

Posebno pa se zahvaljujemo dr. Rojčevi za vsa prizadevanja, da bi ji olajšala bolečine.

Zalujoči mož Stane in hčerki Jana in Zvonka z družinama

Odboru Rdečega križa Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitke in denarno darilo ob prazniku republike.

Matevž Slamnik

Organizaciji ZZZB NOV Cirila Tavčarja Jesenice se iskreno zahvaljujem za obisk v bolnici, za čestitko ob dnevu republike in darilo.

Zdenko Bradaškja

Najlepše se zahvaljujem tov. Ciri-lu Anderliču z Blejske Dobrave in gasilski četi Železarne Jesenice pod vodstvom tov. Alojza Muliča za tako hitro pomoč.

Božena Pintar
Blejska Dobrava

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč ter vabilo na zabavo ob prazniku, kljub moji težki bolezni.

Najlepša hvala tudi Lovru Bercetu za njegov prisrčen obisk na domu!

Franc Franko

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Remontne delavnice se najlepše zahvaljujem za izkazano pozornost med boleznijo.

Bogo Justin

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Transport se zahvaljujem za denarno pomoč med boleznijo.

Leon Vidic

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za čestitko ob mojem rojstnem dnevu, za obisk na domu in za darilo.

Želim jim še veliko uspehov v nadaljnjem delu.

Leopold Gasar

Ob nenadni in nenadomestljivi izgubi našega ljubelega moža, očeta in starega očeta

prof. FRANCA VENGUSTA

se vsi njegovi iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali in nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se vsem znancem, prijateljem, njegovim nekdanim sodelavcem in dijakom, ki so se v tako velikem številu poslovi od njega. Še posebno se zahvaljujemo njegovemu nekdajšnjemu predstojniku za besede ob odprtem grobu, s katerimi je tako lepo orisal njegov lik. Vsem skupaj še enkrat najlepša hvala.

Zalujoči: žena Marija, sin Tadej in hči Tea z družino

Ob smrti dragega moža, očeta in deda

OSMANA ZUKIČA

se iskreno zahvaljujemo družinam Zec, Dedič in Dražič za pomoč ob težkih trenutkih, sorodnikom in znancem za podarjeno cvetje in vence, govorniku krajevne organizacije ZB NOV Sava za besede slovesa ter vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti.

Zalujoči vsi njegovi

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, sina in brata

JANEZA SEDLARJA

delavca Železarne Jesenice

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, njegovim sodelavcem in družini Žakelj, Železarni Jesenice in tovarni Elan za izrečeno sožalje in pomoč ob težkih trenutkih.

Zahvaljujem se tovarišema Lakotu in Piberčniku za poslovljene besede ob odprtem grobu, pevcem Društva upokojencev Jesenice za pesmi slovesa in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti. Iskrena hvala.

Vsi njegovi

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

ZDRAVKA ŠTRUMBLA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so sočustvovali z nami, nam ustno in pisno izrazili sožalje, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Ob nenadni in boleči izgubi drage žene in mame

ANE JELENČ

se najlepše zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem, sosedom za podarjeno cvetje in spremstvo. Posebno zahvalo smo dolžni družini Pusušen s Hrušice št. 41, kolektivnu PTT Jesenice, sodelavkam Slaščičarne Jesenice, gasilskemu društvu in pevskega zboru za zapete žalostinke.

Zalujoči: mož Karel, sin Drago in hčerka Marija z družinama

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 14. decembra, bo sta na Jesenicah od 7. do 18. ure odprti trgovini:

ZIVILA KRANJ, samopostrežna trgovina Center 2, Titova 41, in
DELIKATESA, poslovalnica 5, Tomšičeva 70.

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu decembru bo za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna v Radovljici.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 47-48 ŠTEVILKE ŽELEZARJA:

Violončelo, Argentinec, buča, rek, nat, Boris Kidrič, NU, EK, slikar, salivin, Dakota, ica, AB, Jelica, adresar, Jajce, Ren, stegenica, dleto, Kra, cin, jok, ataman, OE, London, jeans, Niort, Anti.

Misel: Nikoli še ni bilo do bre vojne ali slabega miru.

RAZSTAVNI SALON DOLIK JESENICE

Do vključno 18. decembra je na ogled skupinska razstava likovnih del članov likovnega kluba RELIK DPD Svoboda center Trbovlje. Razstava je odprta vsak dan, razen ob nedeljah in praznikih in sobotah popoldan, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

PRIDITE!

V torek, 17. decembra pridite ob 18. uri v drugo nadstropje Kosove graščine. Arhitekt Janez Bizjak bo ob diapozitivih predstavil Triglavski narodni park in odgovarjal na vaša vprašanja.

Vabljeni

DANES ČUFARJEV VEČER

Ob 80-letnici rojstva revolucionarja, pesnika, pisatelja in publicista Toneta Čufarja vas Kulturna skupnost in Zveza kulturnih organizacij Jesenice vabita danes, v četrtek, 12. decembra, ob 18. uri v dvorano gledališča na ČUFARJEV VEČER:

Po spominskem govoru prof. Emila Cesarja bodo podeljene letošnje Čufarjeve plakete, kulturni program pa bodo izvajali Čufarjevci — učenec osnovne šole, recitatorji gledališča in ženski pevski zbor Milko Škoberne.

POHOD NA TISJE

Planinsko društvo Jesenice vabi planince na pohod na Tisje, ki bo v soboto, 14. decembra. Pohod organizira PD Litijskega. Odhod z vlakom z Jesenic do Litijske bo ob 5. uri, povratek pa ob 18. uri. Hoje je približno 3 ure. Za prvi pohod dobite posebno značko. Vabljeni! Planinski pozdrav.

RAZSTAVA

Do 27. decembra je v »Domu Joža Ažmana« v Bohinjski Bistrici samostojna foto razstava Franca Sluge, člana foto kluba Andrej Prešeren Jesenice.

Vabljeni!

SILVESTROVANJE

Počitniški dom ZZZB NOV Ljubljana Banjole pri Puli vabi na silvestrovanje od 29. decembra do 3. januarja. Cena je 15.000 dinarjev (pet polnih pensionov).

NUDIMO: — bazen z ogrevano morsko vodo
— kegljišče
— trim kabinet
— novoletna večerja
— veliko zabave in plesa.

Prijavite se lahko v Ljubljani, Komenskega 7, soba št. 59 ali po telefonu 052-73-144.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

13. decembra, amer. barv. glasb. film BREAKDANCE II. ob 17. in 19. uri, ob 21. uri premiera amer. barv. erot. komedije DEKLIŠKI INTERNAT.

14. decembra, amer. barv. glasb. film BREAKDANCE II. ob 17. in 19. uri, ob 21. uri premiera franc. barv. pust. filma SPRIJENEC.

15. decembra, amer. barv. risani film NEUSTRAŠNI POPAJ ob 10. uri, ob 17. in 19. uri amer. barv. glasb. film BREAKDANCE II.

18. decembra, amer. barv. akcij. komedija NEVAREN POSEL ob 17. in 19. uri.

19. decembra ZAPRTO!

KINO PLAVŽ

13. decembra, svečd. barv. erot. film LJUBEZENSKI VRTILJAK ob 18. in 20. uri.

14. decembra, amer. barv. vohunski film TELEFON ob 18. in 20. uri.

15. decembra, špan. barv. pust. film MANAOS — BEG IZ PEKLA DŽUNGLE ob 18. uri, ob 18. in 20. uri franc. barv. pust. film SPRIJENEC.

16. decembra, franc. barv. pust. film SPRIJENEC ob 18. in 20. uri.

17. decembra, amer. barv. fant. srhljivka PARAZIT ob 18. in 20. uri.

18. decembra, ZAPRTO!
19. decembra, ital. franc. barv. komedija GANGSTERJA NEŽNEGA SRCA.

KINO DOVJE

15. decembra, amer. barv. akcij. komedija NEVAREN POSEL ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

13. decembra, ital. franc. barv. ko-

medija GANGSTERJA NEŽNEGA SRCA ob 18. uri.

14. decembra, ital. barv. pust. film ROPARJI ATLANTIDE ob 20. uri.

17. decembra, amer. barv. glasb. film BREAKDANCE II. ob 20. uri.

GLEDALIŠČE "TONE ČUFAR" JESENICE

V petek, 13. decembra, ob 19.30 — Bertolt Brecht: MALOMEŠČANSKA SVATBA. Za abonma PETEK III in izven.

V soboto, 14. decembra, ob 19.30 — Bertolt Brecht: MALOMEŠČANSKA SVATBA. Za IZVEN.

Vstopnice za obe predstavi bodo v prodaji uro pred predstavo pri blagajni gledališča. Rezervacije osebno ali po telefonu 81-260, vsako dopoldne od 8. do 14. ure v pisarni gledališča.

ABONENTI POZOR! V petek, 20. decembra, in v soboto, 21. decembra, bo v GTČ gostovalo Prešernovo gledališče iz Kranja s komedijo F. Hadžića: DRŽAVNI LOPOV. Obe predstavi bosta namenjeni vsem abonementom našega gledališča. Razpored sedežev bomo še pravočasno javili v Železarni in objavah radia Triglav. Nekaj vstopnic za kranjsko predstavo bo še v prodaji pri blagajni gledališča.

IZZREBANCİ NAGRADNE KRIŽANKE

V torek, 10. decembra, je posebna komisija izžrebala nagrajence nagradne križanke, objavljene v 47/48. šte. Železarja. Prejeli smo 190 rešitev, nagrade pa bodo dobili:

600 din ANDREJA DOBOVŠEK, faktorni oddelek, 400 din JOŽE MROVLJE, Tomšičeva 41, Jesenice in VIKTOR KUSTERLE, Jelovška 10, Bohinjska Bistrica;

300 din ZVONKO JAKELIČ, Titova 71, Jesenice, MARKO NIKOLAVČIČ, Cesta revolucije 1/b, Jesenice in ALEŠ DROBNAK, Titova 71, Jesenice;

200 din ANA ČIMŽAR, KSI, HEDVIKA RUDOLF, Titova 2/a, Jesenice, MIRJAM VARL, TOZD Valjarna blumingštek in NIKO SOK, OTK.

Nagrajenci, zaposleni v Železarni, bodo prejeli nagrade 15. januarja pri svojih osebnih dohodkih, nagrajenci izven Železarne pa po 15. januarju po pošti. Vsem iskreno čestitamo!

VAŠA NAŠA MATINEJA

Nedelja, 15. december, premiera N. N. Nosova — NEZNALČEK.

ob 10. uri v GTČ,
ob 14.30 v Žirovnici v dvorani na Breznici,
ob 17. uri v Kazini Park hotela na Bledu.
Nastopa mladinska skupina GTČ, MI, VRABČKI.

MI, VRABČKI in vrabčevski NEZNALČEK (dramatizacija A. Tkačev po knjigi N. N. Nosova)

Nastopajoči Vrabčki:

NEZNALČEK — Jakob KENDA, Znalček — Matej JELEN, TA-BLETKA — Tina Drešar, CVETEK — Peter BOHINC, Dada REKIČ, GODRNJAC — Gregor ČUŠIN, MODROOČKA — Nataša ČERNE, MUCKA — Barbara BERLOT, SNEŽINKA — Jožica VIŠAK, MEDICA — Tina UDİR, Blanka PAPLER, CVETAČKA — Mojca VIŠAK.

Predstavo so pripravili: režija: ALJA TKAČEV, glasba: UROŠ KORES, sCena: JOŽE BEDIČ, kostumi: IVANKA LESKOVAR, luč: PAVLI TORKAR in MARJAN JAZBEC, vodja predstave: DARKO KMET, asistentka vodje predstave: BARBARA VOVK.

Kdo je Neznalček?

Veliko zgodb je napisanih o njem, kar za tri knjige. Čisto posebne sorte junak vam je to.

Eno figo zna, skoraj nič ne ve, zato seveda počenja same traparije. Pa ga to sploh ne moti in nekaj časa kar uspešno strelja kozle, dokler se ne znajde v godlji, ki si jo je skuhal sam, in potem...

Posrečeno! Najbolj posrečeno pri Neznalčkovih štorijah pa je to, da se lahko zgodijo samo v pravljicnem, izmišljenem svetu, v svetu palčkov, kjer živijo palčki in palčice čisto tako kot mi pri nas doma, le nobenih očetov in mam nimajo in nobene šole, sami svoji gospodarji so.

Kdo pa so Vrabčki?

Ne, niso majhni ptiči, saj so napisani z veliko začetnico.

Vrabčki so skupinica deklic in deklet, fantičev in fantov, ki so se zbrali v gledališču na tisti strani zastora, kamor se pride skozi »vhod za igralce«. Igrati so želeli. So mislili, da gre to kar en dva tri. Kako debelo so pogledali, ko so zaslutili, koliko vsega bi se morali naučiti, kaj vse narediti, kako veliko potrpeti, da bi se jim želja izpolnila. Poskusili so. Začeli so se učiti, in ko so nekaj malega znali, je bila želja, da bi igrali, še večja.

Ampak, kaj igrati?

V vseh igrah, tako kot v življenju, zmeraj nastopajo poleg otrok tudi odrasli.

Kaj zdaj?

Kako naj igramo mame in tete pa učitelje in miličnike pa babice in dedke, saj še nismo veliki? — Sebe igramo! Fante in punce. — In kako bomo živeli v igri brez odraslih? — Kot vrabčki v grmovju! — In kje bomo stanovali? — V vrabčji deželi! — In kakšna je ta dežela? — Izmišlili si bomo! — Pa si niso izmišlili, preveč zapleteno je bilo za njihove »vrabčje« moči. Tuhtali so, tuhtali, in namesto vrabčje odkrili Neznalčkov deželo, ki je že bila potuhšana.

Vrabčje dežele sicer ni, Vrabčki pa so. Ime jim je ostalo.

Kdo je torej Vrabčevski Neznalček?

A vemo?...

Alja Tkačeva

ALI PRIHAJA ČAS JESENIŠKEGA HOKEJA?

Tele vrstice so nastajale, ko se ni bila odigrana prvenstvena tekma med Partizanom in Jesenicami. Govorili bomo torej o nastopih enaindvajsetih prvakov v Davosu in proti Kompas Olimpiji.

Jeseniški hokejisti so v obeh tekmah igrali zelo dobro. Proti Davosu so sicer izgubili z 2:9 (1:1, 1:2, 6:0), vendar pa je treba upoštevati, da so nastopili brez I. Ščapa, D. Horvata, Kozarja in Borseta, da se je na začetku tretje tretjine pri rezultatu 2:3 huje poškodoval M. Pajič ter da so bili Jeseničani utrujeni od tekme s Crveno zvezdo in dolgega potovanja v Švico. Zato pravzaprav ni nič čudnega, da je bil v zadnjih dvajsetih minutah rezultat 0:6. Toda v prvih dveh tretjinah so naši prvaki igrali zares odlično. Najprej so povedli, nakar so domačini izenačili in povedli z 2:1, toda Jesenice so nadaljevale zelo dobro. Š. Ščap je v drugem delu izenačil. Če avstrijski sodnik ne bi bil preveč strog do Jugoslovancev, bi naša lahko celo povedli, tako pa so Švicarji izkoristili nekaj izključitev na jeseniški strani in povedli s 3:2.

Tak rezultat po štiridesetih minutah igre proti izredno dobremu nasprotniku je vsekakor velik uspeh.

Pred drugim kolom drugega dela državnega prvenstva in srečanjem s Kompas Olimpijo je bilo v vrstah enaindvajsetkratnih prvakov nekaj negotovosti. Jasno je bilo, da poškodovani M. Pajič, Borseta in Kozar ne bodo mogli igrati, vprašanje pa je bilo, kaj je s Ivanom Ščapom, ki je ves prejšnji teden prebil v postelji. Kljub temu in dejstvu, da ni niti enkrat treniral, je I. Ščap prišel pomagat svojim tovaršim v dvoboju s Kompas Olimpijo, ki je le nekaj dni pred tem povsem zaslužen premagala Partizan v Beogradu.

Kljub številnim poškodbam in utrujenosti pa so jeseniški fantje od prvega sodniškega žvižga zaigrali hitro, ostro, pošteno in domiselno. Tudi Ljubljanci so igrali podobno, toda kmalu se je videlo, da so enaindvajsetkratni prvaki odločno dokazali da so boljši.

Po prvih dvajsetih minutah je bil izid 4:0. Nič se ni temu nadejal, toda rezultat je bil povsem realen po vsem tistem, kar smo videli. Videli pa smo veliko do-

brga hokeja. Še en dokaz več, da je takrat, ko Jeseničani zaigrajo tako, kot so se dogovorili s trenerjem Romanom Smolejem, nasprotnik v veliki nevarnosti.

Da Ljubljanci niso kar tako, so pokazali v drugi tretjini. Vendar je najboljši posameznik derbija Cveto Pretnar branil kot v najboljših dneh. Nekaj zadnjih minut so Jeseničani zaigrali tako kot je treba, v štiridesetih minutah pa so dosegli dva zelo lepa zadetka in bilo je 6:0.

Tudi v zadnji tretjini je bila igra zanimiva. Vendar se Jeseničanom ni bilo potrebno veliko truditi, saj so že v prepriljivo vodili.

Že dolgo nismo gledali tako dobrih »veliki derbi«, kot je bil zadnji. Gledalci so lahko videli resnično vrhunsko predstavbo za hokejske sladokusce, ki vrača upanje v naš hokej. Premagati solidno Kompas Olimpijo kar z 8:1, je resničen podvig, podvig, v katerem je sleherni posameznik dal vse od sebe. Poleg hitre, natančne in učinkovite igre so Jeseničani pokazali izrazito borbenost. Res, lepo je videti tako hrabro in odločno druščino, kot so bili prejšnjo soboto jeseniški hokejisti na ledeni ploskvi dvorane v Podmežakli. Tudi Ljubljanci niso razočarali. To je potrebno posebej poudariti, in ne bomo storili napake, če rečemo, da bodo v nadaljevanju za vsakega nasprotnika »trd oreh«.

Tudi hokejisti Kranjske gore nadaljujejo z dobro igro in zmagami. Premagali so Avtoprevoz s 5:1 (1:0, 0:1, 2:0). Slo je nekoliko težje, kot so si mislili, saj je bil rezultat po prvih dveh tretjinah le 1:1, toda v zadnjem delu so bili Kranjskogorci premočni. S štirimi lepimi zadetki so kronali svoje gostovanje v Mariboru.

Jeseničani bodo po dvoboju s Partizanom v tem tednu še enkrat gostovali v Beogradu. V soboto se bodo pomerili s Crveno zvezdo. Kranjskogorci pa bodo igrali doma. V soboto bodo gostili Bosno iz Sarajeva, srečanje pa se bo začelo ob 18. uri.

D.

JESENIŠKI DRŠALCI NA MEDKLUBSKEM PRVENSTVU V AURONZU

Na povabilo drsalnega kluba Auronzio iz sosednje Italije je v soboto, 7. decembra, deset najboljših jeseniških drsalcev odpotovalo na prijateljsko srečanje z italijanskimi kluboma Cortina in Auronzo. Domači klub je Jeseničanom poravnal vse stroške bivanja in tekmovanja v Italiji.

V nedeljo dopoldne so s tekmovanjem v obveznih likih pričeli pionirji, v skupini do 10 let. Najboljši so bili drsalci iz Cortine, solidno pa so drsali tudi jeseniški tekmovalci. Primož Čelensnik se je uvrstil na 4. mesto, Melita Čelensnik ki je bila najmlajša tekmovalka, na 6. mesto, nekoliko pa je razočarala le Tina Berlot, ki je bila šele deseta.

Tudi med pionirji do 12 let so največ pokazali drsalci Cortine, Mojca Nagode in Peter Novak pa sta bila kljub napakam na zelo dobrem 3. oziroma 4. mestu. Med pionirkami do 14. leta starosti je jeseniški klub zastopala Stanka Podlesnik. Čeprav so obvezni liki njena silka točka, je tokrat drsala zelo solidno in se uvrstila na 3. mesto.

Nekoliko slabša konkurenca je bila v skupini pionirjev in seniorjev, kjer so o prvem mestu odločale Jeseničanke. Presenetili sta Petra Nagode med mladinkami ter Mojca Kurboš med članicami, ki sta v obveznih likih ugnali favorizirani tekmičici Romano Kučina in Irina Vauhnik.

Popoldne so drsalci odvozili obvezne kratke in poljubne dolge programe. Na tribunah se je zbralo precejšnje število gledalcev, ki so z burnim ploskanjem pozdravili vse nastopajoče. Posebej za

najmlajše Jeseničane je bilo to nekaj popolnoma novega, saj so navajeni tekmovali pred praznimi tribunami. Morda je tudi to povzročilo, da so vsi po vrsti drsali precej slabše, kot znajo. Še najmanj napak je med pionirji C naredila Melita Čelensnik, ki je ostala na 6. mestu, medtem ko sta nerazumljivo slabo program izpeljala Primož Čelensnik, ki je zdrnil na 8. in Tina Berlot, ki se ni uspela povzpeti višje od 10. mesta.

Tudi Mojca Nagode, ki je imela celo možnosti za zmago, je drsala daleč pod pričakovanji. Kljub temu je obdržala solidno 3. mesto, Peter Novak pa se je moral zadovoljiti s 6. mestom. Stanka Podlesnik med pionirkami A ni drsala blesteč, vendar je vseeno imela najboljši prosti program in se v skupni uvrstitvi povzpela na 2. mesto. Med mladinkami je Romana Kučina v prostem programu po pričakovanjih ugnala Petro Nagode, za visoko uvrstitev na tekmovanju za pokal republik in pokrajini, ki bo čez 14 dni v olimpijskem Sarajevu, pa bosta te dni morali obe še pridno trenirati. Tudi Irina Vauhnik med seniorkami je v prostem programu prehitela Mojco Kurboš in dokazala, da iz tekmovanja v tekmovanje svoje štiri minute oddrsa bolje.

Prvo pomembnejše tekmovanje v teh dneh čaka jeseniški pionirji, ki bodo v soboto, 14. decembra, odpotovali na odprto prvenstvo Zagreba. Klub bodo zastopali: Melita Čelensnik med pionirkami C, Tina Berlot in Primož Čelensnik med pionirji B ter Mojca Nagode in Peter Novak med pionirji A.

A. Ilenič

JUDO

DVA PORAZA ČLANOV

V soboto, 7. decembra, je bilo v Mariboru na sporedu zadnje kolo slovenske lige v judu. Na turnirju so nastopile ekipe Branika, Murske Sobote in judo sekcija TVD Partizan Jesenice. Ekipe Bežigrada na turnirju ni bilo, tako da so vse tri borbe izgubili z 14:0 (70:0).

Jeseniški judoisti so tudi v zadnjem kolu doživeli dva poraza. Kljub borbenosti sta bila oba nasprotnika premočna, za najmlajšo ekipo v slovenski ligi. Jeseniški judoisti so v jesenskem delu v enajstih nastopih zbrali štiri točke, kar pa bo-

do lahko v spomladanskem delu popravili z več borbenosti in z malo športne sreče, ter s popolno ekipo, saj so ves jesenski del nastopali brez tekmovalca v najlažji kategoriji.

Rezultati zadnjega kola: Jesenice : Murska Sobota 2:12 (10:57), Jesenice : Branik 4:10 (20:50), Branik : Murska Sobota 6:8 (25:24).

Dvakrat je zmagal Sekulič, proti Braniku pa tudi Vidic. Nastopili so še: Benkovič, Durmišević, Hadžić in Dvoršak.

ZANIMIVI NASTOPI PIONIRJEV

V telovadnici TVD Partizan Jesenice so v nedeljo, 8. decembra, stopili na blazine pionirji treh klubov, Šiške, Nove Gorice in domače sekcije. Nastopilo je sedeminštirideset pionirjev in pionirj v devetih kategorijah.

Najmlajši so pokazali veliko znanja in borbenosti. V večini so vsi še začetniki, saj so s treningi začeli v septembru letošnje oziroma lanske sezone. Ker primanj-

kuje tekmovanj za najmlajše, so taki turnirji zelo dobrodošli za njihov razvoj.

Tako kot na prvem treningu v Ljubljani so tudi tokrat največ znanja pokazali jeseniški judoisti, saj so zabeležili kar pet zmag.

REZULTATI: kategorija do 29 kg: 1. E. Karahodžić, 3. Strajnar, nastopila sta še Hudrič in E. Herman; kat. do 32 kg: 1. Slobodan Matarugić, 3. Sitar, 4. Ana Zekelj, nastopila sta še Jasmina Talič in Vučkovski; kategorija do 35 kg: 2. Slobodanka Matarugić, 3. Zupan; kategorija do 38 kg: 2. Elvira Bojadžić; kategorija do 42 kg: 1. Ivan Herman, 2. Grčar, 3. Begić, nastopil je še Markež; kategorija do 46 kg: 1. S. Karahodžić, 2. Bohinc; kategorija do 52 kg: 3. Kraljevič in kategorija do 58 kg: 1. Japelj, 3. Džafič.

Tretji turnir pionirskih ekip bo to soboto v Novi Gorici.

To soboto in nedeljo, 14. in 15. decembra, bo v Ljubljani mednarodni turnir v spomin na Kočhia Nagaoka. Oba dneva bodo na blazine stopili tudi jeseniški judoisti.

-tok

NAMIZNOTENIŠKA LIGA SRS

Jeseniške igralke so v soboto poskrbele za presenečenje. V tekmi prve A lige SRS z ekipo Petovje iz Ptuja so zmagale s 5:4. Zora Zalokar je dobila vse tri igre, Barbari Markež in Mojci Aupič pa ni bilo težko dobiti še dve točki, ki sta bili potrebni za zmago.

V popoldanskem delu so nastopile iste igralke Jesenic še proti ekipi Kemčarja iz Hrastnika, v kateri nastopata obe sestri Novak, ki sicer igrata občasno v prvi zvezni ligi. Jeseniške igralke so prekosile same sebe in zmagale z 8:1, kar je vsekakor največje presenečenje tega kola. Edino zmago za gostje je prispevala Mojca Smolej po vodstvu Jesenic 8:0. Izreden dan pa je tokrat imela Mojca Aupič, ki je tako kot Zalokarjeva dobila vse tri igre.

Pomljena članska ekipa je izgubila v Piranu in Izoli. Obe tekmi je izgubila z rezultatom 3:6. Dobro je zaigral Goran Džukič, ki je zmagal trikrat, delno tudi Željko Smitran, ki je zmagal dvakrat, med tem ko Robertu Ferbežarju in Zmagu Pemu ni šlo najbolje.

(S)

PREHODNI POKAL VATROSTALNE V AVSTRIJO

V nedeljo, 1. decembra, je bil v hali v Podmežakli 13. mednarodni turnir v kegljanju na ledu za prehodni pokal Vatrostalne. V organizaciji Keglskega kluba na ledu Jesenice in tehnične službe Vatrostalne, ki je na računalniških spremljal rezultate posameznih kot tudi končne rezultate, se je prijavilo 15 ekip iz Rateč, Kranjske gore, Bleda, Zirovnice in ekipe iz Avstrije in Italije.

Tekmovanje je bilo zelo zanimivo. V vodstvu sta se menjavali ekipi Ketmansdorf in Vatrostalne. Na koncu je Vatrostalne opesala, saj je po vrsti izgubila tri igre, in sicer z Ratečami, Bledom in Gradincem. Zmagovalno ekipo pa sta premagali samo Murka in HV Jesenice.

Rezultati: 1. Ketmansdorf-A, 24. točk; 2. Murka Jes. 21 točk; 3. Vatrostalne-Jes., 20 točk; 4. Zadruha - Jes, 20 točk; 5. Rateče, 18. točk itd.

Ruša

ZAŠTREKA JUNIOR V TITOVEM VELENJU

Igralci Zaštreke junior smo sodelovali na tradicionalnem novoletnem turnirju v malem nogometu, ki je potekal od 29. novembra do 1. decembra v Titovem Velenju.

Prvo tekmo smo odigrali z ekipo KS Desni breg iz Titovega Velenja in po boljši igri zmagali z rezultatom 2:1, počas 1:0. Zadetka sta dosegla Ignjatčič in Klobučar. V drugem kolu pa smo igrali z ekipo BAY-a in izgubili z rezultatom 8:3, počas 2:2. Povedli smo sicer z rezultatom 2:0, vendar nam je proti fizično močnejšemu nasprotniku kmalu zmanjkalo moči, pa tudi utrujenost iz prve tekme se je poznala. Streli so bili: Klobučar, Razboršek in Ignjatčič.

Našo igro so poveljali predstavniki ekip in organizatorji, saj smo bili ena najmlajših ekip na turnirju. Tekme so potekale v pravem športnem duhu, za kar so najbolj zaslužni marljivi organizatorji in korektni sodniki, ki niso dovolili, da bi prišlo do kakršnegakoli nesporazuma. Uradni napovedovalec pa je poskrbel, da so bili gledalci vedno na tekočem o dogodkih na igrišču.

Ekipa Zaštreka junior je v Titovem Velenju nastopila v naslednji postavi: Kapus, Krajnik, Lumpert, Razboršek, Klobučar, Ignjatčič in Romančič.

Kleparstvu Knific z Jesenic se zahvaljujemo, da nam je omogočil udeležbo na turnirju.

ZAJU

VELIK ŠPORTNI USPEH NAŠIH BALINARJEV V AVSTRIJI

Od 1. do 13. novembra je bila v Avstriji na svetovnem prvenstvu v balinanju petčlanska delegacija Balinarske zveze Jugoslavije, ki jo je vodil predsednik BZJ Jože Rebec iz Radovljice. V delegaciji so bili reprezentantje Lado Obršč iz Rijeke, Slavko Olič iz Lovrana in Jože Požar iz Postojne ter zvezni trener Mato Krstović. Osvojili so kar dve srebrni medalji v izredno močni konkurenci najboljših svetovnih moštev, kar je doslej največji dosežek v tem športu. Jugoslovani so bili proglašeni tudi kot najbolj disciplinirano tekmovalno moštvo, zelo tvoren prispevek pa je bila udeležba na kongresu Mednarodne balinarske federacije (FIB). V znak priznanja je FIB zaupal Jugoslaviji finalno tekmovanje za svetovno prvenstvo, ki bo od 17. do 20. aprila 1986 v Ljubljani. V finalu se bodo pomerile reprezentance Francije, Italije, Švice in Jugoslavije.

Ni manj pomembno pa ni bilo poslanstvo naše delegacije med našimi izseljenci, ki so jih povsod nadvse prisrčno sprejeli, spremljali tekmovanja in spodbujali v težkih bojih za medalje. Bili so v gosteh pri največjem slovenskem športnem društvu v Melbourneu in pri društvu Jadran, kjer so se lahko prepričali o trdnih patriotičnih čustvih naših ljudi in njihovi iskreni ljubezni do stare domovine. Športni uspehi balinarjev so še bolj spodbudili ponos naših rojakov, ki so o tem spregovorili tudi na avstralskem radiu v slovenski oddaji. Zaradi časovne stiske se niso mogli odzvati vsem vabilom tudi drugih narodnostnih skupin, katere pa ponekod ločijo tisoč kilometrske razdalje.

JR

KOŠARKARSKI TURNIR V POČASTITEV DNEVA REPUBLIKE

Košarkarski klub Jesenice je pod pokroviteljstvom koordinacijskega sveta ZSMS Železarne Jesenice organiziral košarkarski turnir ženskih članskih ekip v počastitev dneva republike. Poleg domače ekipe sta na turnirju igrali še ekipi KK Sava, ki tekmuje v 2. zvezni ligi, in KK Kladivar, ki je član 1. slovenske lige.

JESENICE : SAVA 53:55 (25:29)

Tekma je bila izredno razburljiva, ekipi sta bili enakovredni. Domača ekipa je vodila večino prvega polčasa in vse do zadnjih minut tekme. Tekmo so igralke Jesenic izgubile zaradi neodločnosti pri pokrivanju igralk z žogo v zadnjih minutah tekme.

Jesenice: Rozman 11, Smitran 12, Bartelj 1, Lah 8, Krznarič 10, Stražisar 21, Uličar, Smolej, Berus, Zrnič.

KLADIVAR : SAVA 75:69 (39:28)

Igralke iz Zirov so znova potrdile, da znajo odlično igrati v napadu. Rezultat takšne igre je bila prepričljiva zmaga

Odbojka

OK SALONIT ml. : ŽELEZAR 1 : 3

(- 10, 15, - 7, - 4)

V zadnjem, 9. kolu jesenskega dela prvenstva II. SOL so železarji na gostovanju v soboto, 7. decembra, brez večjih težav premagali mlade odbojkarje iz Kanala. Gostje so srečanje dobro začeli, s premalo zavzetjo v drugem nizu in ob dobri igri domačih v polju pa izgubili še kako potreben niz, čeprav so imeli tri zaključne žoge. Železar kljub gladki zmagi z igro ni navdušil številnih ljubiteljev odbojke v Kanalu.

Tokrat so nastopili: Kovač, Marjanovič, Prešeren, P. Legat, B. Legat, Langus in Rajgelj.

Rezultati ekip, ki nastopajo v II. SOL, še niso znani oziroma objavljeni, kljub temu pa je že jasno, da Železar v prvem delu prvenstva ni opravil zahtevnejših nalog. Zabeležili so pet zmag, štirikrat pa so bili poraženi. Najbolj boleč je vsekakor poraz z rezultatom 0:3 v 8. kolu na domačem igrišču z mlado ekipo Bleda. Poudariti velja, da so ekipe letos zelo izenačene in je zelo pomembna tudi razlika v setih, ki pa po končanem jesenskem delu prvenstva za železarja ni ugodna. Zirovnčani so prvenstvo dobro začeli, v zadnjih kolih pa so zelo popustili. V opravičilo slabih iger velja navesti stalne poškodbe ter izostanek s treningov in celo tekem pri posameznikih zaradi službenih obveznosti. Do začetka spomladanskega dela prvenstva bo potrebno trdo trenirati, ker breme igre vse bolj prevzemajo mlajši igralci, saj v tem rangi tekmovanja velja dokaj stroka, in po mnenju mnogih neložna omejitev, da so za posamezno tekmo lahko prijavljeni le 4 igralci starejši od 25 let. Ker z mlajšimi igralci pri ekipi Železarja že nekaj časa resno in načrtno delajo, ne bo večjih težav pri njihovem vključevanju v prvo ekipo.

V petek, 6. decembra je Železar v telovadnici osnovne šole v Zirovnici odigral prijateljsko tekmo z ekipo Modrice-Optima, vodile ekipe II. ZOL, ki se je pripravljala za sobotni derbi z ekipo Bleda. Domači odbojkarji seveda niso bili kos nekdanjemu prvotlaču. Številni gledalci pa so na koncu s ploskanjem nagradili ne le igralce Modrice, ki so prikazali vrhunsko odbojko, temveč tudi domače za njihovo borbenost.

D. R.

ALPSKI LETALSKI CENTER LESCE BLED

razpisuje vpis v

PADALSKI TEČAJ

Vabljeni so mladinci-ke od 16. do 20. let starosti, doma z območja Gorenjske. Vpis vsak delavnik od 1. do 30. decembra 1985 od 10. do 16. ure v upravi centra na letališču v Lescah.

KAKO SMO SMUČALI

29. novembra smo se polni upanja odpeljali na smučarijo v Planino pod Golico, saj smo bili po informacijah z radia in po telefonskem pogovoru zjutraj prepričani, da bomo odprli sezono smučanja v Španovem Vrhu.

Prvo razočaranje nas je doletelo, ko smo se pri temperaturi krepko pod ničlo, a še vedno polni optimizma, preobvalili ob zaprti okrepčevalnici. Mislili smo si: »Saj se bomo med smučanjem ogreli.« Toda ure so

minevale, že sonce je obupalo, mi pa smo kar čakali in čakali. Tudi velike, opojne, s pršicem pokrite bele poljane so čakale.

Občasno obratovanje žičnice v ritmu »Ostani z nami« nas je gnalo v neumno odločitev, da smo še kar vztrajali. Po triurnem čakanju smo se odpravili proti penzionu Belcjan, s strahom, da ne bi bil še ta zaprt. Imeli smo srečo; lepo smo bili sprejeti in postreženi. Ob čaju smo izvedeli, da ta dan žičnica ne bo obratovala. Sicer pa za Španov vrh to sploh ni nenavadno, saj se je kaj takega v preteklih letih že mnogokrat zgodilo. Sprašujemo se, kaj je vzrok tej nerestnosti, ki se na žalost ponavlja iz leta v leto in odganja tiste zveste smučarje, ki še pridejo smučat na to nezanesljivo smučišče.

Razočarani, a nepopoljšljivi optimisti

P. S. Honorar poklanjamo HTP Gorenjska TOZD žičnica za vzdrževalna dela v Španovem vrhu.

VEČER DIAPOZITIVOV

V sejni sobi Planinskega društva Javornik-Koroška Bela se bodo začeli večeri diapozitivov.

V četrtek, 12. DECEMBRA BO OB 18. URI predvajal svoje diapozitive Marko Pogačnik pod naslovom »Potepanje po triglavskem narodnem parku«.

Naslednje predvajanje bo čez štirinajst dni, 26. decembra.

Vabljeni